

Talouden ja toiminnan seuranta

Tammi-syyskuu 2024

AJANKOHTAISET NOSTOT

LAHTI-KAUPUNKI

- Talous
- Verotulot
- Valtionosuudet
- Rahoitus
- Investoinnit
- Elinvoima
- Väestö
- Työllisyys
- Henkilöstö
- Palvelualueiden talous ja toiminta

LAHTI-KONSERNI

- Konsernin tulos- ja rahoituslaskelma
- Konserniyhtiöiden talous ja toiminta

LIITTEET sis. sanastosesitteet

Ajankohtaiset nostot

Kaupungin tulosenuste on -24,6 milj. euroa. Talouden tasapainottaminen tuottaa tulosta ja kustannusten taso alentunut.

Inflaatio syyskuussa 0,8 %. Inflaatiota hidasti asuntolainojen keskikoron lievempi nousu ja sähkön halpeneminen.

Suomen talouden taantumien pohja näyttäisi olevan ohitettu. Vuositasolla BKT supistuu 0,2 % vuonna 2024.

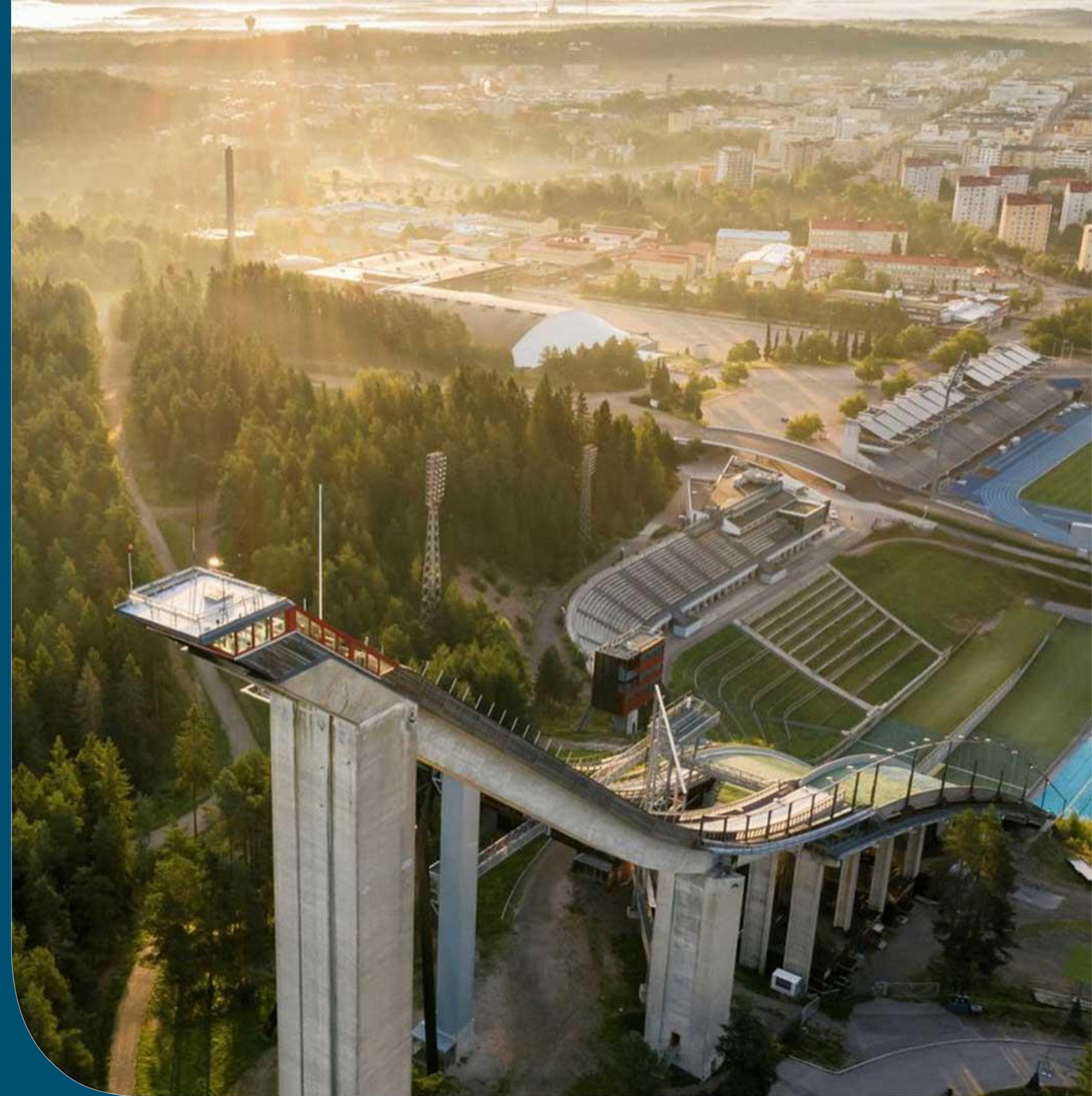
Väkiluku on kasvanut 614 henkilöllä vuoden 2024 alusta ja vuoden takaisesta 612 asukkaalla.

Syyskuun 2024 työttömyysaste oli 13,7 % (9/2023: 12,6 %). Lahdessa ja Joensuussa oli suurten kaupunkien korkein työttömyys%. Koko maan työttömyysaste on 10,4 %.

Suunniteltujen henkilötyövuosien ennustetaan alittuvan ja terveysperusteisten poissaolojen vähenevän edelliseen vuoteen nähden.

Lahti on tehty kestäväksi

Lahti-kaupunki

Tulosennuste

Tuloslaskelma, milj. euroa	TP 2023	KS	KS+LTA:t	ENNUSTE	Poikkeama
Toimintatuotot	187,3	166,4	171,9	173,1	1,2
Valmistus omaan käyttöön	1,3	1,1	1,1	1,1	0,0
Toimintakulut	-490,6	-525,3	-516,5	-504,8	-11,7
Toimintakate	-302,0	-357,8	-343,5	-330,5	12,9
Verotulot	304,8	287,2	283,7	283,7	0,0
Valtionosuudet	90,9	76,2	77,0	77,0	0,0
Rahoitustuotot ja -kulut	1,0	-5,6	-0,4	-0,4	0,0
Vuosikate	94,8	0,1	16,9	29,8	12,9
Poistot ja arvonalentumiset	-53,5	-55,2	-54,2	-54,4	0,3
Tilikauden tulos	41,2	-55,1	-37,3	-24,6	12,7
Poistoeron lisäys tai vähennys	-9,6	0,1	0,1	0,1	0,0
Varausten lisäys tai vähennys	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rahastojen lisäys tai vähennys	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden yli-/alijäämä	41,4	-55,0	-37,2	-24,6	12,7

- Toimintatuottojen kehitys on ollut positiivista kertaluonteisten myyntivoittojen sekä maksu- ja vuokratuottojen kasvun ansiosta.
- Toimintakulujen kasvua on hillinnyt inflaation hidastuminen ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.
- Tammi-syyskuun ennusteen mukaan vuosikate on +29,8 milj. euroa ja ei riitä kattamaan poistoja.
- Ennusteen mukaan kaupungin tilikauden tulos on negatiivinen -24,6 milj. euroa.

Valtuuston 29.1.2024, 10.6.2024 ja 7.10.2024 hyväksymät lisätalousarviot on huomioitu KS+LTA:t -sarakkeessa ja poikkeamat esitetään niihin nähden.

VUOSIKATE
ENNUSTE

29,8

milj. euroa
(2023: 94,8)

TULOS
ENNUSTE

-24,6

milj. euroa
(2023: 41,2)

YLIJÄÄMÄ TASEESSA
ENNUSTE

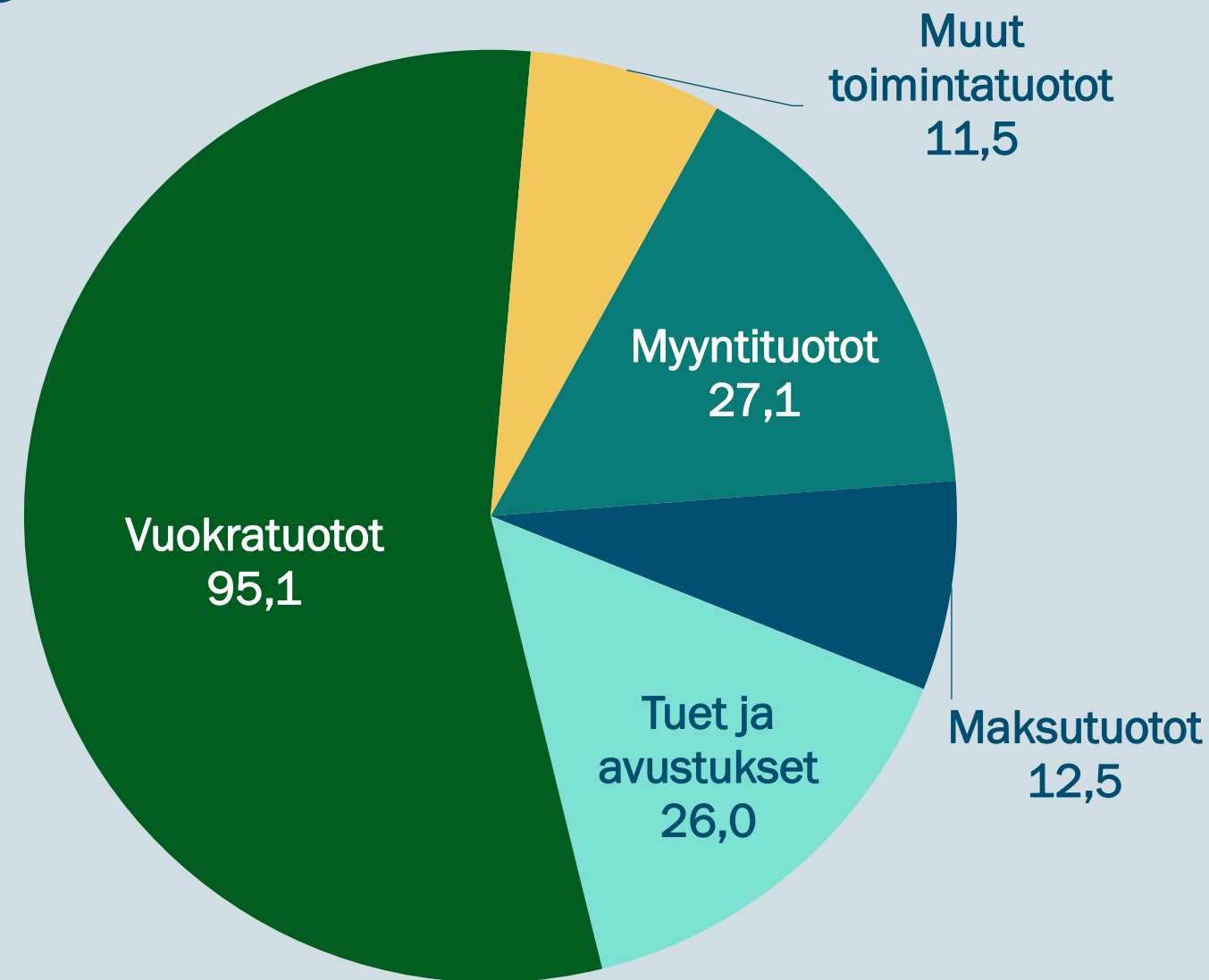
230,2

milj. euroa
(2023: 254,8)

Toimintatuotot ja -kulut -ennusteet

TOIMINTATUOTOT ENNUSTE

173,1
milj. euroa
(2023: 187,3)

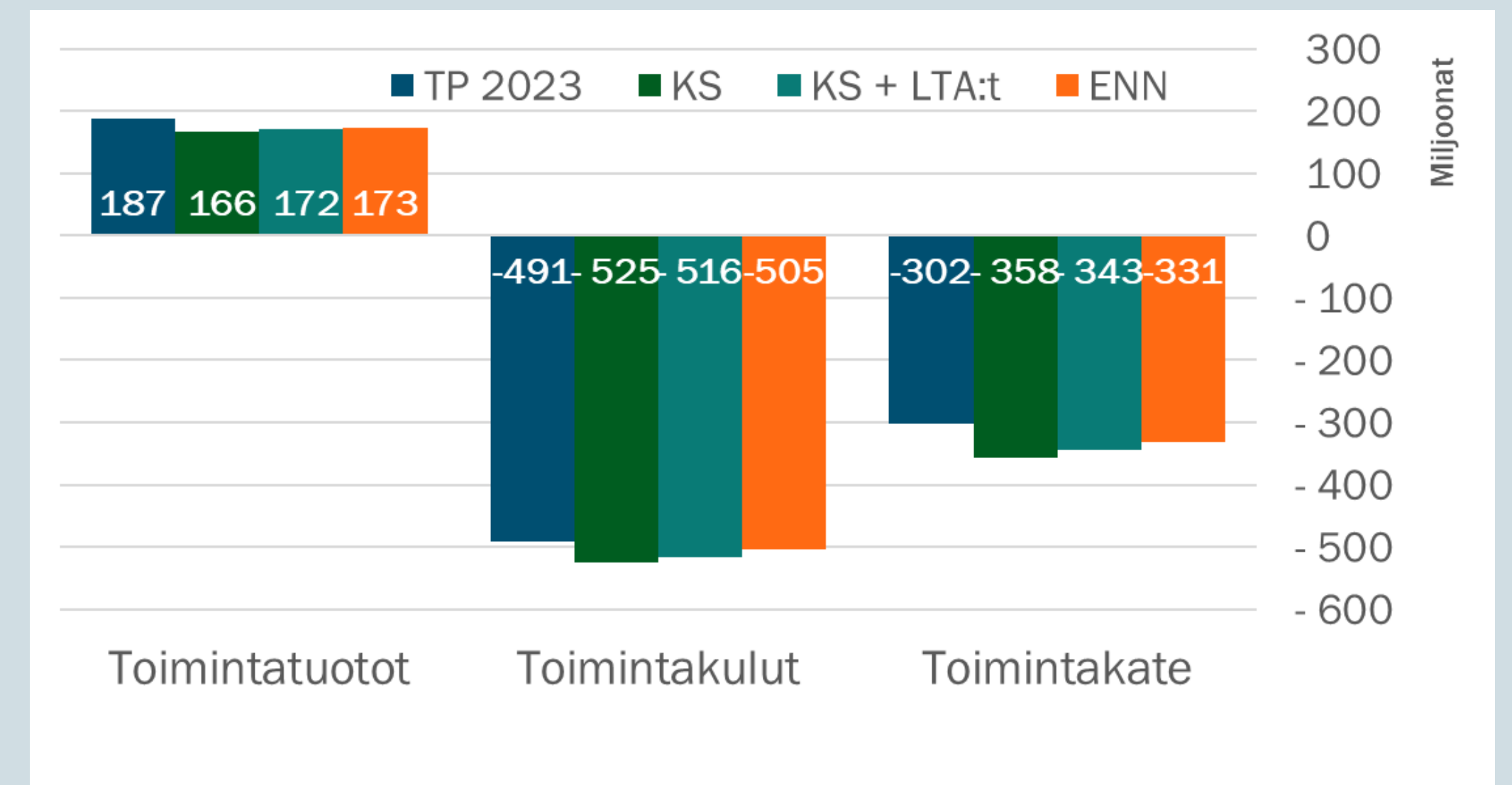
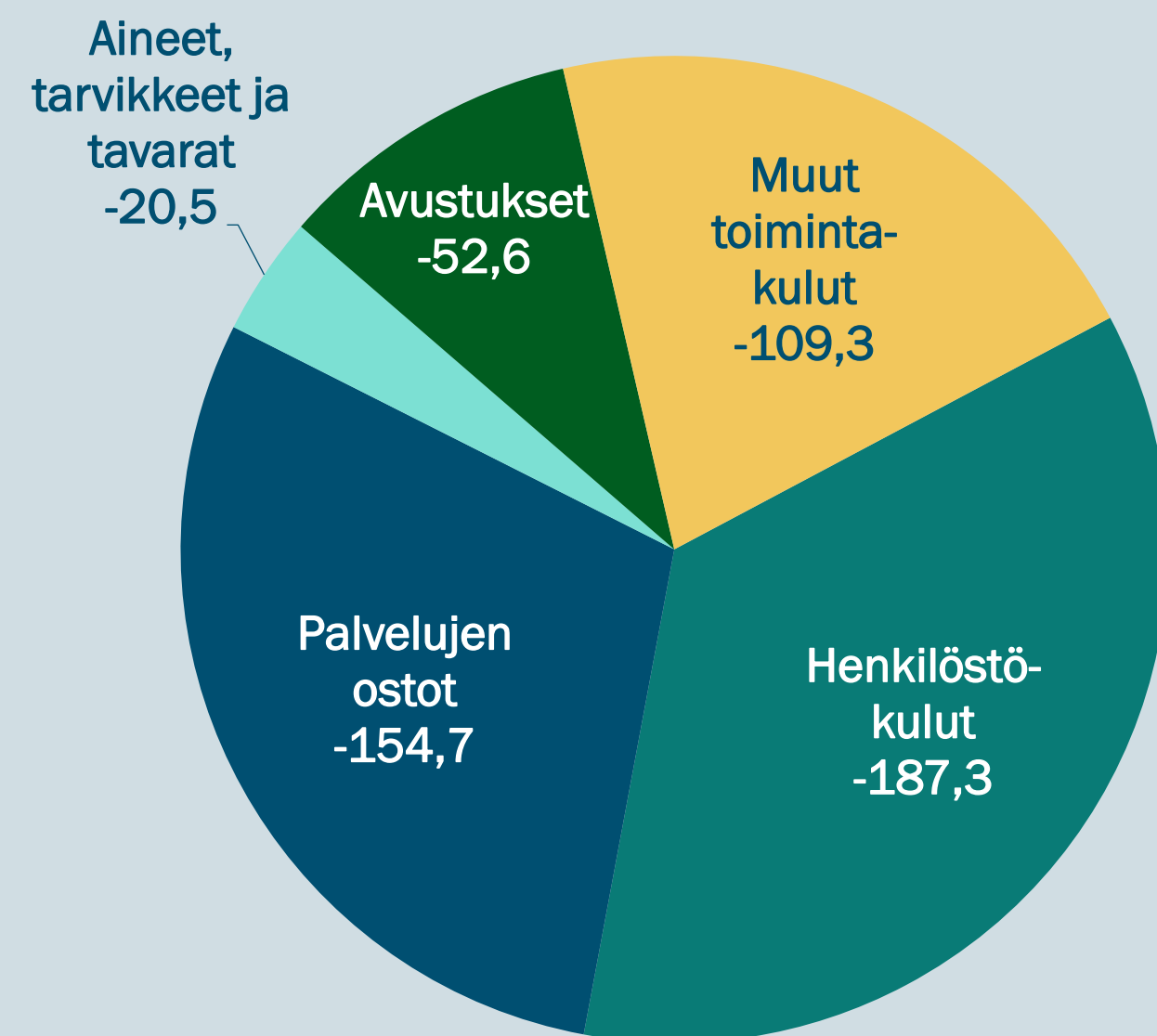

- Toimintatuottojen ennustetaan toteutuvan voimassa olevaa talousarviota suurempina +1,2 milj.
 - Maahanmuuttotyön laskennallisten korvausten, kotikuntakorvauksien ja varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksujen ennustetaan toteutuvan suurempina talousarvioon nähden.
- Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan voimassa olevaa talousarviota pienempinä -11,7 milj.
 - Inflaatio on hidastunut, mikä hillitsee kulujen kasvua, talonrakennusten investointiohjelman muutokset vähentävät toimintakuluja, kertaluonteisia määrärahavaroja jää toteutumatta, projektit eivät toteudu kaikilta osin suunnitellusti, talouden tasapainottamistoimenpiteet vaikuttavat.

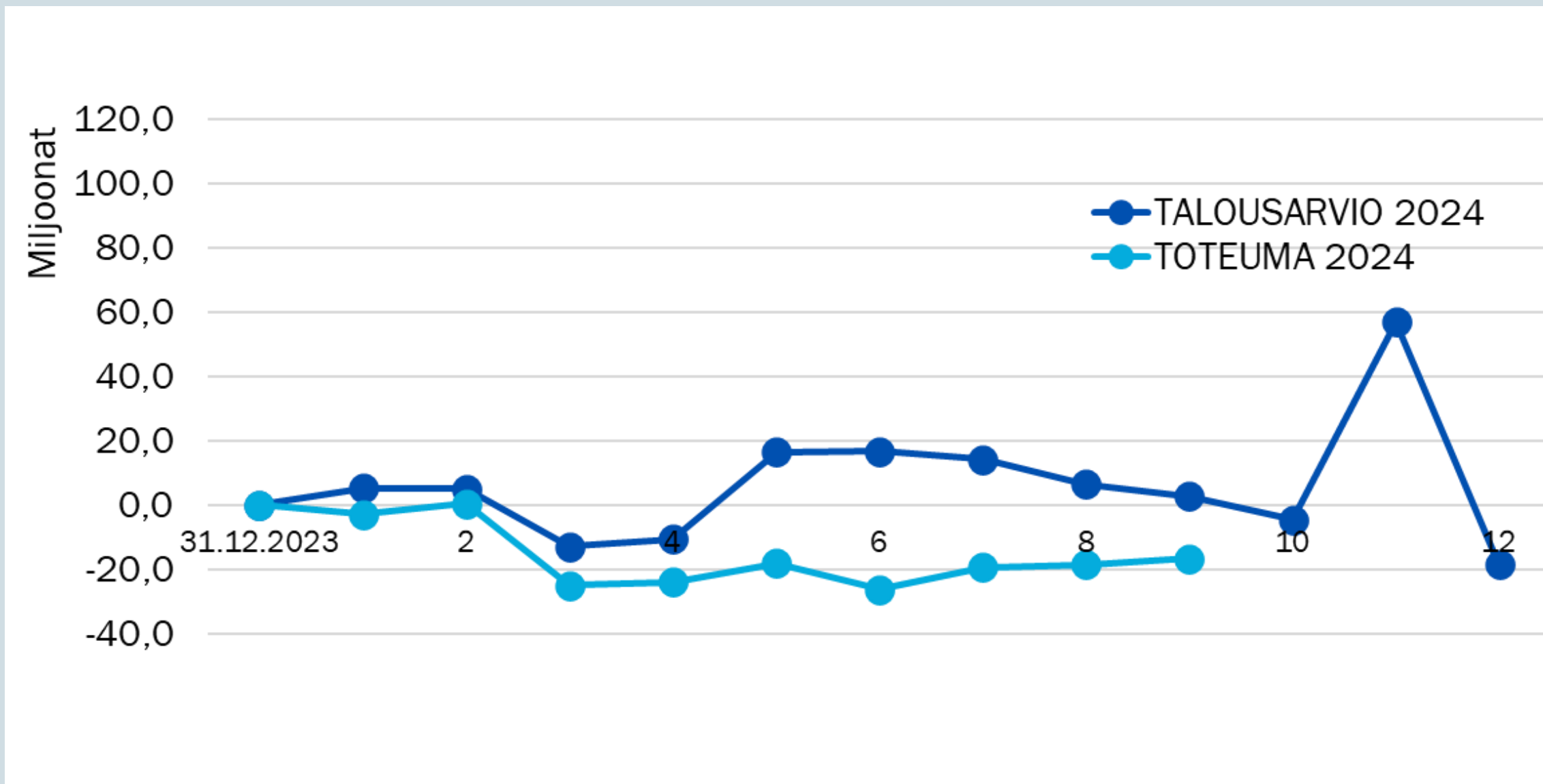
Valtuuston 29.1.2024, 10.6.2024 ja 7.10.2024 hyväksymät lisätalousarviot on huomioitu KS+LTA:t -sarakkeessa ja poikkeamat esitetään niihin nähden.

TOIMINTAKULUT ENNUSTE

504,8
milj. euroa
(2023: 490,6)

Kokonaistulojen ja -menojen kehitys

Kuviossa esitetään kunnan tulojen ja menojen erotus tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta.

- Kuvion positiivinen kehitys kuvaa tulojen olevan menoja suurempaa ja päinvastoin.
- Tulot sisältävät toimintatuotot, valmistus omaan käyttöön -oikaisun, investointitulot, verotulot, valtionosuudet ja rahoitustulot.
- Menot sisältävät toimintakulut, investointimenot ja rahoitusmenot.

Kuvaajassa on valtuuston 27.11.2023 hyväksymän talousarvion mukaiset luvut (ei sisällä LTA).

ENNUSTEESSA

LAINANNOSTOT

milj. euroa

toukokuussa +30,0

marraskuussa +64,0

LAINANLYHENNYKSET

milj. euroa

toukokuussa -15,0

syyskuussa -7,5

marraskuussa -7,5

Verotuloennuste

Kunnallisverotulojen toteumaennuste on 210,5 milj. euroa. Ennuste on talousarvion mukainen.

Ennuste pohjautuu Kuntaliiton ennusteeseen, jonka taustalla on valtiovarainministeriön (VM) taloudellisen katsauksen verotuloarvio. Toteumaan tulee vaikuttamaan vuoden 2023 verotuksen valmistuminen marraskuussa 2024. Verohallinnon arvion mukaan vaikutukset eivät olisi merkittäviä.

VM:n ennakoarvion mukaan kuluvan vuoden jako-osuuteen on nousupainetta. VM tarkistaa ja ottaa käyttöön uudet ryhmäosuudet joulukuussa 2024. Mahdollisen jako-osuuden muutoksen euromääräistä vaikutusta ei ole vielä tiedossa.

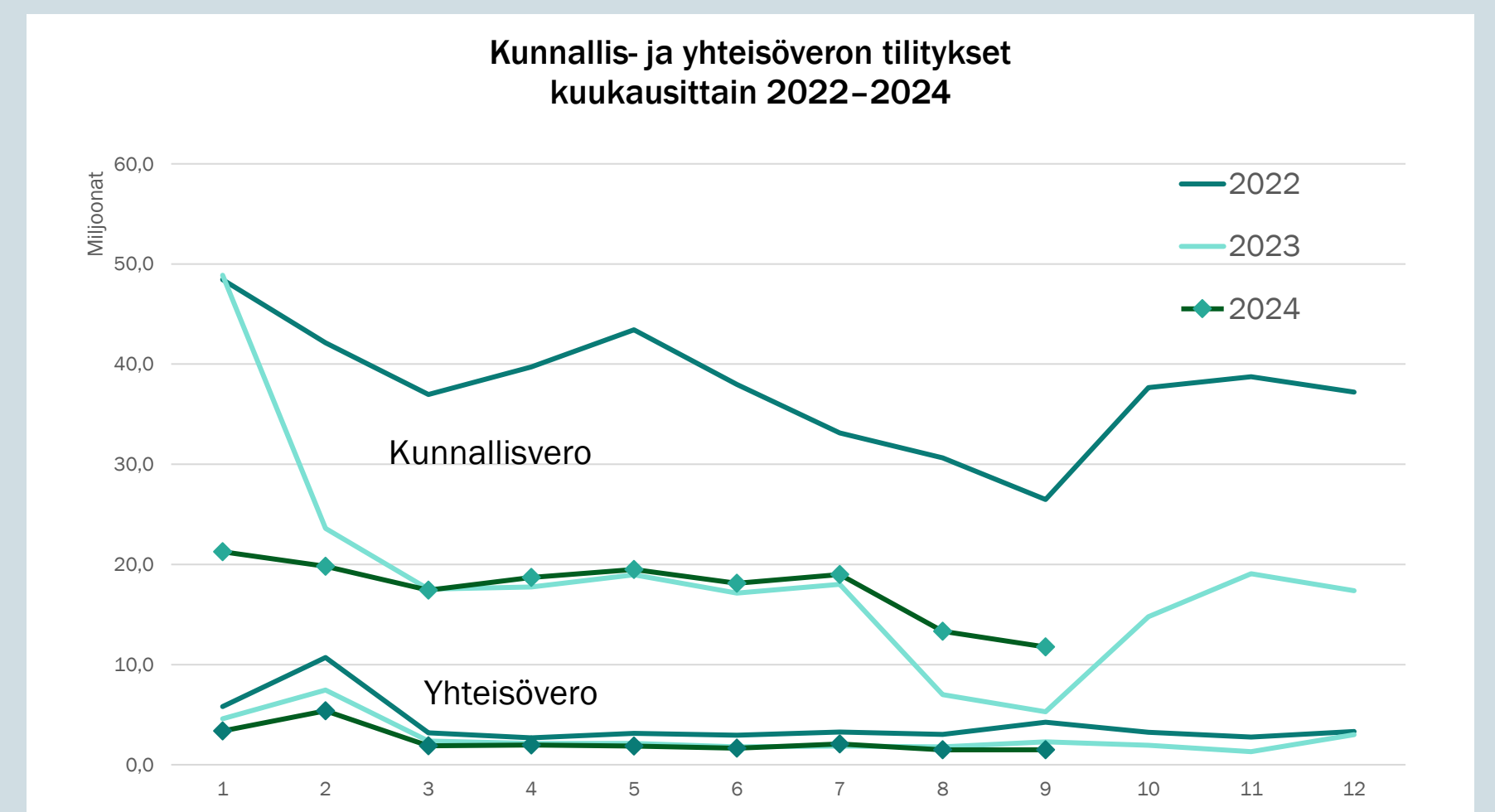
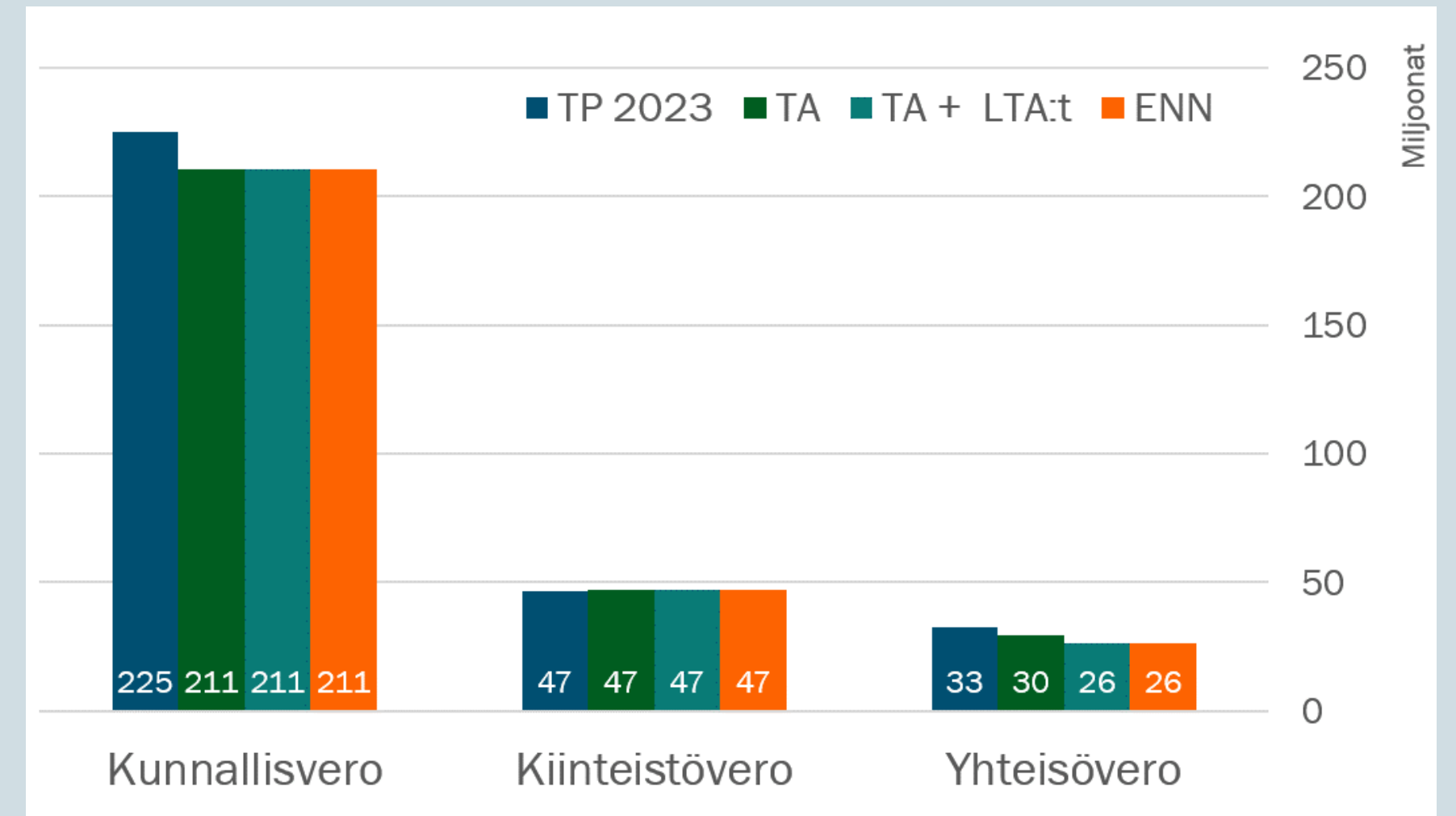
Kiinteistöverojen toteumaennuste on 47,0 milj. euroa. Ennuste on talousarvion mukainen.

Kiinteistöverotus valmistuu lokakuun lopussa, minkä vuoksi osa tilityksistä siirtyy vuosittain seuraavalle vuodelle. Siirtyvän erän suuruus vaihtelee vuosittain Verohallinnon aikatauluista johtuvista syistä.

Yhteisöverojen toteumaennuste on 26,2 milj. euroa. Ennuste on talousarvion mukainen.

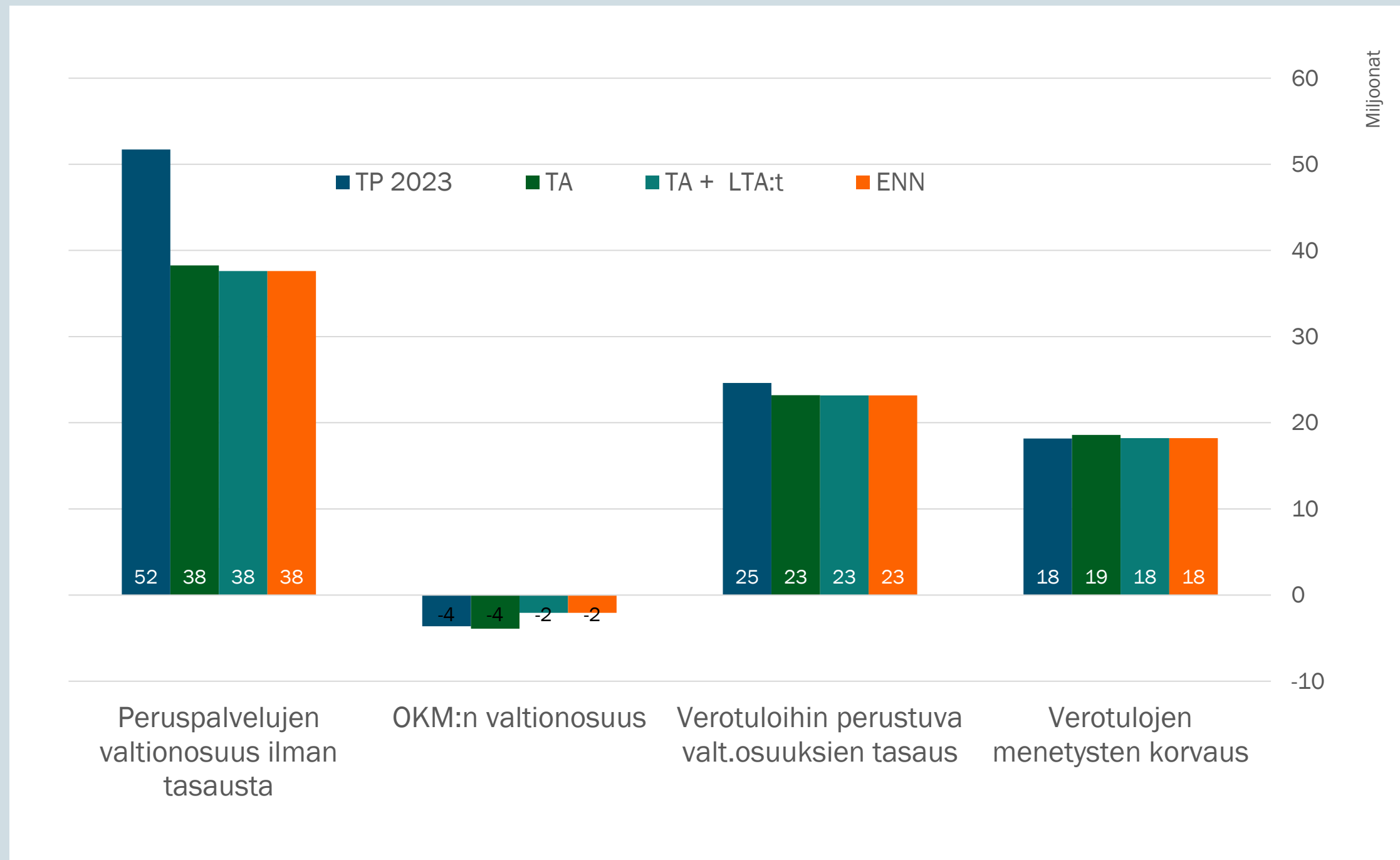
Ennuste on epävarma. Se pohjautuu Kuntaliiton ennusteeseen, jonka mukaan yhteisöveron loppuvuoden kertymän odotetaan heikentyvän selvästi. Oletuksen taustalla on VM:n viimeisin ennuste, joka ennustaa yrityksille selvästi heikompaa vuotta.

283,7 milj. euroa (2023: 304,8)

Kunnallisveroprosenttia sekä yhteisöveron kuntien jako-osuutta leikattiin vuoden 2023 alusta hyvinvointialueille siirretyn rahoituksen vuoksi, minkä vuoksi TP 2022 ei ole suoraan vertailukelpoinen vuosiin 2023-2024 nähden.

Valtionosuudet

VALTIONOSUUDET

ENNUSTE

77,0

milj. euroa

(2023: 90,9)

Peruspalvelujen valtionosuusennuste vuodelle 2024 on 60,8 milj. euroa, josta verotuloihin perustuva valtionosuus on 23,2 milj. euroa. Ennusteessa on huomioitu päätösten mukaiset valtionosuudet. Valtiovarainministeriö (VM) päätti 21.12.2023 vuodelle 2024 myönnettävästä peruspalvelujen valtionosuudesta. Lahden kaupunki (KH 4.3.2024 § 93) haki päätökseen oikaisua siltä osin kuin valtionosuuslaskelmissa on huomioitu Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän alijäämän kattamisvelvollisuus. VM hylkäsi oikaisuvaatimuksen ja teki uuden päätöksen peruspalvelujen valtionosuudesta 26.6.2024. Kaupunki teki valituksen oikaisuvaatimuksen hylkäämisestä sekä oikaisuvaatimuksen uudesta päätöksestä.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusennuste vuodelle 2024 on -2,1 milj. euroa. Valtionosuus sisältää kaupungin omarahoitusosuudet lukio- ja ammatillisen koulutuksen järjestämiseen, minkä vuoksi se on valtionosuusmaksatusta vähentävä erä.

Verotulomenetysten korvausennuste vuodelle 2024 on 18,2 milj. euroa. Verotulomenetysten korvaus perustuu niihin hallituksen päättämiin verovähennyksiin, jotka alentavat kuntien verotuloja. Valtio korvaa ne kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta. VM päätti 21.12.2023 vuodelle 2024 myönnettävästä verotulomenetysten korvauksesta, johon kaupunki haki edellä peruspalvelujen valtionosuuskohdassa mainituilla perusteilla oikaisua. VM hylkäsi oikaisuvaatimuksen ja teki uuden päätöksen 26.6.2024. Kaupunki teki valituksen oikaisuvaatimuksen hylkäämisestä sekä oikaisuvaatimuksen uudesta päätöksestä.

Rahoituksen tilannekatsaus

30.9.2024

LAINAMÄÄRÄ

673,2

milj. euroa

(ulkoiset lainat ilman
konsernitilivelkoja)

VAHINKORAHASTO

11,2

milj. euroa

(markkina-arvo, 13,1
milj. euroa)

LAINOJEN KESKIKORKO

Viimeiset 12 kk

2,68 %

(ulkoiset lainat ilman
konsernitilivelkoja)

KASSAVARAT

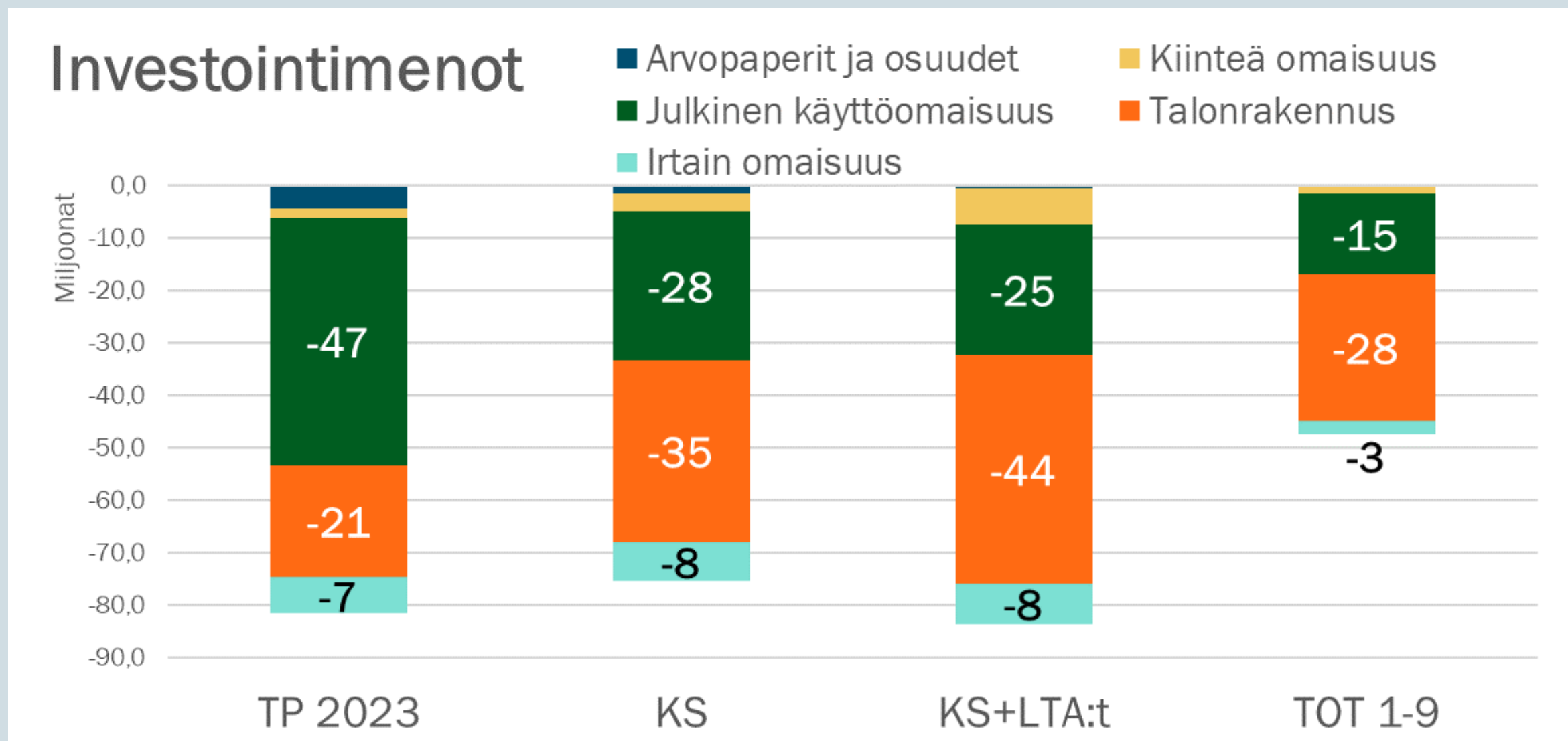
294,0

milj. euroa

(sisältää konsernitilivarat,
talletukset ja vahinkorahaston)

- Kaupunki ei tule nostamaan kuluvan vuoden aikana pitkäaikaista ottolainaa. Maksuvalmius on säilynyt kolmannen neljänneksen hyvällä tasolla.
- Pitkäaikaisten antolainojen lisäykseen on 2024 talousarviossa varattu 1 milj. euroa. Pitkäaikaisia lainoja ei ole myönnetty vuoden 2024 kolmannen neljänneksen aikana.
- Kaupunki on sijoittanut 215,0 milj. euroa (ajankohta 9/2024) rahamarkkinatalletuksiin, joista viimeiset erääntyvät joulukuussa 2024.
- Rahoituslainoihin ja takauksiin (EIB ja NIB) sisältyy rahoituskovenantteja, joita tarkastellaan säännöllisesti. Kovenanttiehtojen muuttamisesta on saatu rahoittajalta muutosehdotus. Päätös tehdään vuoden 2024 loppuun mennessä.

Investointien tilannekatsaus

- Kiinteään omaisuuteen on kirjautunut tuloja maanmyynneistä 3,5 milj. euroa.
- Julkisen käyttöomaisuuden toteuma oli noin 15,2 milj. euroa, joka on 61,5 % määrärahavaraksesta.
- Julkisen käyttöomaisuuden kilpailutettujen investointihankkeiden tarjoukset ovat olleet linjassa suunniteltujen kustannusarvioiden kanssa.
- Talonrakennuksen investointien toteutuma oli yhteensä 28,0 milj. euroa, joka on 51,2 % talonrakennuksen määrärahavaraksesta.
- Suurhalli- ja messuhallit hankittiin kiinteistökaupalla 18.3.2024 ja kauppahinta oli 19,9 milj. euroa.
- Satamakatu 2 Tikkulan kiinteistö myytiin kiinteistökaupalla 18.3.2024 ja kauppahinta oli 0,80 milj. euroa.

30.9.2024

INVESTOINTI-
MENOT

47,5

milj. euroa

(KS+LTA:t: 56,9 %)

INVESTOINTI-
TULOT

4,4

milj. euroa

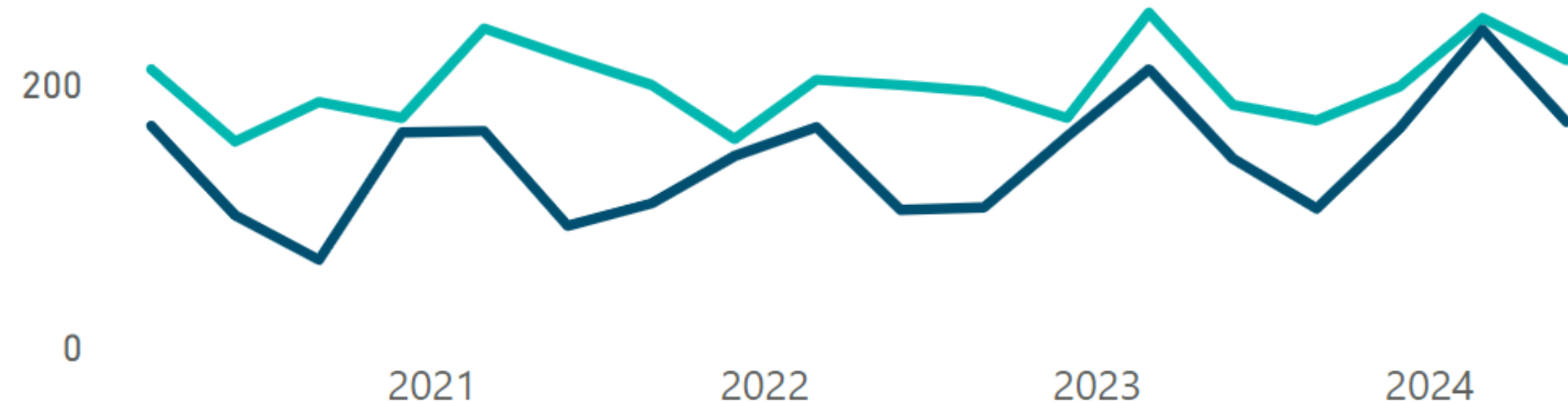
(KS+LTA:t: 35,8 %)

Elinvoima

- Ulkomaan muuttoliike on ollut tammi-syyskuussa varsin vilkasta. Kotimaan muuttoliike on sen sijaan ollut tappiollista.
- Syyskuussa 2024 suurten kaupunkien (12) muuttovetovoiman vertailussa 12 kuukauden aikana Lahti oli ulkomaisissa muuttajissa sijalla 8. (+2 150 hlö) ja kotimaisissa muuttajissa sijalla 9. (-80).
- Kokonaisnettomuutto oli 12 kuukauden aikana yht. 2 070 henkilöä. Kokonaisnettomuuton osuus väestöstä 12 kk aikana oli 1,8 %.
- Ukrainalaisia kotikuntaoikeuden saaneita 1.3. - 23.10.24 yhteensä 2 316 (Lähde: Trimble Locus, DVV).
- Aloittaneiden sekä lopettaneiden yritysten määrät hieman laskivat 2024 toisella vuosineljänneksellä: aloittaneita 217, lopettaneita 170.

Aloittaneet ja lopettaneet yritykset

● Aloittaneet yritykset (lkm) ● Lopettaneet yritykset (lkm)

Lisätietoja:
[Elinvoimaseuranta](#), [Työllisyyskatsaus](#), [Muuttajat](#)

Lähde: Tilastokeskus, Aloittaneet ja lopettaneet yritykset.

KOTIMAAN MUUTTOVETOVOIMA

-80

(12 KK AIKANA, 8/2024)

ULKOMAAN MUUTTOVETOVOIMA

2 150

(12 KK AIKANA, 8/2024)

UKRAINALAISET KOTIKUNTAOIK. SAANEET

2 316_{/170*}

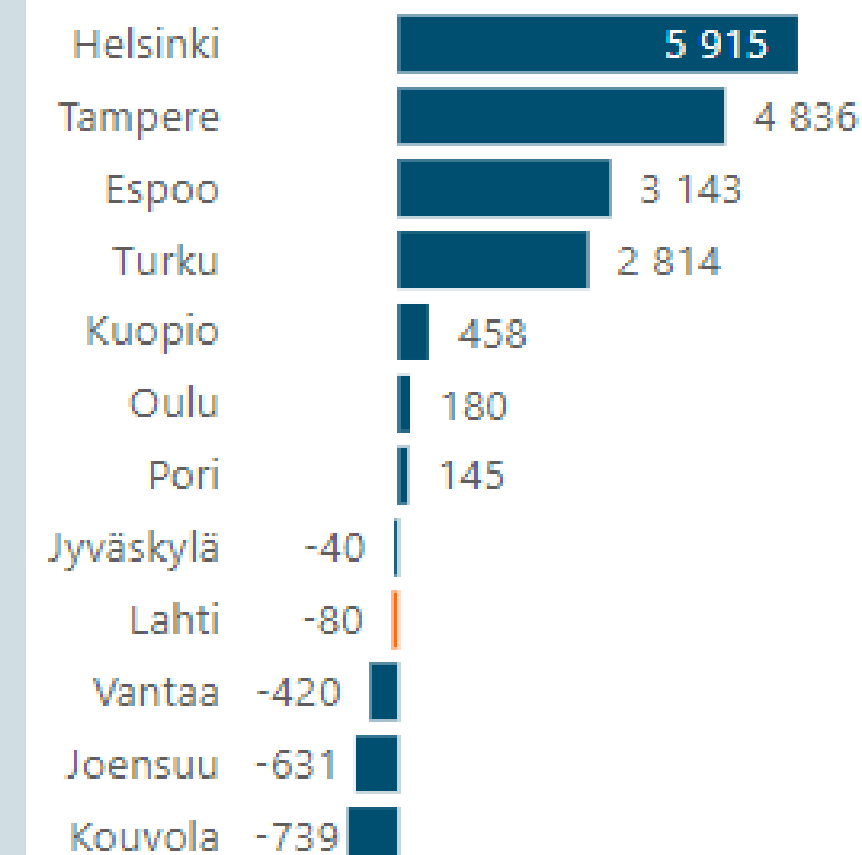
*venäjänkielisiä (1.3.21 - 23.10.24)

ALOITTANEET YRITYKSET

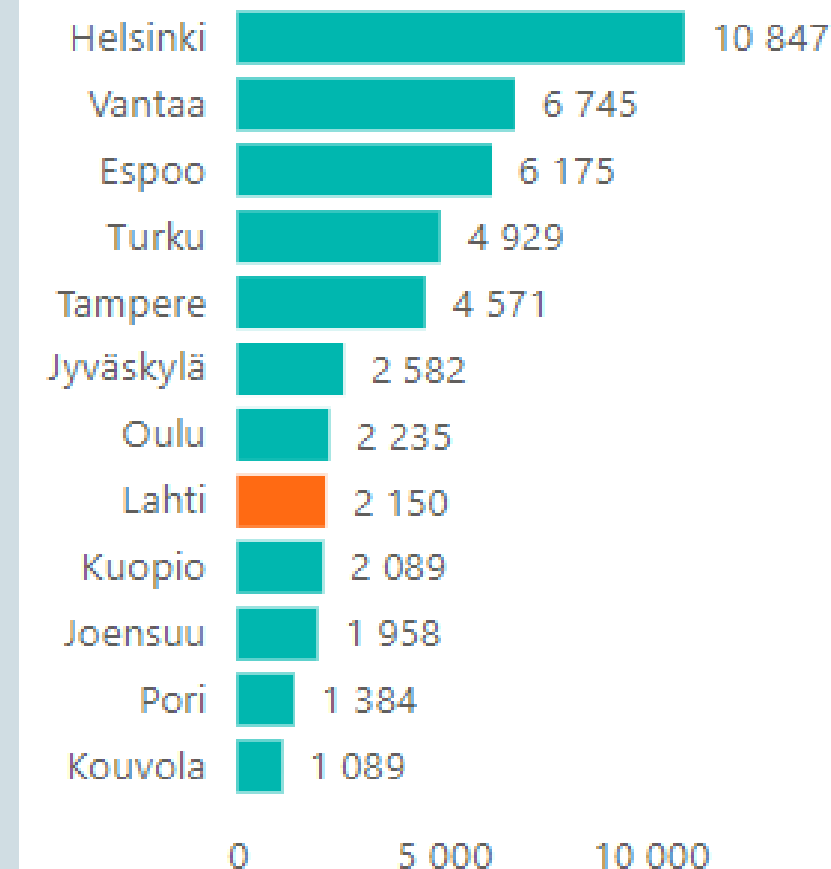
217

LOPETTANEET 170; Q1/2024

Kotimaan muuttovetovoima, henkilöä 12 kk aikana

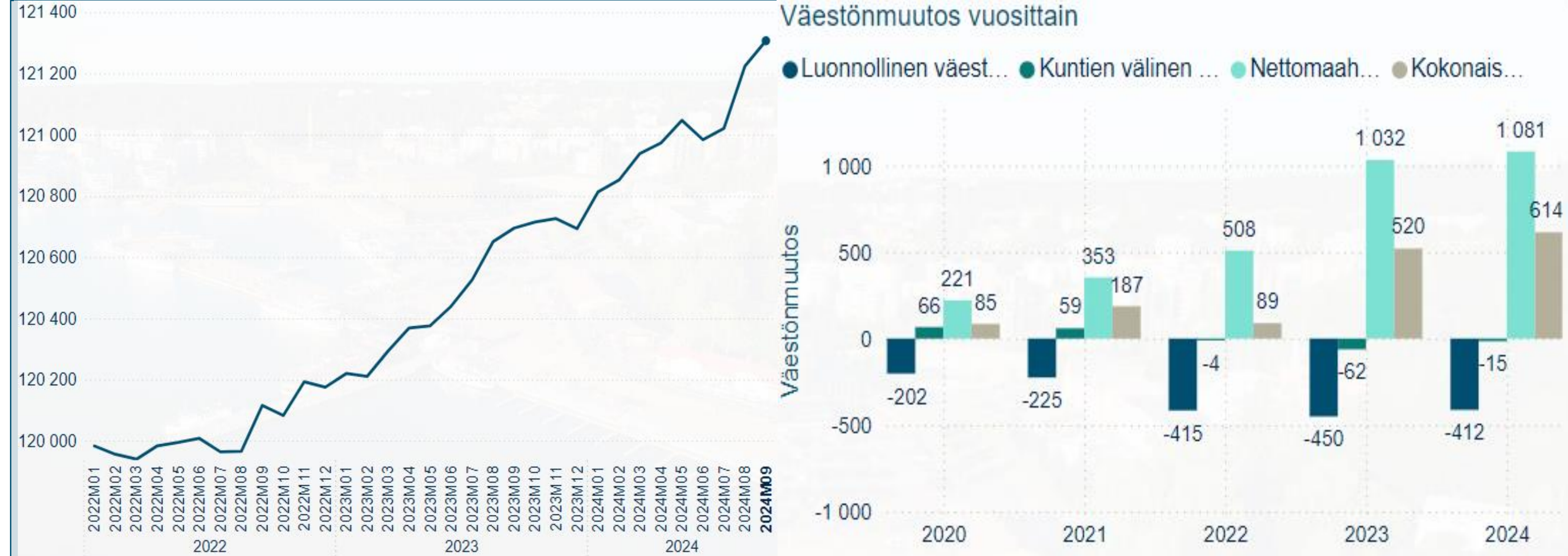
Ulkomaan muuttovetovoima, henkilöä 12 kk aikana

Lähde: Tilastokeskus, Väestötilastopalvelu

Väestön tilannekatsaus

- Lahden kaupungin väkiluku oli syyskuun 2024 lopussa 121 307. Kaupungin väkiluku on kasvanut vuoden alusta yhteensä 614 asukkaalla ja vuoden takaisesta 612 asukkaalla. Syyskuussa väkiluku kasvoi 83 asukkaalla.
- Tammi-syyskuun aikana Lahti sai tulomuuttajia muista kunnista 4 270 ja lähtömuuttoja Lahdesta muihin kuntiin oli 4 285. Tulomuuttoja Lahteen muista kunnista oli 15 vähemmän kuin lähtömuuttoja. Tammi-syyskuussa Lahti on saanut eniten positiivista nettomuuttoa Kouvolasta (+52), Heinolasta (+41), Asikkalasta (+40, Mäntsälästä (+32), Mikkelistä (+30), Lappeenrannasta (+29) ja Järvenpäästä (+26). Negatiivista nettomuuttoa Lahti on kärsinyt eniten Helsinkiin (-163), Tampereelle (-105), Vantaalle (-98), Espooseen (-35), Turkuun (-34) ja Hollolaan (-15). Lahti on saanut muuttovoittoa vuoden 2024 tammi-kesäkuussa opiskelijoista ja koululaisista (+56), eläkeläisistä (+24), työttömistä (+4) ja 0-14-vuotiaista (+2). Muuttotappiota Lahti on kärsinyt työllisistä (-4) ja muista työvoiman ulkopuolella olevista (-17).
- Maahanmuuttoja oli 1 081 enemmän kuin maastamuuttoja. Ulkomailta muutti Lahteen tammi-syyskuussa 1 259 henkeä ja Lahdesta muutti ulkomaille 178 henkeä. Vuoden 2024 alusta 368 ukrainalaista on saanut kotikunnakseen Lahden.
- Syntyneitä oli 412 vähemmän kuin kuolleita. Vuosi sitten vastaava luku oli samalla ajankohdalla 450. Tammi-syyskuun aikana syntyi 623 lasta eli saman verran kuin vastaavana aikana vuonna 2023. Kuolleiden määrä oli 1 035, mikä on 38 vähemmän kuin vuotta aiemmin.

VÄESTÖ
121 307
ennakkotieto
(2023: 120 695)

**LUONNOLLINEN
VÄESTÖNLISÄYS**
-412

**KUNTIEN
VÄLINEN
NETTOMUUTTO**
-15

**NETTOMAAHAN-
MUUTTO**
1 081

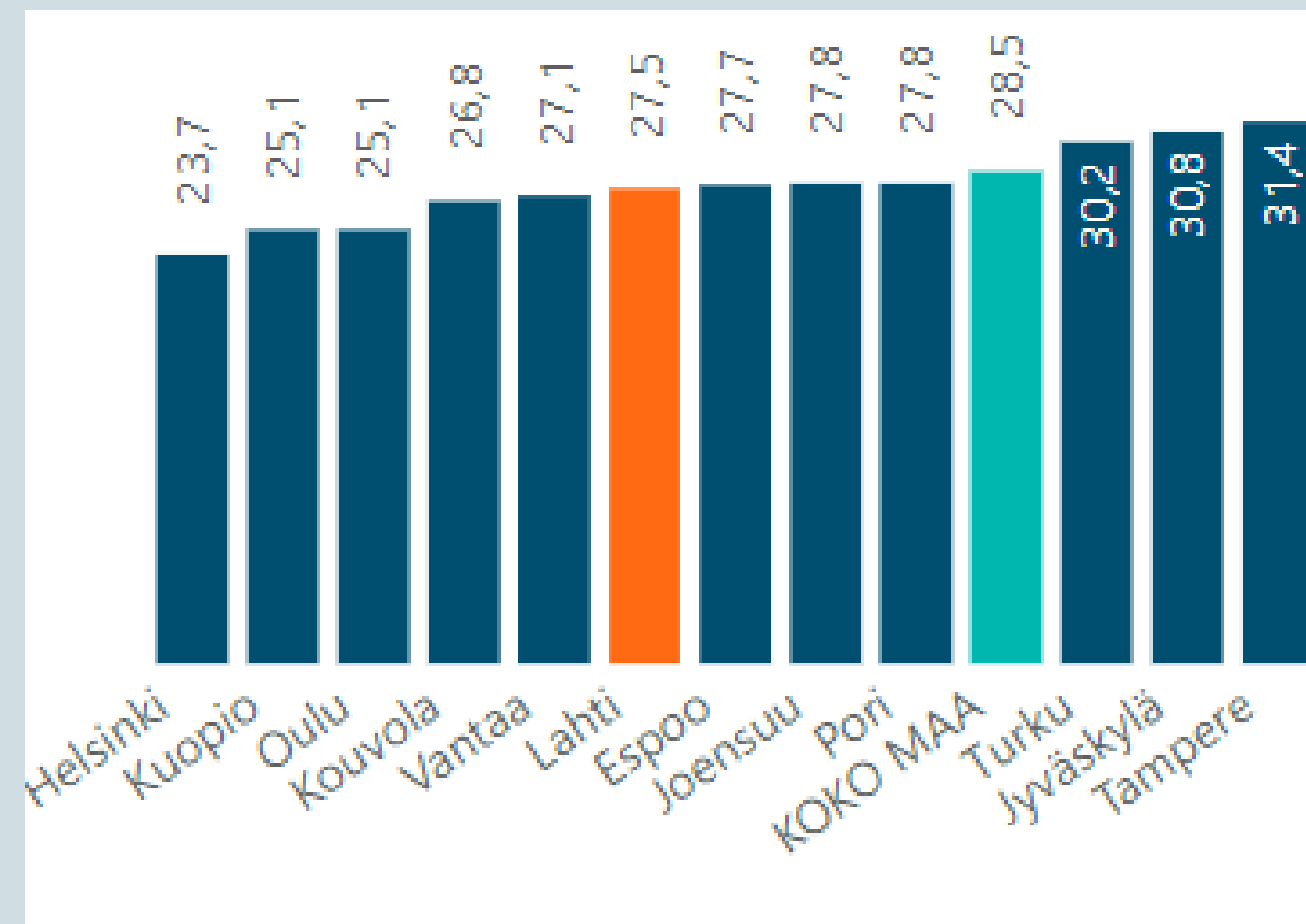
**VÄKILUVUN
KORJAUS**
-40

**KOKONAIS
MUUTOS**
614

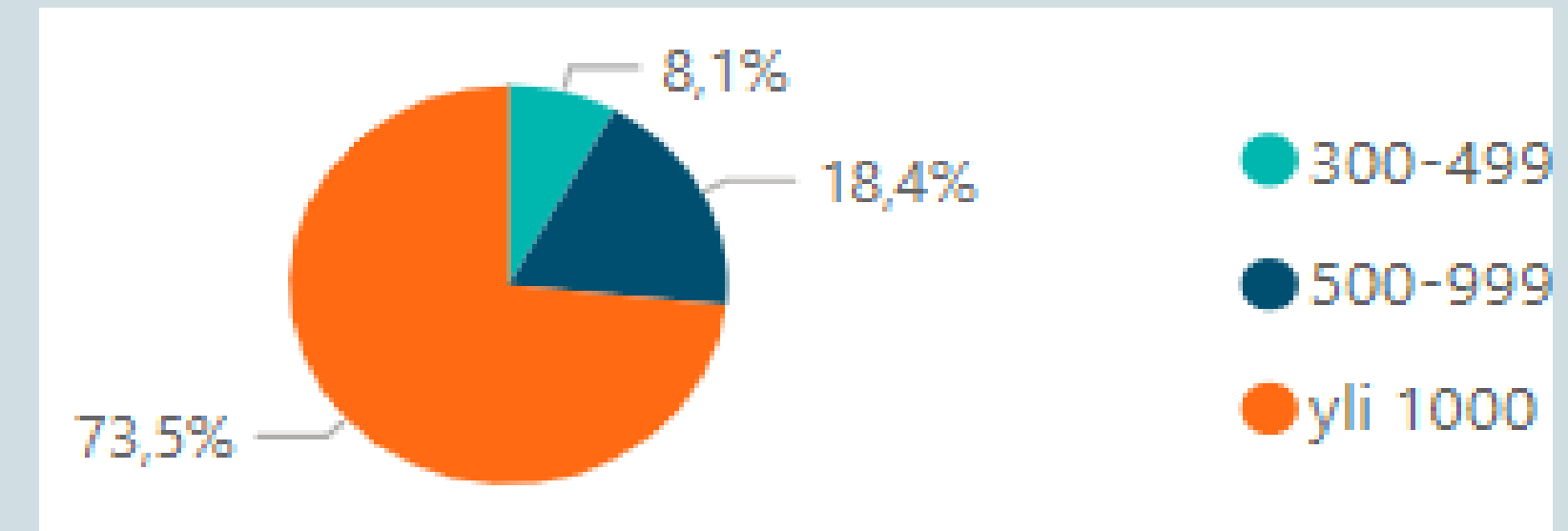
Lisätietoja [Lahti.fi](https://www.lahti.fi): Väestökatsauksen seuranta

Työllisyyden tilannekatsaus

- Syyskuussa oli avoinna 419 avointa työpaikkaa. Viime vuoden syyskuuhun verrattuna avointen työpaikkojen määrä on vähentynyt -542 ja elokuuhun verrattuna vähennys oli -56. Tämä kehitys on jatkunut lähes vuoden ajan yksittäisiä kuukausia lukuun ottamatta.
- 12. suurimman kaupungin työttömyysasteita vertailtaessa Lahti ja Joensuu jakoivat viimeisen sijan molempien työttömyysasteen ollessa 13,7%. Jyväskylän työttömyysaste oli 13,3% ja Kuopion 10,4%, joka oli myös koko maan työttömyysaste.
- Pitkäaikaistyöttömien osuus kaikista työttömistä oli 33,6%. Viime vuoden syyskuun tilanteeseen nähden pitkäaikaistyöttömien määrä on pudonnut Lahdessa -197. Lahti oli suurista kaupungeista ainoa jonka pitkäaikaistyöttömien määrä laski. Kaikissa muissa 12. suuressa kaupungissa pitkäaikaistyöttömien lisääntyi.
- Rakennetyöttömien osuus oli 51,2%, Lahden rakennetyöttömien määrä 12 suurimman kaupungin 3. korkein.
- Työttömyyden ennakoitaan nousevan edelleen. Työttömyyden kasvua vuoden takaiseen on kaikilla ammattialoilla, Lomautuksia on eniten rakennusosalalla sekä korjaus- ja valmistustehtävissä.

Aktivointiaste, %, syyskuu 2024

Työmarkkinatuen kuntaosuudet maksettujen etuuspäivien mukaan, 9/24

TYÖTTÖMYYS- ASTE

13,7 %

(9/2023: 12,6 %)

NUORISO- TYÖTTÖMYYS

15,6 %

(9/2023: 13,1 %)

TYÖTTÖMÄT

7 712

(6/2023: 7 055)

AVOIMET UUDET TYÖPAIKAT

398

(9/2023: 836)

AKTIVOINTIASTE

27,5 %

(9/2023: 29,3 %)

PITKÄAIKAIS- TYÖTTÖMÄT

2 829

(9/2023: 3 022)

Työllisyyden tilannekatsaus, kuntakokeilu

- Uusien lahtelaisten työnhakijoiden määrä on kasvanut sekä kuntakokeilussa että TE-toimistossa työllisyystilanteen heikennyttyä. Työnhakijan alkupalvelut on ollut ruuhkautuneen koko alkuvuoden ja tehtäviä on siirretty tilapäisesti muille tiimeille.
- Suhdannetilanteesta johtuen myös työllistyminen on yleisesti vaikeutunut. Palkkatuella työllistäminen on vaikeutunut yritysten muutosneuvottelujen ja valtion niukan työllisyysmäärätilanteen vuoksi.
- Koto-ajan päättäneille asiakkaille on hankittu vaikuttavuusperusteisia työllistämispalveluja, joihin asiakasohjaus (400) on käynnistynyt jo kesällä. Palvelutuottajiksi valittiin Arffman Finland, SunUra ja Spring House.
- Syyskuussa 2022 käynnistyi työllisyyspalvelujen vaikuttavuusperusteinen pilottihanke (Barona), jolla pyritään siirtämään työmarkkinatuen kuntaosuutta aktiiviseen työvoimapolitiikan toimenpanaan (palveluhankintaan). Pilotti jatkuu kuntakokeilun loppuun ja sen avulla pyritään työllistämään 250 lahtelaista työtöntä työmarkkinatuen saajaa ja samalla kehitetään uudenlaisia palveluja paikallisiin tarpeisiin. Asiakasohjaus pilottiin on päättynyt ohjattujen asiakkaiden määrän täytyessä. Tällä hetkellä avoimilla työmarkkinoilla noin 55 henkilöä ja palkkatuella työllistettynä 8 henkilöä.
- TOTTA! Työkyvyn ja työelämäosallisuuden tunnistaminen työllisyysneuvonnan agendana -hankkeen asiakastyö on käynnistynyt. Hanke on ESR+-rahoitteinen.
- Pitkäaikaistyöttömien määrä on laskenut vuoden takaisesta (-193). Muissa suurissa kaupungeissa pitkäaikaistyöttömyys on käänntynyt kasvuun. Syyskuussa 2024 työmarkkinatuen kuntaosuus oli 1,4 milj. euroa, josta yli 1 000 pv saaneiden osuus oli 1 milj. euroa eli noin 73,5 %.

Koko kokeilu

YHTEYDENOTOT 1-7/2024

261 142

YHTEYDENOTOT 2021-2024

1 137 917

HENKILÖSTÖ LAHDESSA

148, joista

TE-taustaisia 67

(syyskuu 2024)

ASIAKASMÄÄRÄ LAHDESSA

9 585

(2.8.2024)

PÄÄTTYNEET

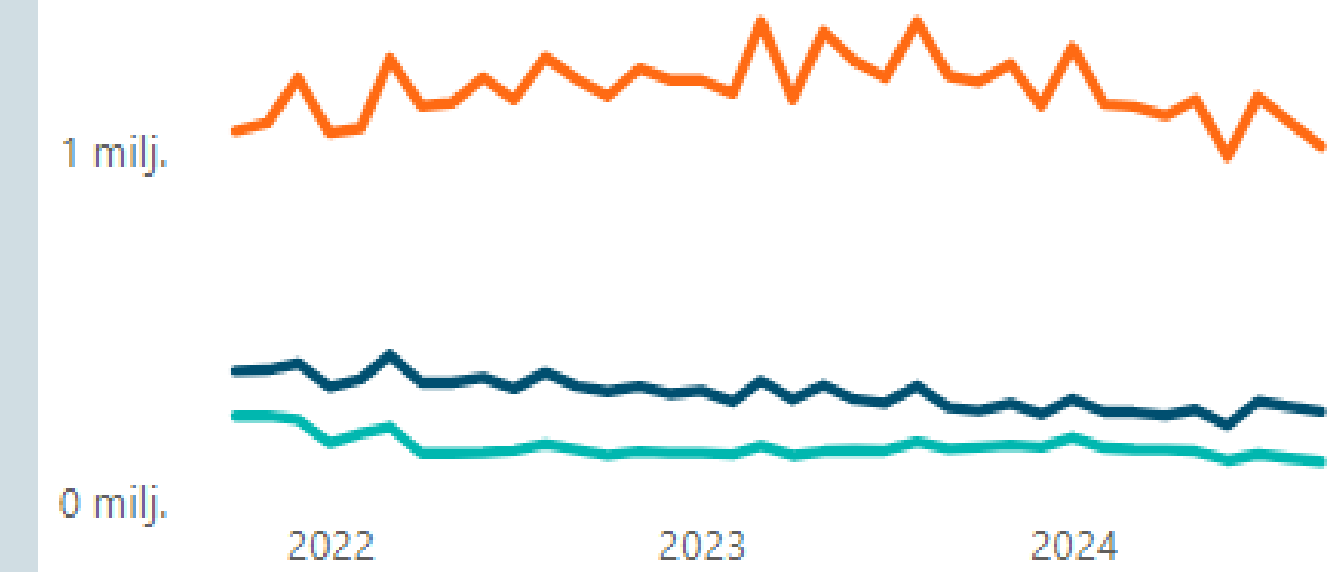
ASIAKKUUDET LAHDESSA

1 699

(4.-7.2024)

Työmarkkinatuen kuntaosuudet, aikasarja (eur)

● 300-499 ● 500-999 ● yli 1000

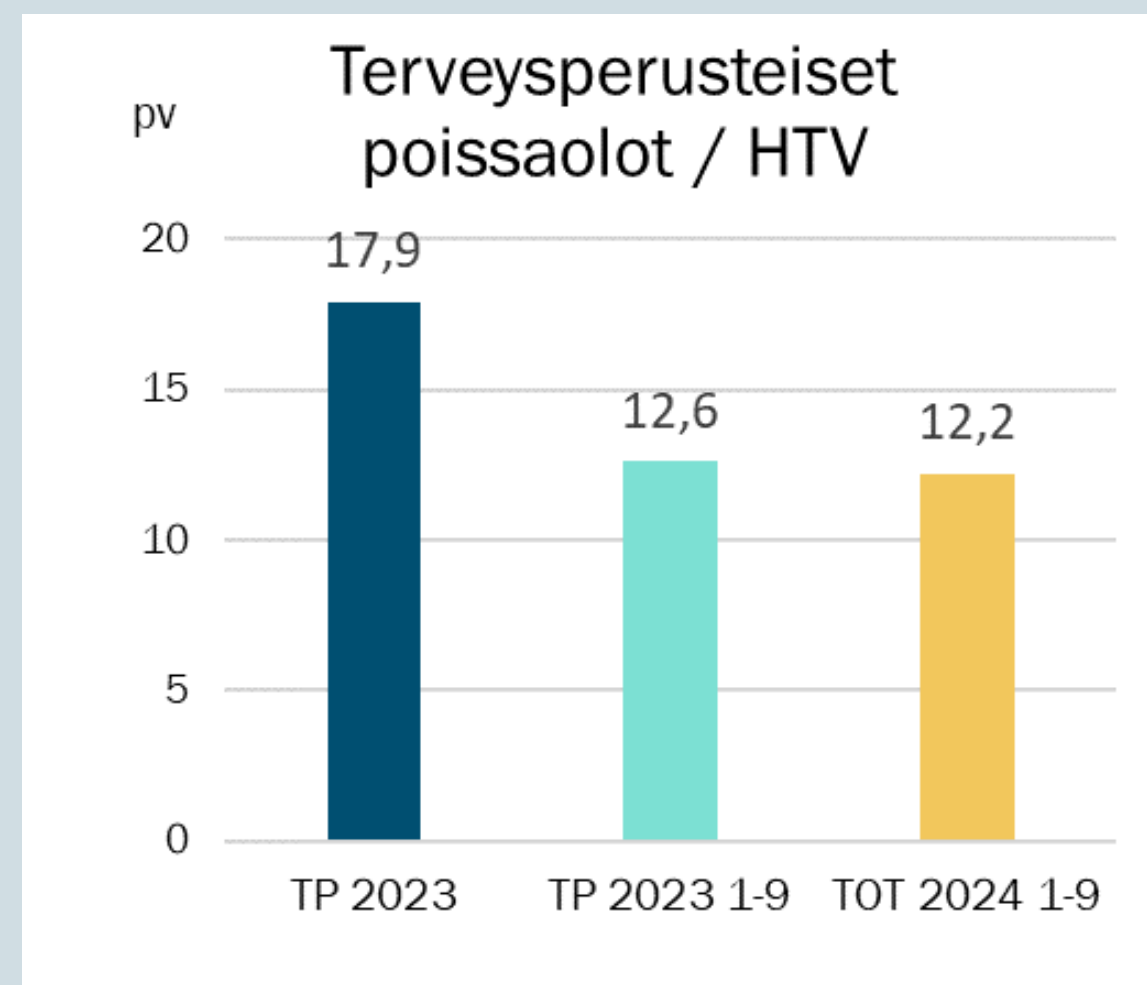
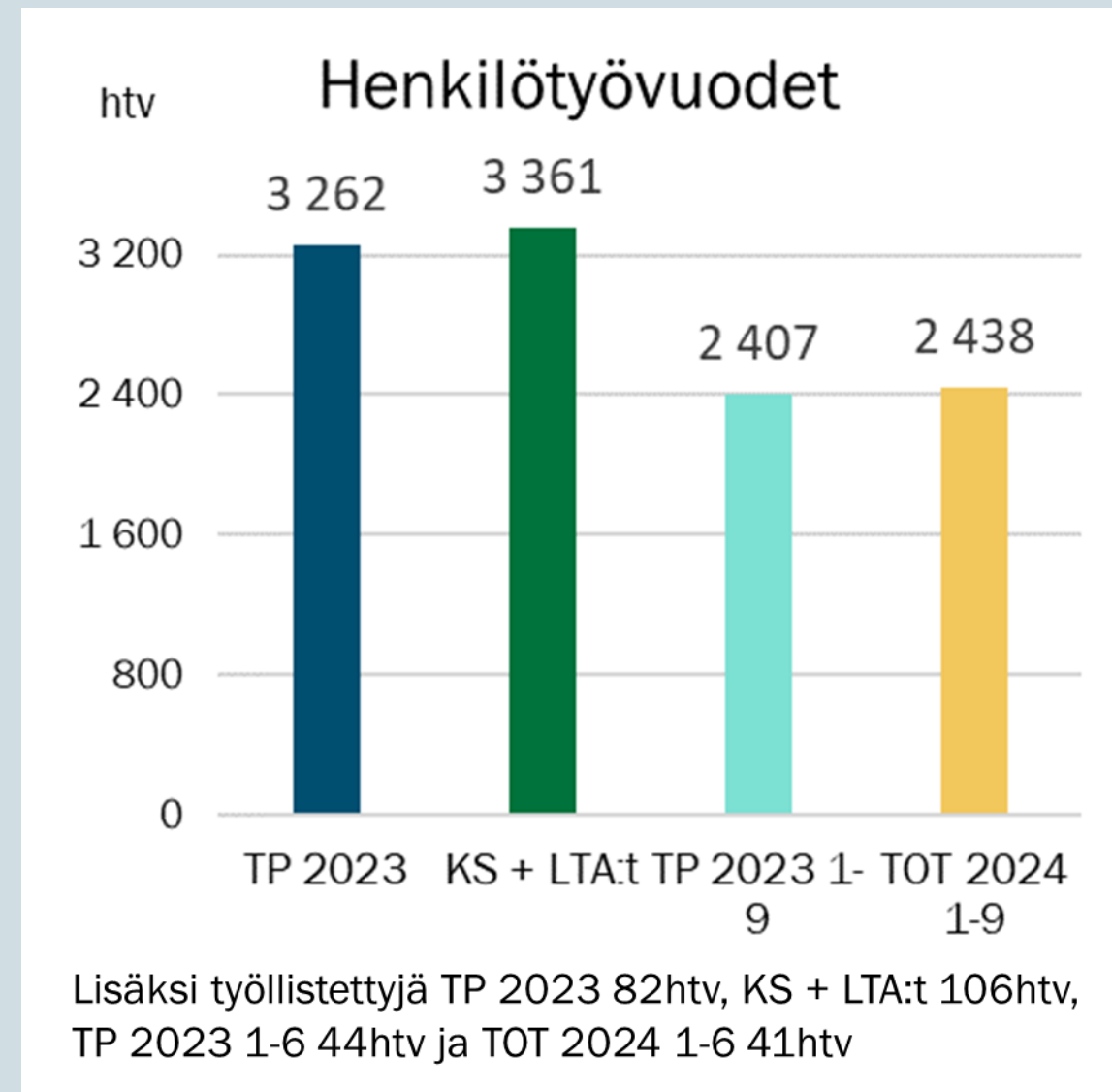
Työmarkkinatuen kuntaosuus 9/24

TYÖMARKKINATUEN KUNTAOSUUSENNUSTE

18,0 milj. euroa

(2023: 20,1 milj. euroa)

Henkilöstö

- Suunniteltujen henkilötyövuosien ennustetaan alittuvan. Alitus johtuu elinvoiman ja kaupunkiympäristön palvelualueista, joissa rekrytointeja ei ole saatu edistettyä suunnitellusti.
- Terveysperusteiset poissaolojen ennustetaan vähenevän kaikilla palvelualueilla edelliseen vuoteen verrattuna.

Talouden tasapaino-ohjelma 2024–2027

KV 20.5.2024 § 63

Tuloslaskelma, 1 000 €	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	YHTEENSÄ
Toimintatulot	0,0	500,0	500,0	0,0	1 000,0
Kaupunkiympäristön palvelualue		500,0	500,0		1 000,0
Toimintamenot	-1 157,5	-2 057,5	-7 000,0	-7 885,0	-18 100,0
Konsernihallinnon palvelualue	-800,0	-800,0	-1 200,0	-1 200,0	-4 000,0
Sivistyksen palvelualue	-257,5	-827,5	-2 500,0	-2 515,0	-6 100,0
Kaupunkiympäristön palvelualue	-100,0	-430,0	-1 300,0	-1 170,0	-3 000,0
Työttömyydestä aiheutuvat menot			-2 000,0	-3 000,0	-5 000,0
Verotulot, elinvoiman lisäys			3 000,0	2 000,0	5 000,0
Rahoitustulot ja -menot		10 300,0	1 260,0	3 440,0	15 000,0
Verotulot			0,0	10 900,0	10 900,0
Tilikauden tulos	1 157,5	12 857,5	11 760,0	24 225,0	50 000,0

Luvut on esitetty muutoksena edelliseen vuoteen.

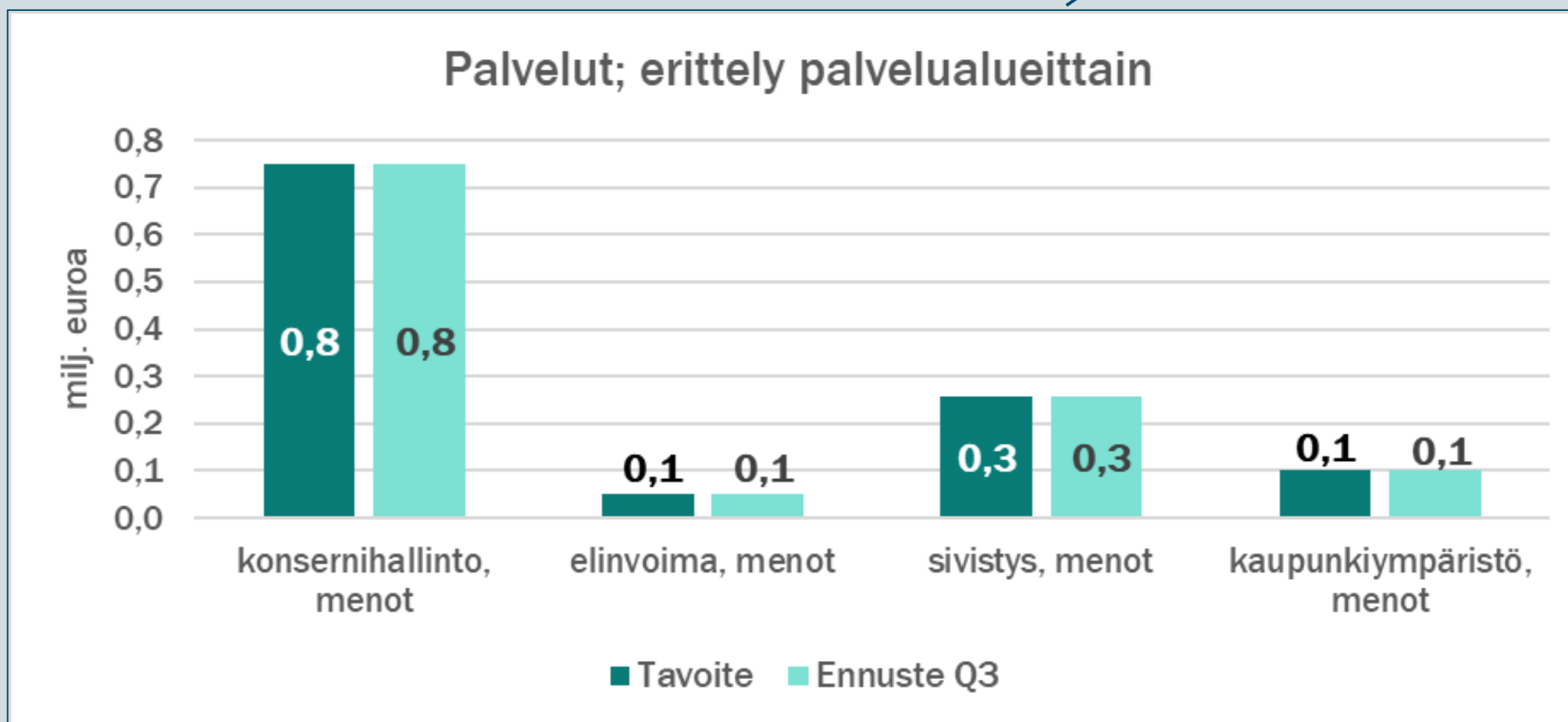
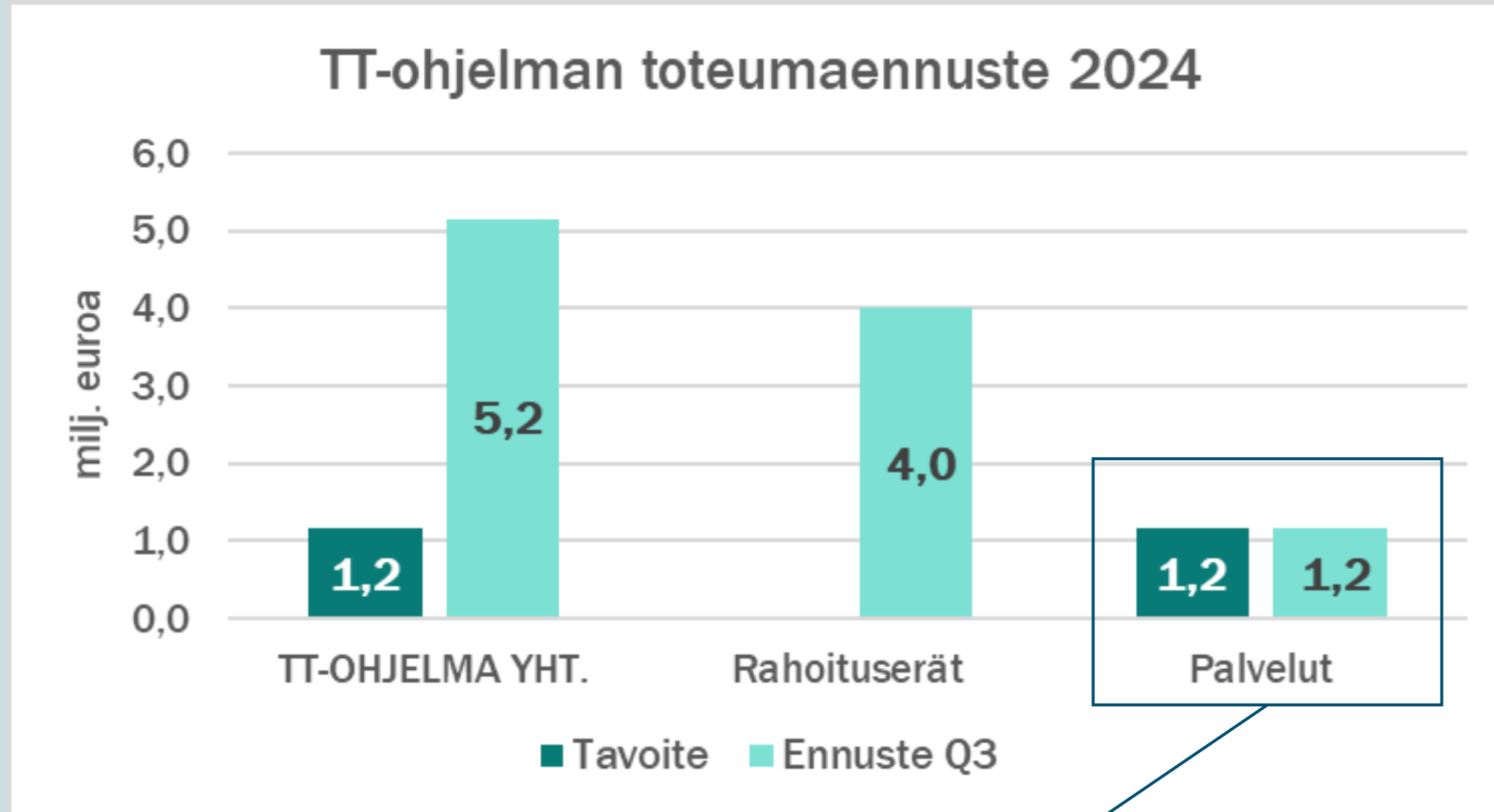
Talouden tasapaino-ohjelma

Ohjelman tavoitteet

- Talouden tasapaino-ohjelmalla tavoitellaan rakenteellista 50 milj. euron tasapainoa vuosina 2024–2027. Ohjelman taloudelliset tavoitteet sisältyvät talousarvioon.
- Vuonna 2024 talouden tasapaino-ohjelman kokonaistavoite on 1,2 milj. euroa ja sitä tavoitellaan palvelujen kustannusten nousua hillitsemällä.

Ohjelman toteumaennuste

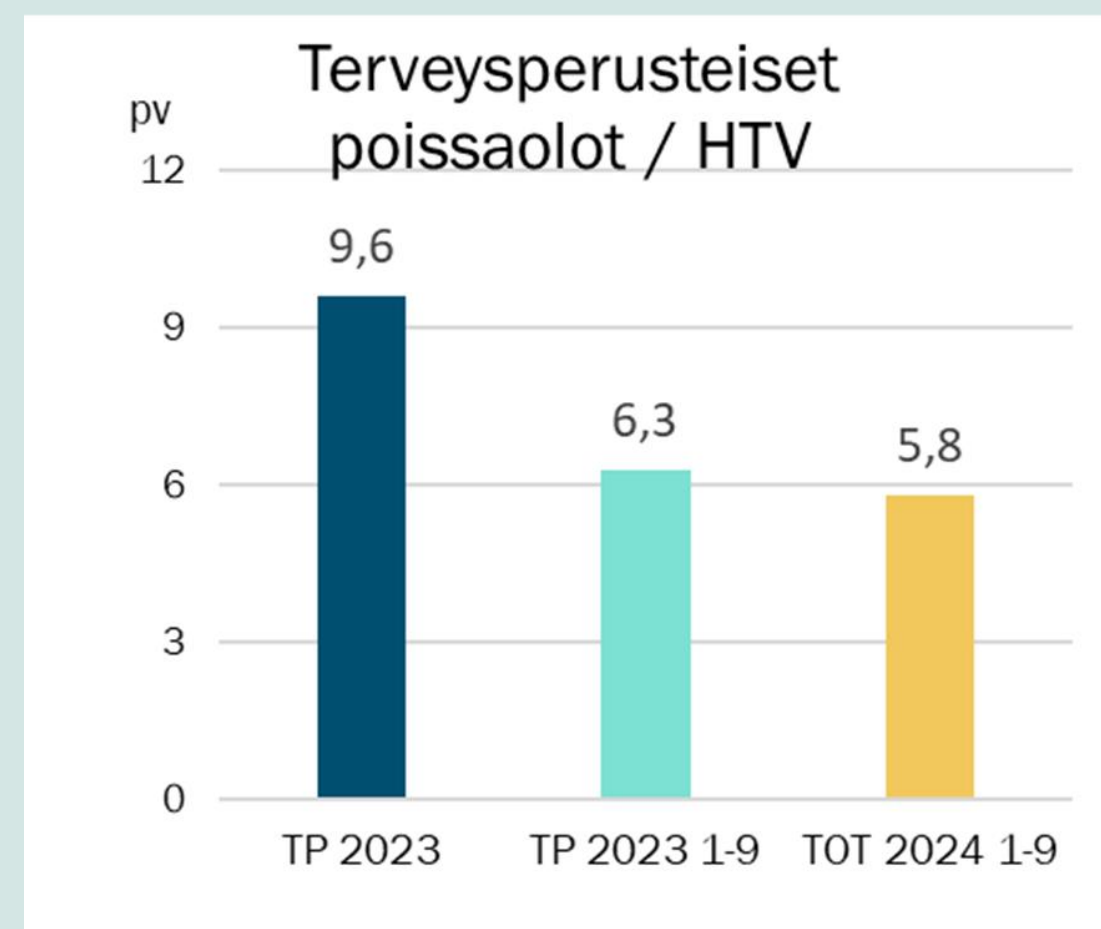
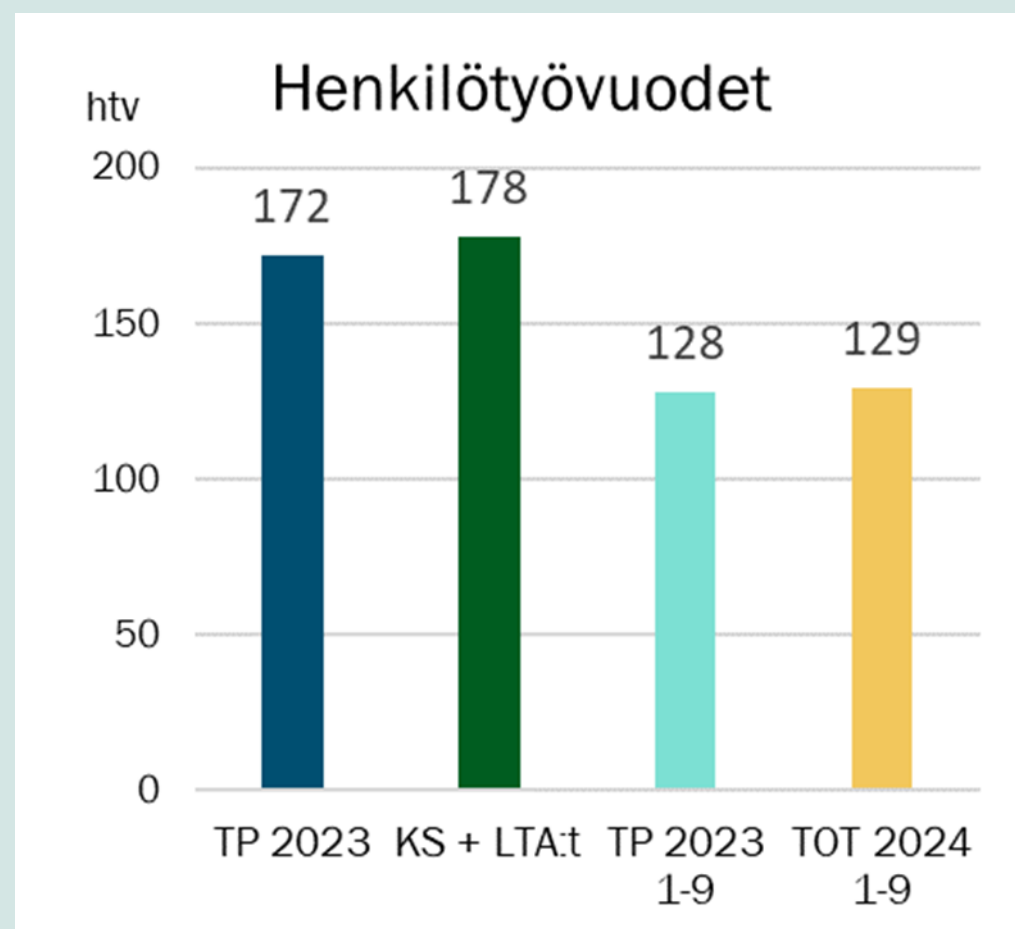
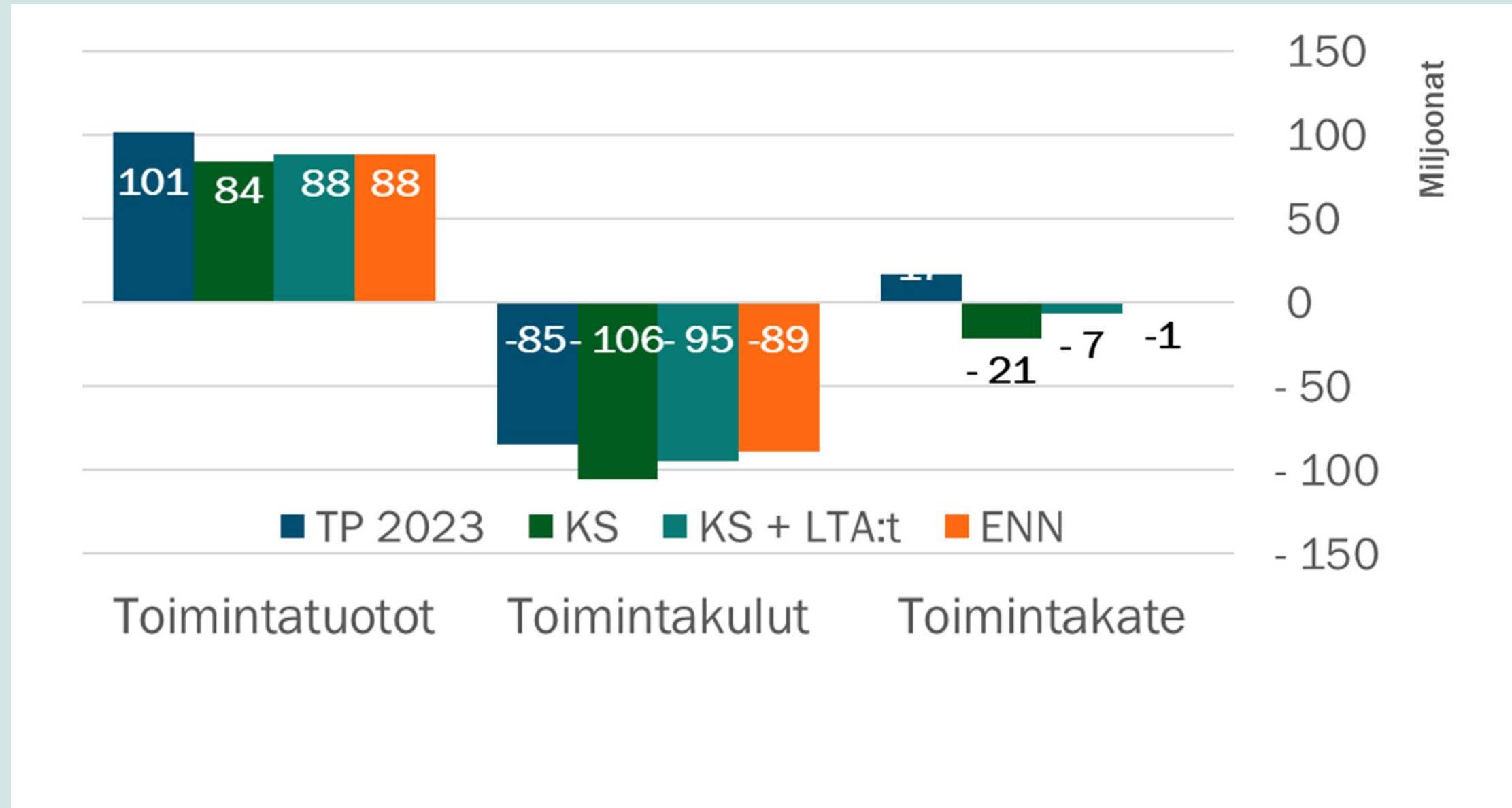
- Palvelualueilla tasapaino-ohjelman ennustetaan toteutuvan tavoitteiden mukaisesti.
- Rahoituserien talouden tasapaino-ohjelman tavoitteet kohdentuvat vuosille 2025-2027, mutta toimenpiteet vaikuttavat jo vuonna 2024. Vuodelle 2024 suunniteltuja ja toteutettuja toimenpiteitä ovat:
 - Sijoitustoiminnan aloittaminen
 - Lainakannan alentaminen
 - Määräaikaistalletukset

Konserni- hallinto

Konsernihallinnon johtajan katsaus

Kaupunginvaltuusto päätti 20.5.2024 § 63 uudesta toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelmasta. Konsernihallinto on toteuttanut edellisen ohjelman tasapainotustoimenpiteitä sekä etsinyt uusia talouden tasapainottamisen keinoja vuoden 2024 tuloksen parantamiseksi. Täyttölupia ei ole myönnetty ja palveluiden ostoja on vähennetty. Tilakeskus on toteuttanut konserni- ja tilajaoston kesäkuun 2024 päätöksen mukaisia talouden tasapainottamista edistäviä talonrakennuksen tilaohjelman muutoksia.

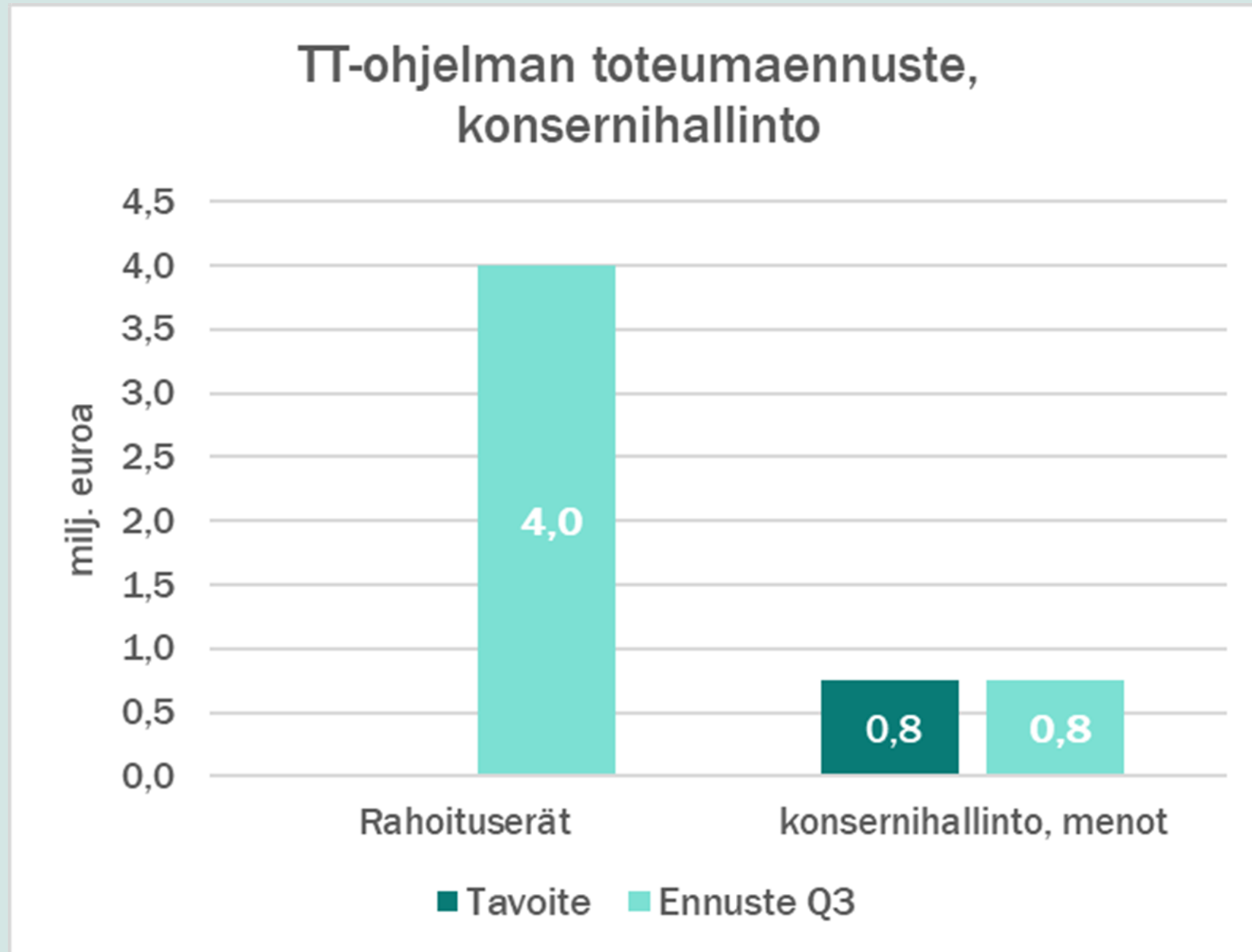
Konsernihallinnon käyttösuunnitelmaa muutettiin syksyn lisätalousarviossa, jossa käyttötalouden menoja vähennettiin yhteensä 11,5 milj. euroa ja lisättiin tuloja 1,8 milj. euroa. Valmistuneen ennusteen mukaan Lahden Tilakeskuksen toiminnan menoja arvioidaan säästyvän edelleen 2,0 milj. euroa. Säästöjä syntyy lämmityksestä, sähköstä sekä ulkoisten tilojen vuokrista. Muualta konsernihallinnosta ennustetaan syntyvän säästöä 4,1 milj. euroa. Säästöistä 1,8 milj. euroa kohdistuu kaupunkitasoiseihin menoihin, joiden ei ennusteta toteutuvan. Henkilöstökuluista säästyy 0,7 milj. euroa täyttämättömien tehtävien sekä toiminnan tehostamisen vuoksi. Muista toiminnan menoista säästöä arvioidaan syntyvän 1,6 milj. euroa. Lisäksi konsernihallinnon poistoista arvioidaan säästyvän noin 1,0 milj. euroa

Konsernihallinnon ennuste parantaa Lahden kaupungin toimintakatetta 6,1 milj. euroa ja tulosta 7,1 milj. euroa. Tilinpäätösennuste sisältää kertaluonteisia käyttöomaisuuden myyntivoittoja 4,3 milj. euroa.

Toiminnan katsauksen kooste

- Työterveyshuollon palveluntuottajan vaihdokseen valmistautuminen on edellyttänyt kaikkien työterveyteen ja varhaiseen välittämiseen liittyvien prosessien päivittämistä ja uudenlaisten toimintatapojen valmistelua. Mehiläinen Oy aloitti palveluntuottajana 1.4.2024. Esihenkilöiden Kompassityökalu työkykyjohtamisen tueksi saatiin käyttöön hieman myöhemmin.
- Työhyvinvoinnin pulssikysely käynnistyi syyskuussa.
- Virka- ja työehtosopimukseen liittyvät järjestelyeriin liittyvät neuvottelut toteutettiin kevään aikana, kaikkien sopimus-alojen osalta päästiin yksimieliseen neuvottelutulokseen.
- Omaehtoisen hyvinvoinnin tukemiseen Edenred saatiin käyttöön toukokuun lopussa. Tuki nostettiin maksimiin 400 euroon (verovapaan etuuden raja).
- HÄME24 valmiusharjoitus järjestettiin syyskuussa.
- Jämerä-projektin (talouden tietojärjestelmä uudistus) toteutusvaihe on päättynyt ja siirrytään testausvaiheeseen, käyttöönotto on 1.1.2025.
- Sijoitussuunnitelman mukaisen sijoittamisen käynnistämistä on valmisteltu ja päätös on käsitelty KH:ssa 23.9.2024.
- Perustietotekniikan kilpailutuksessa on tehty hankintapäätös 12/2023. Päätöksestä on kuitenkin jätetty valitus markkinaoikeuteen. Markkinaoikeus antoi heinäkuussa ratkaisun asiaan, kumosi hankintapäätöksen ja velvoitti kaupunkia laatimaan uuden lopullisen tarjouspyynnön. Uusi tarjouspyyntö on valmistelussa.
- Tekoälypilotteja on aloitettu sekä chatbottien että Microsoftin sovellusten kanssa. Tekoälyn eettiset ohjeet on päivitetty.
- Syksyllä asumisen markkinoinnin kolmevuotinen kampanja jatkui ja siihen osallistuivat lähes kaikki Päijät-Hämeen kunnat.
- Luonto ja sen monimuotoisuus oli aiheena kesän ja syksyn kampanjassa Ilman pölyttäjiä emme pärjää.
- Työllisyyspalvelujen verkkosivuja sekä sosiaalisen median kanavia on valmisteltu ja julkaistu.
- Hallintopalveluissa on kehitetty päätösvalmisteluun liittyvää vaikutusten ennakoarviointiprosessia ja siihen liittyvää koulutusta.
- Myllypohjan monitoimitalon rakentamisvaihe on alkanut.

Talouden tasapaino-ohjelma

Menojen vähentäminen

Ennuste -0,75 milj. euroa (tavoite -0,75 milj. euroa*)

Vuodelle 2024 suunniteltuja toimenpiteitä

- Tietojärjestelmien ja perustietotekniikan kilpailutus
- Toiminnan tehostaminen: henkilöstökulut, palveluiden ostot ja projektit
- Toimitilojen ylläpidonpalvelujen ja kunnossapidon supistaminen

Rahoituserät

Ennuste +4,0 milj. euroa. Talouden tasapaino-ohjelman tavoitteet kohdentuvat vuosille 2025-2027, mutta toimenpiteet vaikuttavat jo vuonna 2024.

Vuodelle 2024 suunniteltuja ja toteutettuja toimenpiteitä

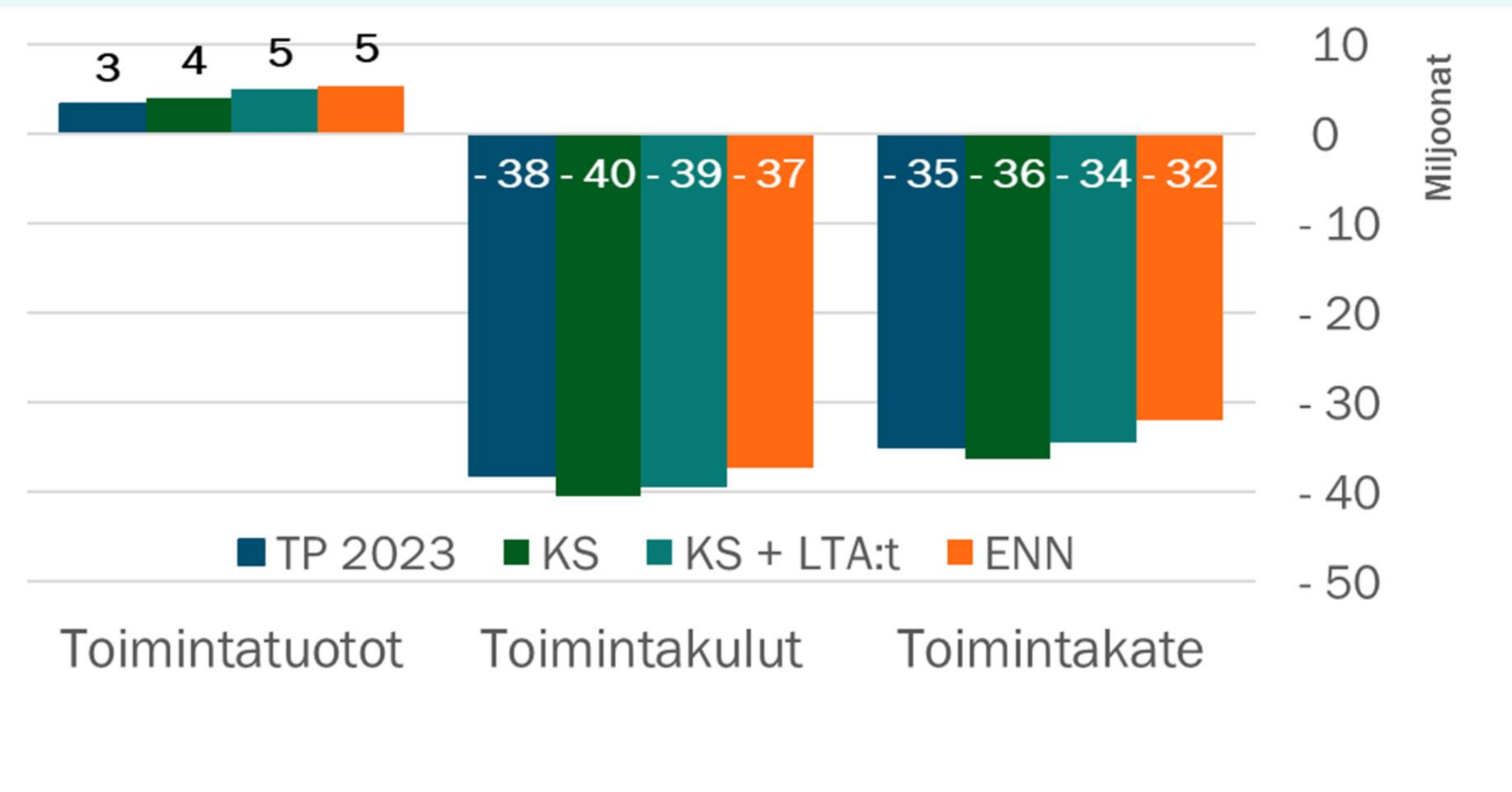
- Sijoitustoiminnan aloittaminen (KH 16.9.2024)
- Lainakannan alentaminen
- Määräaikaistalletukset

* alkuperäisestä 50 000 euroa elinvoiman palvelualueen tavoitteita

Elinvoiman palvelualue

Elinvoimajohtajan katsaus

Palvelualueella kehitys oli monella mittarilla myönteistä, vaikka varsinkin työllisyyden tilanne on ollut vaativa.

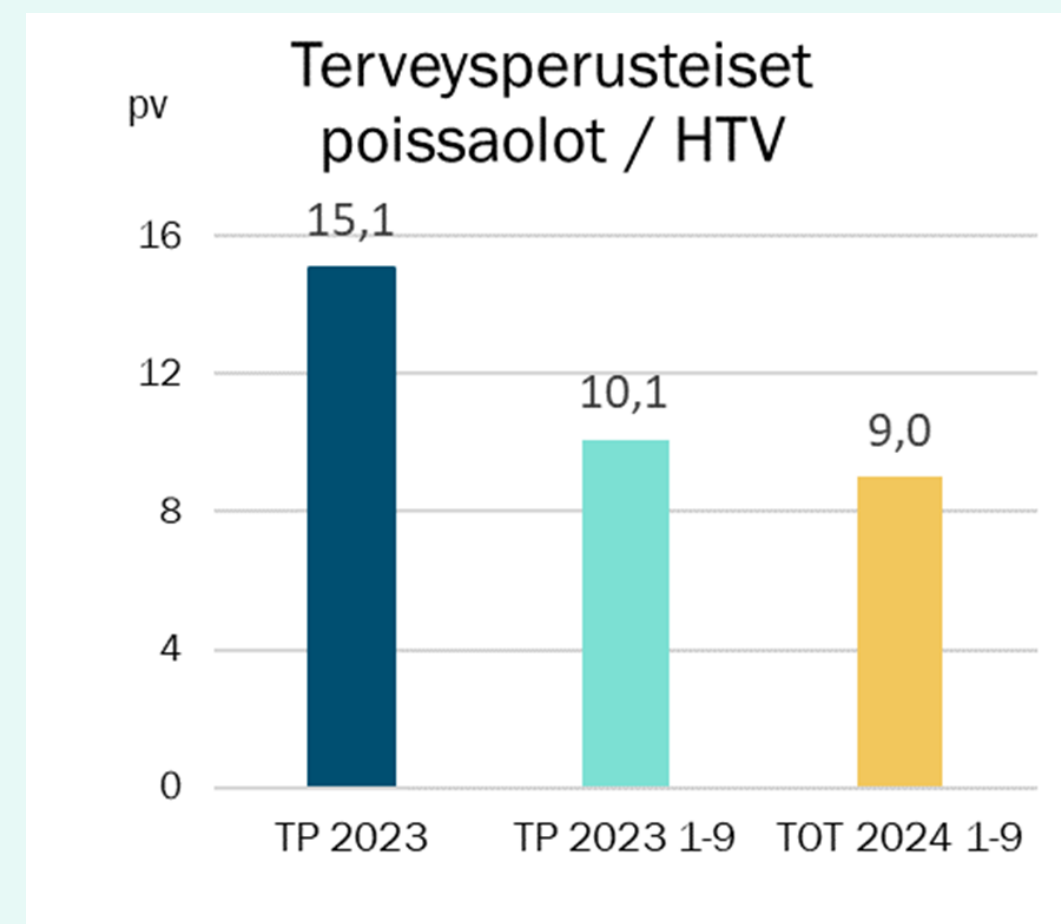
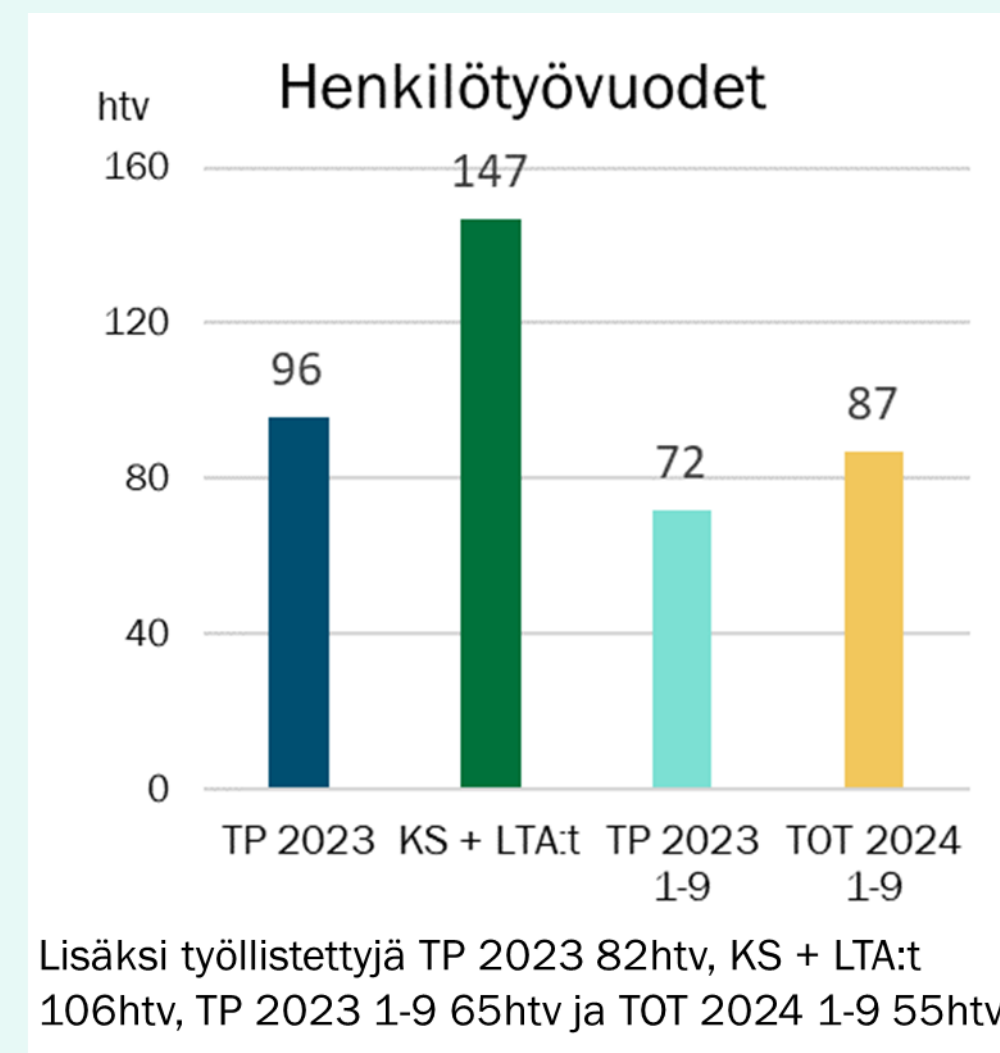
Tarkastelujaksolla elinvoiman vastuualue aloitti omana palvelualueena, jossa toimii kaksi vastuualuetta: kasvupalvelut ja työllisyyspalvelut.

Tarkastelujaksolla palvelualueen talous vahvistui.

Elinvoiman palvelualueen käyttösuunnitelmaa muutettiin syksyn lisätalousarviossa, jossa kasvupalvelujen käyttötalouden menoja vähennettiin 1,0 milj. euroa ja lisättiin tuloja 0,9 milj. euroa.

Syksyn valmistuneen ennusteen mukaan elinvoiman palvelualueen talouden kokonaisnäkymään vaikuttaa merkittävimmin työmarkkinatuen kuntaosuus, jonka positiivinen suunta alaspäin jatkuu edelleen. Kaupungin maksaman osuuden ennustetaan alenevan 2,6 milj. euroa viime vuoden toteumaan nähden. Menosäästöjä ennustetaan syntyvän edelleen yhteensä 2,1 milj. euroa. Positiivista näkymää tuovat myös maahanmuuttotyöstä ja TE-palvelut-uudistuksesta saatavat korvaukset, joiden myötä tuloennuste on parantanut 0,4 milj. euroa.

Elinvoiman palvelualueen ennuste parantaa Lahden kaupungin toimintakatetta 2,5 milj. euroa.

Toiminnan katsauksen kooste

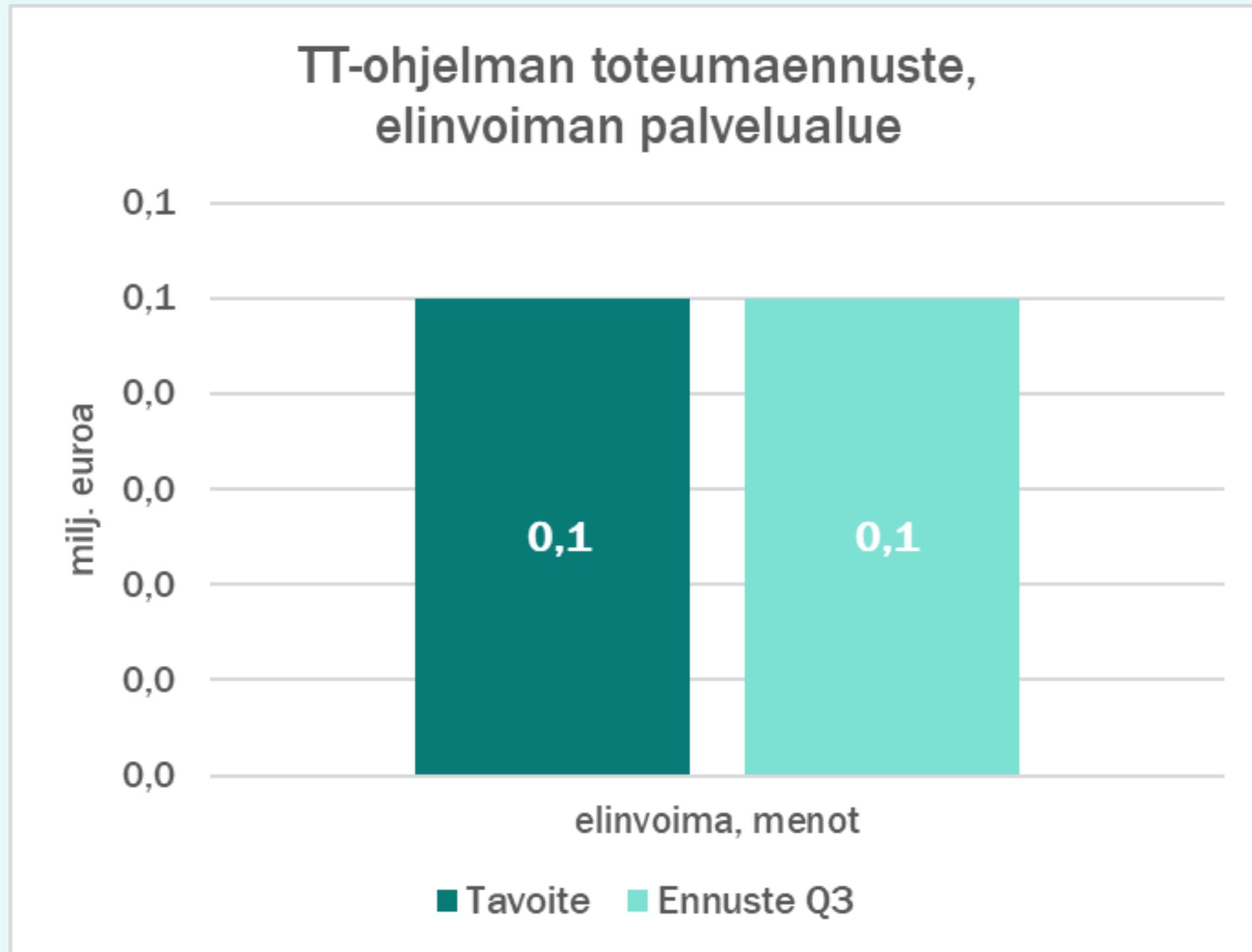
Kasvupalvelut

- Solmittiin EU:n kaupunkimissioon liittyvä Euroopan komission ja Lahden kaupungin välinen ilmastopöytäkirja ja saatiin Mission Label-tunnus.
- Julkaistiin startup-selvitys, jossa löydettiin noin 50 startup-yritystä Lahden alueelta.
- Edistettiin LUT-yliopiston ja Helsingin yliopiston kanssa uusia avauksia (tekoälyn teollisuusprofessori ja sosiaalityön työelämäprofessori) ja edistettiin edunvalvontaa ministeriön suuntaan LUTin uuden rakennustekniikan ja LABin uuden laboratoriotekniikan tiimoissa.
- Varmistettiin kolmen kansainvälisen urheilun suur tapahtuman sijoittuminen Lahteen tulevina vuosina: Pohjoismaisten hiihtolajien MM2029 -kisat, World Winter Masters Games MM-kisat 2028, Spartan Obstacle Race 2025 EM-kisat.
- Toteutettiin International House Lahti -palveluita ja edistettiin maakunnallista palveluyhteistyötä.
- Edistettiin Jyväskylän, Kuopion, Lahden ja valtion välistä elinvoimakumppanuutta Suomi liikkeelle -teemoissa.

Työllisyyspalvelut

- 12 suurimman kaupungin vertailussa Lahden pitkäaikais-työttömien määrä laski syyskuusta 2023 syyskuuhun 2024 määrällisesti eniten. Pitkäaikaistyöttömien määrä laski ao. vertailussa vain Lahdessa (-193).
- TE-uudistuksen valmistelu on käynnissä niin kaupungin sisällä kuin maakunnallisessa yhteistyössä. Tarvittavat päätökset on tehty kaupunginhallituksessa (järjestämissuunnitelma ja työvoimaviranomaisten välinen aiesopimus) ja kaupungin-valtuustossa. Valmistelutyötä jatketaan päätösten pohjalta. Palvelussuunnitelman jatkotyöstäminen on käynnissä.
- Barona-pilotin asiakasohjaus on saatu täyteen (257). Aktiivisessa ohjauksessa noin 230 henkilöä. Avoimille työmarkkinoille ilman palkkatukea työllistyneitä tällä hetkellä noin 55. Baronan mukaan alkanut syyskausi on sujunut suunnitellusti. Syyskauden alku on kuitenkin osoittautunut ennakoitua hiljaisemmaksi Päijät-Hämeen ja lähistön työmarkkinoilla.
- TOTTA! ja International Work Lahti -hankkeet ovat käynnistyneet pitkäaikaistyöttömien ja vieraskielisten työllisyyden edistämiseksi.

Talouden tasapaino-ohjelma

Menojen vähentäminen

Ennuste -0,05 milj. euroa (tavoite -0,05 milj. euroa)

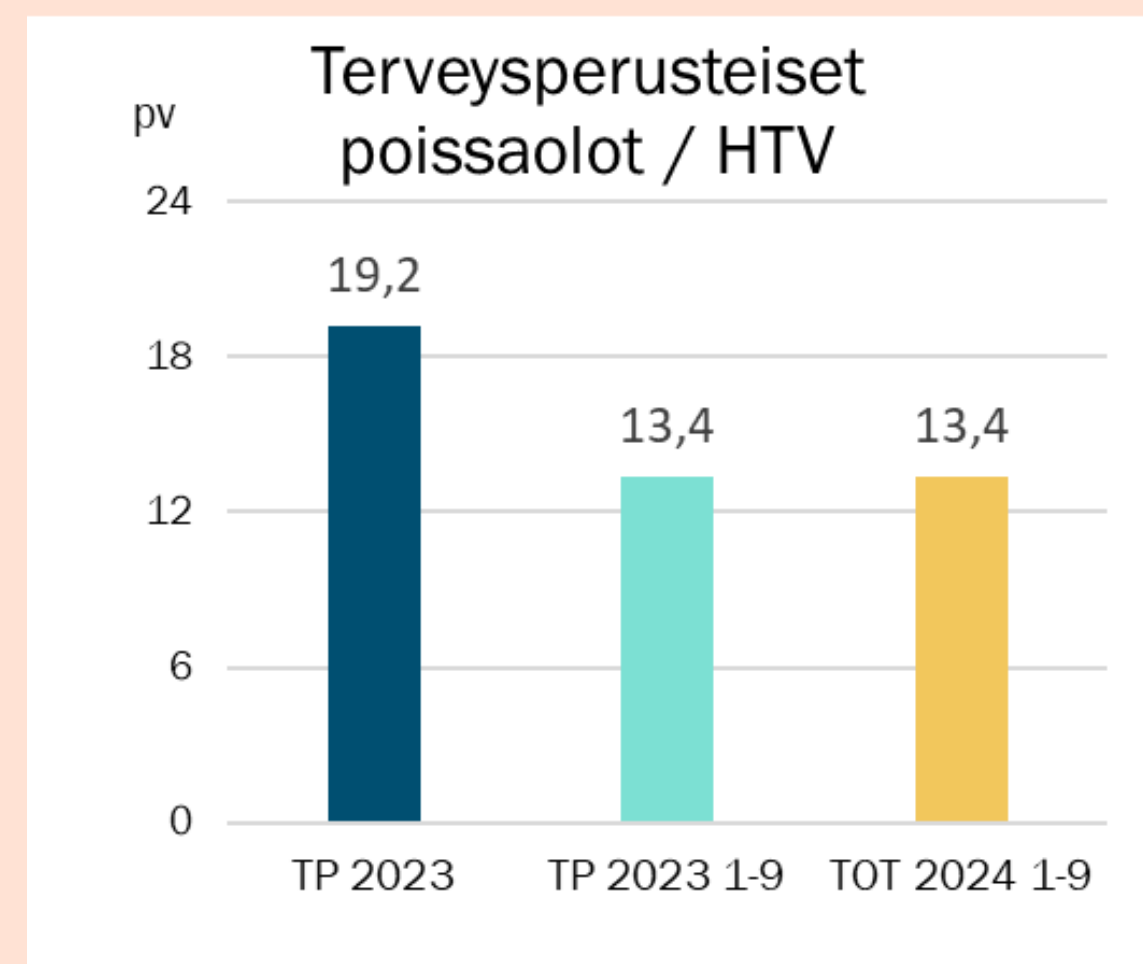
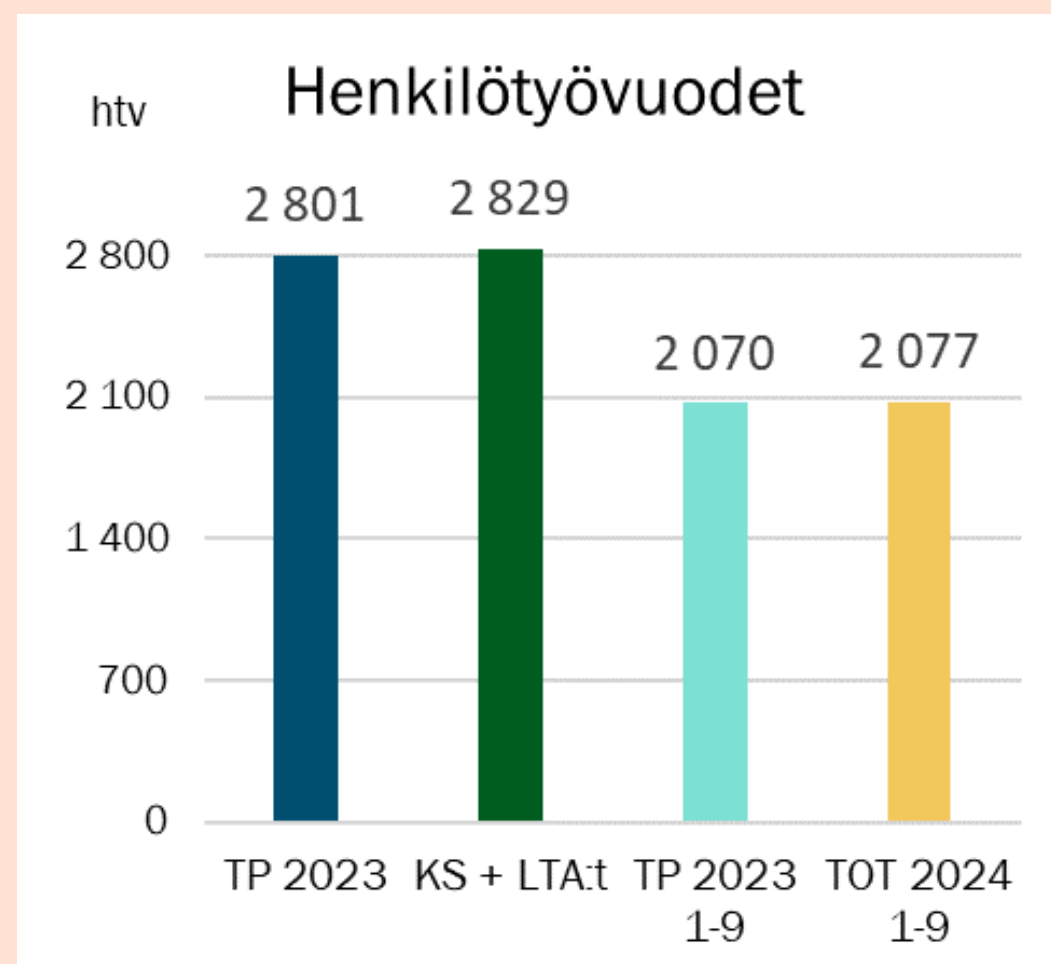
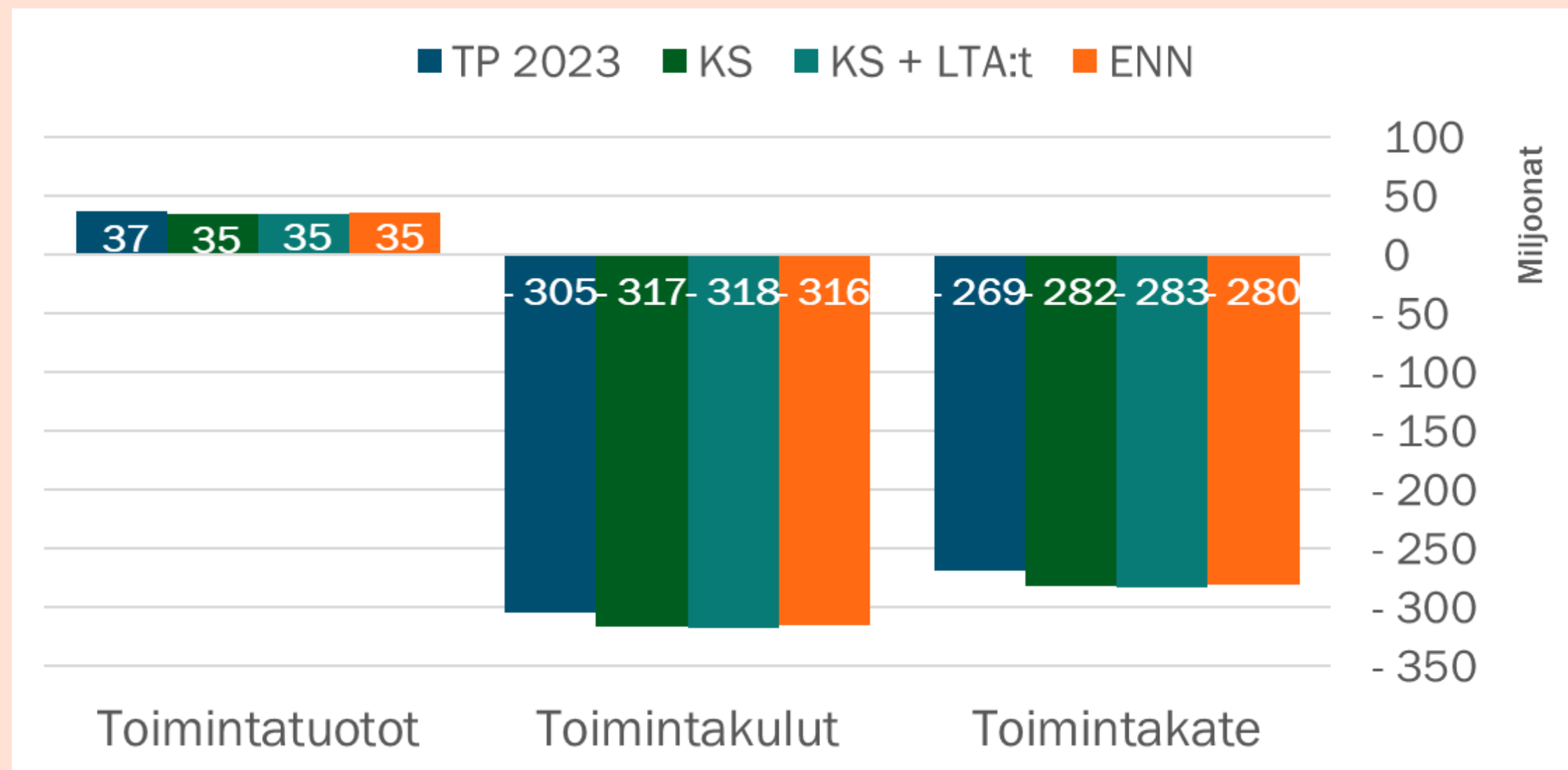
Vuodelle 2024 suunniteltuja toimenpiteitä

- kasvupalvelujen strategististen rahoitusten vähennys

Sivistyksen palvelualue

Palvelualuejohtajan katsaus

Luvut sis. taseyksiköt

- Sivistyksen palvelualueen talouden näkymä on positiivinen ja sen ennustetaan toteutuvan voimassa olevaa talousarviota parempana niin, että toimintatulot ylittivät ja kulut jonkin verran alittuvat. Toimintakuluihin on sisältynyt haasteita arvioitua suuremmista palvelujen hintojen korotuksista ja perusopetuksen kotikuntakorvauksen perusosaan kesällä tehdystä korotuksesta. Toimintakuluja on onnistuttu alentamaan perusopetuksessa aloitetuilla säästötoimenpiteillä, jotka kohdistuvat pääosin vuodelle 2025. Myös varhaiskasvatuksen kotitalouksille maksettavien avustusten (mm. kotihoidon tuki, yksityisen hoidon tuki, yksityisen hoidon tuen kuntalisä) ennustetaan jäävän talousarviota alhaisemmaksi. Kaupunkiorganisaatiossa aikaisemmin sisäisesti vuokrina veloitetut liikunta-alueiden poistot näkyvät nyt toimintakulujen sijasta korkeampina poistoina. Lisäksi kaupunginhallituksen sivistyksen palvelualueelle edellyttämän lisäsäästön ennustetaan toteutuvan.

- Lahden kaupunginorkesterin talouden ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisena.
- Lahden kaupunginteatterin talouden ei ennusteta yltävän tulostavoitteeseen. Syyskuun toteutuman perusteella ennustetaan tämän vuoden alijäämän olevan samaa tasoa kuin viime vuonna.

Toiminnan katsaus yksiköittäin 1/2

Sivistyspalvelujen seudullinen kehittäminen

- Sivistyspalvelujen eri sektoreiden seudullista kehittämistä toteutetaan Päijät-Hämeen kuntaverkostossa kuntien yhteistoimintasopimukseen pohjautuen. Kuntien yhteistä kehittämistoimintaa koordinoidaan sivistyksen palvelualueella toimivan seudullisen kehittämisen yksikössä. Kuntien sivistyspalveluista vastaavat viranhaltijat koontuvat kuukausittain säännöllisesti yhteisten asioiden äärelle. Kuntien yhteisiä yhteisiä kehittämisprojekteja rahoittava OKM, OPH, Kuntaliitto ja AVI.

Varhaiskasvatuspalvelut

- Varhaiskasvatuspalveluissa toteutettiin alkuvuonna 2024 seudullinen esiopetuksen arviointikysely huoltajille, henkilöstölle ja lapsille. Velvoitetta kolmitasoisen tuen järjestämisestä varhaiskasvatuksessa oleville lapsille toteutetaan. Varhaiskasvatuspalvelut jatkaa hyväksytyt palveluverkkosuunnitelman mukaista päiväkotiverkoston kehittämistä. Palvelusetelisääntökirjaa päivitettiin ja se on voimassa 1.8.2024 alkaen. Päivityksen yhteydessä tukea yksityisille palveluntuottajille korotettiin. Varhaiskasvatusmaksuihin toteutetaan lainsäädännön mukaiset indeksitarkistukset 1.8.2024 lukien.

Nuorisopalvelut

- Nuorisopalvelujen osallistuja- ja asiakasmäärä on ollut yhteensä 190 495. Nuorten työ- ja valmennuspalveluiden asiakkaana on ollut 161 nuorta. Suunnitelmallisesti tuettuja nuoria etsivässä nuorisotyössä, starttivalmennuksessa, oppivelvollisuuden tuessa sekä nuorten psykososiaalinen tuki Dominossa on ollut 721.

Perusopetus

- Palveluverkkomuutosten valmistelu ja tuki sekä opetussuunnitelmalliset ja toiminnalliset muutokset ovat toteutuneet suunnitellusti.
- Perusopetukselle kohdennettujen säästövelvoitteiden toteuttaminen on käynnistetty toimeenpanemalla lukuvuoteen 2024-25 kohdistuvia, henkilöstö- ja muita kustannuksia leikkaavia toimenpiteitä valmistelun mukaisesti. Lisäksi on jatkettu taloutta tehostavien lisätoimenpiteiden valmistelua vuosille 2025 ja 2026. Kustannusten kasvun hillitsemiseksi on myös toimeenpantu esim. toimintakulttuurin muutosta tukevia toimenpiteitä.
- Kaupungin strategian kärkitoimenpiteet, jotka koskevat lapsia ja nuoria, ovat edenneet tavoitteiden mukaisesti.

Lukiokoulutus

- Lukuvuosi edennyt opetussuunnitelman ja vuosisuunnitelmien mukaisesti.
- Kaikki opiskelijapaikat täytetty.
- IB-linjan laajentamiseen tähtäävät neuvottelut edenneet.

Wellamo-opisto

- Ajalla 1.1.-30.9.2024 toteutunut käyntimäärä 131 111.
- Kurssimaksujen tulotavoite (1 017 000 €) saavutetaan.
- Voi hyvin! -hankkeessa on toteutettu kansalaistaitoviikon tapahtumat, aloitettu digineuvontaa Kaupunginosakerhoissa ja nostettu aivoterveysteemaa esille.
- Kevään 2025 opetusohjelma julkaistaan 6.11.2024

Toiminnan katsaus yksiköittäin 2/2

Kulttuuripalvelut

- Heinä-elokuussa Orkester Norden -nuoriso-orkesteri kokoontui Lahdessa.
- Lastenkulttuurikeskus Efektin syksy on käynnistynyt ja kulttuurivierailut päiväkoteihin ja kouluihin alkoivat lokakuussa.
- Meneillään oleva lukuvuosi on Lahden kaupungin perusopetuksen kulttuuriohjelman 16. lukuvuosi.

Liikuntapalvelut

- Liikuntapalvelut korottivat liikuntapaikkojen vuokrien hintoja 10% - 20%
- Hanketoiminnan kehittäminen jatkuu ja Suomi liikkeelle rahoitukseen jätettiin hakemus liikuntaneuvonnan kehittämiseksi.
- Liikuntapalvelut yhdessä elinvoiman ja perusopetuksen kanssa ovat jatkaneet C3 neuvotteluita ministeriöiden kanssa.

Kaupunginmuseo

- Annettu 531 lausuntoa kulttuuriperinnöstä. Maastotarkastuksia, katselmuksia ja neuvontakäyntejä on tehty yhteensä 113.
- Museoissa on ollut asiakkaita 30.9. mennessä yhteensä 96 794 kävijää: Malva 48 503, Mastola 10 282, Hiihtomuseo 19 364, Historiallinen museo 18 645.
- Kokoelmia julkaistu Finna.fi:ssä yhteensä 20 422 nimikettä.

Kirjasto

- Lähikirjastojen häiriökäyttäytyminen huolen aiheena
- Syksyllä käyttöön otettava kirjastoauto nimettiin nimikilpailussa Saagaksi
- Kirjastojärjestelmä vaihtui syyskuussa kirjastojen yhdessä kehittämään avoimen lähdekoodin Koha-järjestelmään

Osallisuus ja hyvinvointi

- Uuden osbu-kierroksen 2025-2026 valmistelua ja suunnittelua.
- Päätös kumppanuuspöytien jatkosta lautakunnalle, kaupunginhallitukselle ja valtuustolle.
- Kaupungin hyvinvointiryhmä on toiminut aktiivisesti ja hyvinvointikertomuksen tekstiosuus on saatu koottua vuosilta 2021-2024. Hyvinvointiryhmälle äänestettiin uusi nimi – Hyvinvoiva Lahti –työryhmä.
- Ehkäisevän työn tapahtumia järjestetty
- Vanhustenviikon kaupungintalon pääjuhla järjestetty lokakuussa
- Yhdistysilta, yhdistisyhteistyön yhteiset pelisäännöt on sovittu.

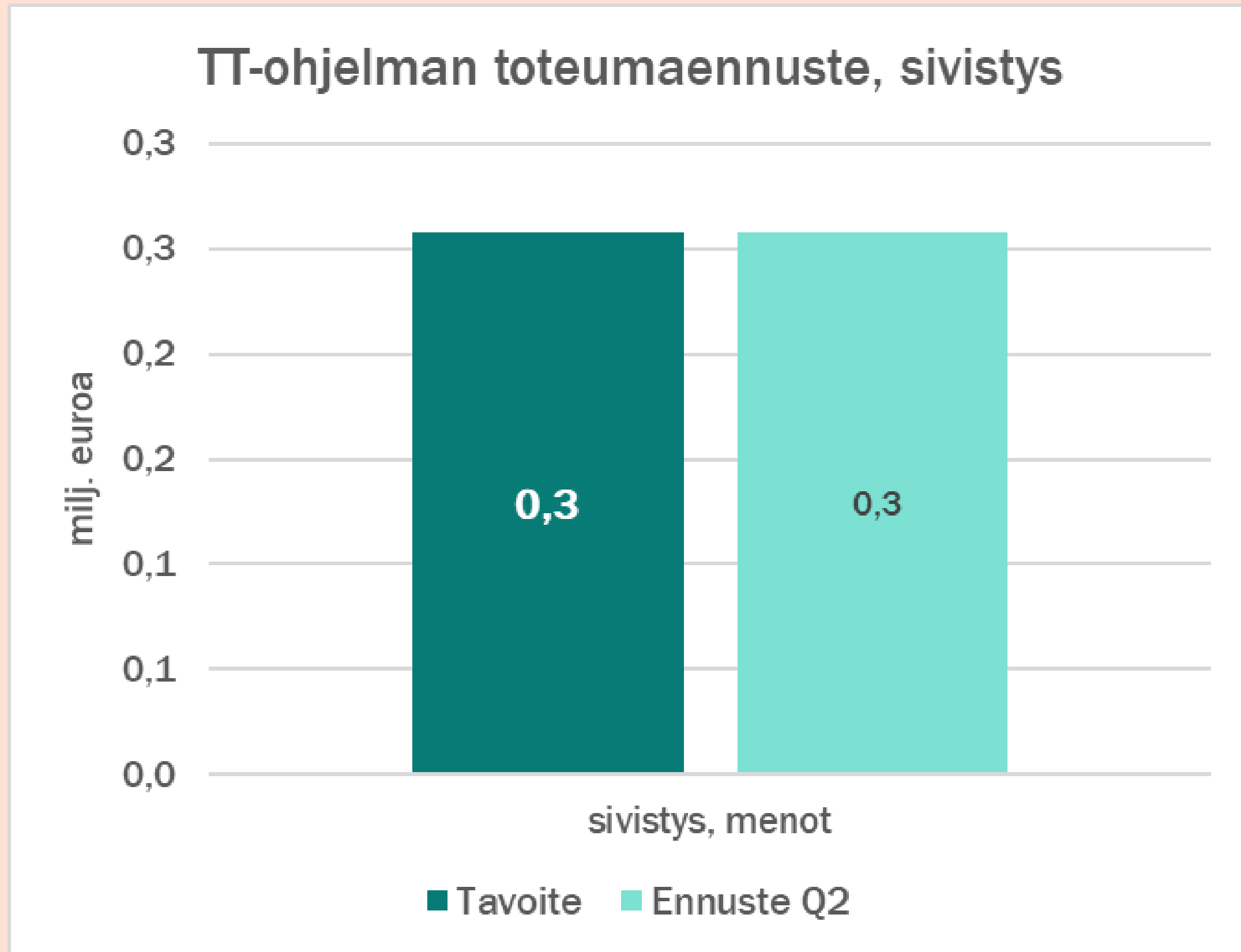
Lahden kaupunginorkesteri

- Lipunmyynnille asetettu tavoite vuodelle 2024 on jo saavutettu lokakuussa.
- Uudet nettisivut julkaistiin uuden kauden yhteydessä.
- Lipputoimittajan kilpailutus päättyi Lippu.fi toimittajaan. Syksystä 2024 lähtien Sibeliustalolla ja Sinfonia Lahdella on eri lipputoimittajat.

Lahden kaupunginteatteri

- Liikevaihto kevään huonon myynnin johdosta asetettua alhaisempi
- Teatterin uusi brändi ja syksyn ohjelmisto on julkaistu. Strategiatyötä on valmisteltu yhdessä henkilöstön kanssa.
- Vuoden 2023 alijäämän johdosta on laadittu suunnitelma kustannustason alentamiseksi ja asiakasmäärän kasvattamiseksi.
- Teatterin laajemman peruskorjauksen hankesuunnittelu on käynnissä.

Talouden tasapaino-ohjelma

Menojen vähentäminen

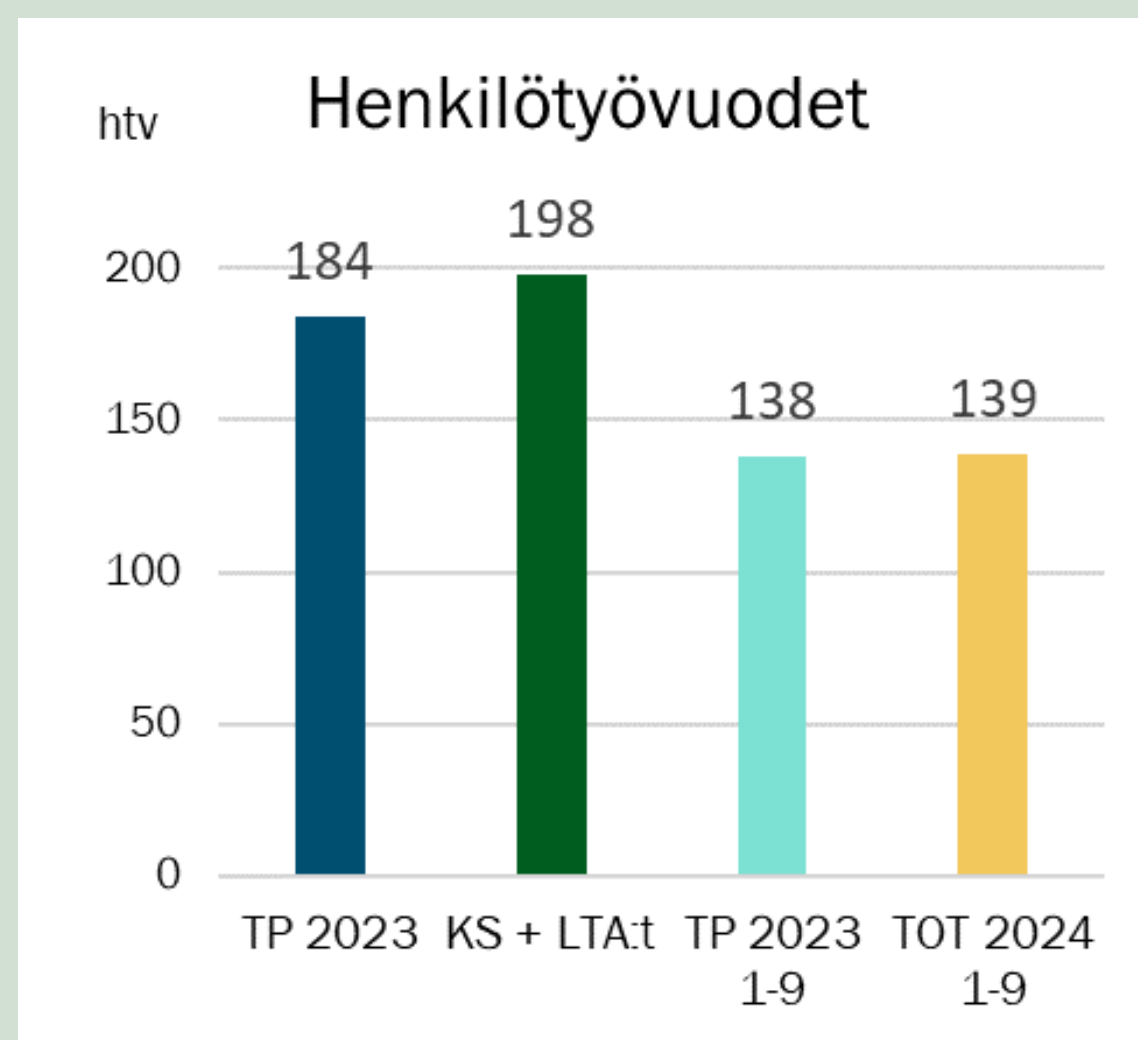
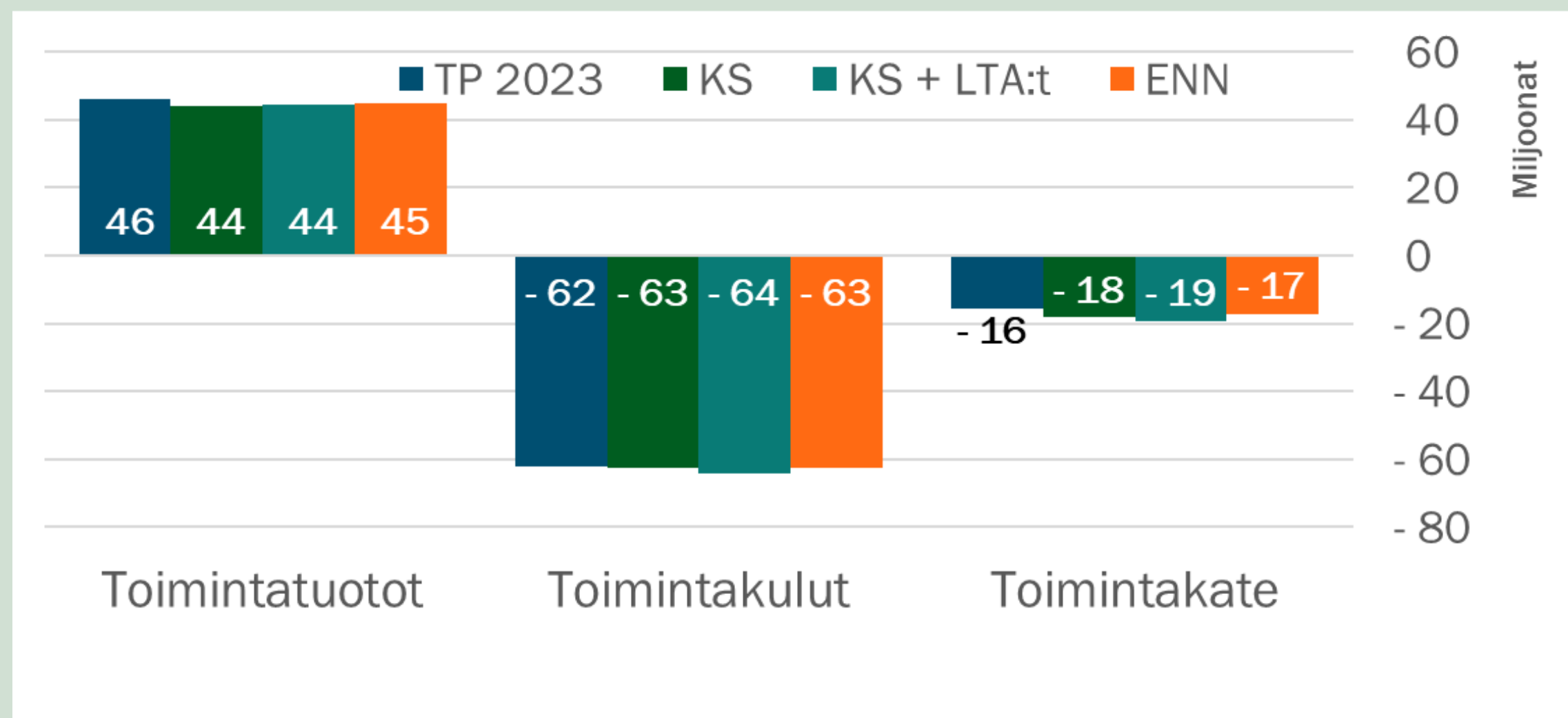
ennuste -0,26 milj. euroa (tavoite -0,26 milj.)

- Sivistyksen palvelualueelle kohdistuu toiminnan ja talouden sopeuttamistavoitteita vuosille 2024-2027 yht. 6,1 milj. euroa
- Vuodelle 2024 asetettuja toimenpiteitä on 0,26 milj. euroa
- Toiminnan tehostamiseen tähtäävien toimenpiteiden ennustetaan toteutuvan suunnitelman mukaan. Varhaiskasvatuksen avoimen kerhotoiminnan supistaminen toteutetaan syksystä 2024 alkaen lautakunnan tekemän päätöksen mukaisesti. Säästötavoite kerhotoiminnan muutoksesta on 0,2 milj. euroa. Lisäksi palvelualueen tarvikeostoihin kohdentuu 57 500 euron säästötavoite, jonka ennustetaan toteutuvan suunnitellusti.

Kaupunki- ympäristön palvelualue

Palvelualuejohtajan katsaus

INVESTOINTIMENOT

TOTEUMA-ASTE 30.9.

KIINTEÄ OMAISUUS

21,7 %

JULKINEN

KÄYTTÖOMAISUUS

61,5 %

Toimintatuotot:

- Toimintatuotot ovat ennusteen mukaan ylittymässä n. 0,2 miljoonaa euroa. Ylitys johtuu pääosin maksutuottojen ennakoitua suuremmasta tasosta.
- Joukkoliikenteen lipputulot ovat tammi-syyskuussa toteutuneet talousarvion tasolla. Joukkoliikennelautakunta on päättänyt lippujen hintojen korotuksista 7.8.2024 alkaen.

Toimintakulut:

- Toimintakulujen ennustetaan toteutuvan n. -1,6 milj. talousarviota pienempänä. Henkilöstökulujen ja palvelujen ostojen ennustetaan alittavan talousarvion.

Toiminnan kuvaus

TONTTIEN
LUOVUTUS

33 kpl

(Vuosiarvio: 50)

MAANVUOKRA-
SOPIMUKSET

5 289 kpl

(Tavoite: 5 330)

RAKENNUSLUVAT

556 kpl

(Vuositavoite: 1 000)

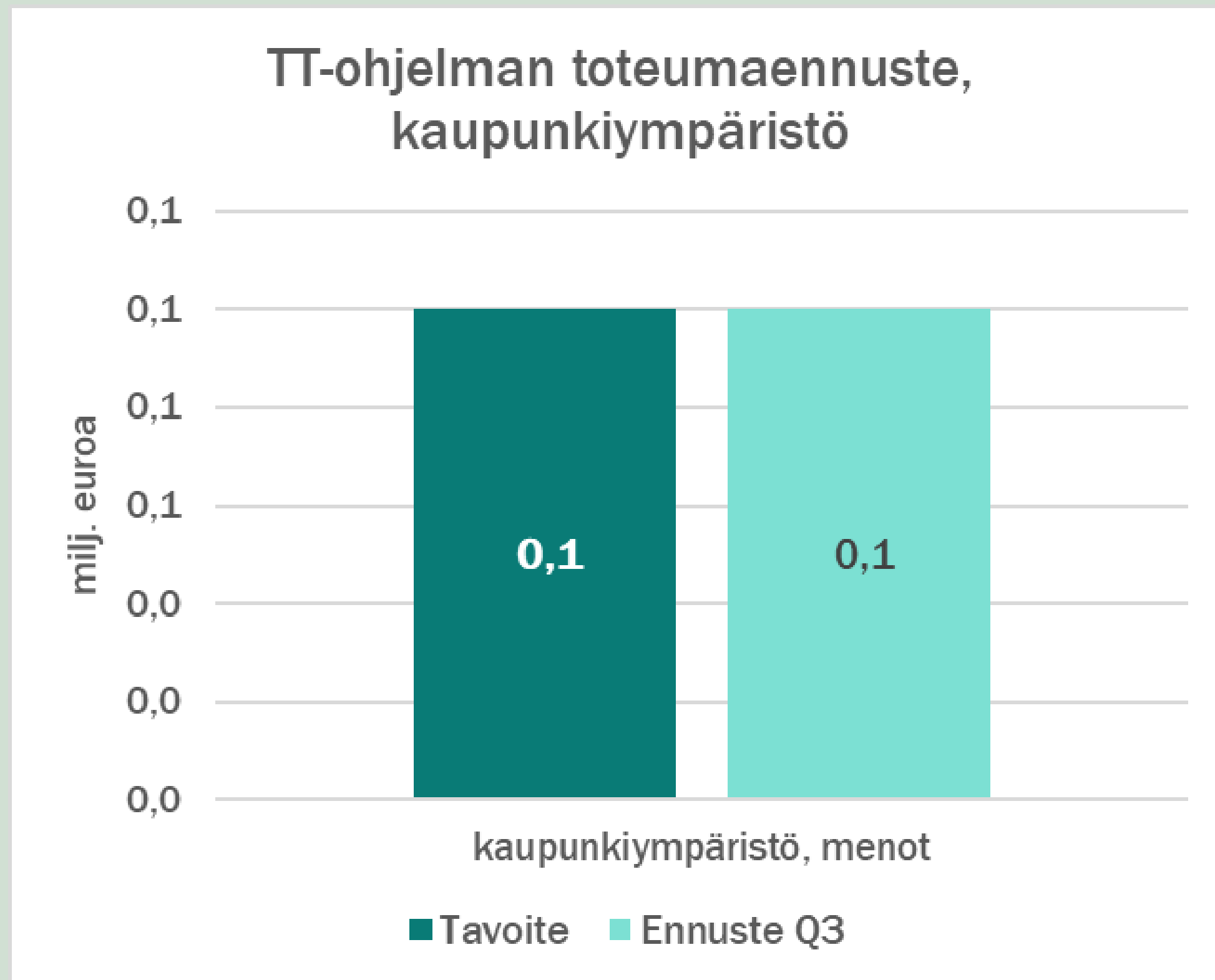
JOUKKOLIIKENTEN
MATKAT

5 776 282 kpl

(Vuosiarvio 8,0 milj.)

- RenGas asemakaava lainvoimainen.
- Pippon III-vaiheen asemakaavan ehdotusvaihe päätynyt. Ehdotusvaiheessa saatiin yksi muistutus. Katuverkon yleissuunnitelmien laadintaa ja massatasapainon tarkistusta varten konsultti on kilpailutettu. Tarkistusten jälkeen asemakaava hyväksyttäväksi (2025 ensimmäinen neljännes).
- Keskustavisio hyväksytty 20.5.2024. Lahden Suunta -työssä ehdotus hyväksytty nähtäville ja hyväksymiskäsittely loppuvuodesta.
- Asuntorakentamisen volyyymi alle puolet tavanomaisesta markkinoiden epävarmuuden vuoksi. Nousun odotetaan lähtevän liikkeelle loppuvuodesta 2025.
- Yritysten uusinvestoinnit kasvaneet viimevuotisesta. Woodio Oy, Layher Oy, Metroauto Oy, LKN Rakennus Oy, Kuljetusliike Kainulainen Oy ym. pienempiä yrityksiä aloittivat uusien toimitilojen rakentamisen.
- Fazerin makeistehtaan investointipäätös antaa odottaa itseään yhä makeisveropäätöksen johdosta.
- Joukkoliikenteen tammi-syyskuun matkustajamäärä on ollut 3,4% yli vuoden 2019 vastaavan ajan ja 5,5% yli vuoden 2023 vastaavan ajan

Talouden tasapaino-ohjelma

Menojen vähentäminen

ennuste -0,1 milj. euroa (tavoite -0,1)

- Kaupunkiympäristön palvelualueelle kohdistuu toiminnan ja talouden sopeuttamistavoitteita vuosille 2024-2027 yht. 4,0 milj. euroa
- Vuodelle 2024 asetettuja toimenpiteitä on 0,1 milj. euroa
- Talouden tasapaino-ohjelman ennustetaan toteutuvan tavoitteen mukaisesti vuonna 2024.

Lahti- konserni

Osavuositarkastus
tammi-syyskuu 2024

Tuloslaskelma

TULOS

26,6

milj. euroa
(2023: 68,8)

VUOSIKATE

120,2

milj. euroa
(2023: 154,2)

1000 euroa	1.1.-30.9.2024	1.1.-30.9.2023	1.1.-31.12.2023
Myyntituotot	268 123	248 411	358 762
Maksutuotot	7 853	8 575	11 401
Tuet ja avustukset	10 020	12 715	15 107
Muut toimintatuotot	28 683	43 817	52 576
Toimintatuotot	314 680	313 518	437 847
Valmisteverastojen muutos	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	527	404	1 843
Palkat ja palkkiot	-171 152	-166 459	-225 795
Eläkekulut	-34 437	-33 298	-45 206
Muut henkilösivukulut	-4 628	-6 556	-8 568
Henkilöstökulut	-210 217	-206 313	-279 568
Palvelujen ostot	-138 555	-128 585	-179 907
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-81 302	-85 099	-122 445
Avustukset	-21 779	-25 596	-35 099
Muut toimintakulut	-43 055	-43 913	-63 506
Toimintakulut	-494 908	-489 504	-678 683
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	-150	178	-415
TOIMINTAKATE	-179 851	-175 405	-241 251
Verotulot	217 763	235 212	303 358
Valtionosuudet	89 265	98 075	131 528
Rahoitustuotot ja -kulut	-6 977	-3 719	-12 192
VUOSIKATE	120 199	154 163	181 443
Poistot ja arvonalentumiset	-84 439	-82 571	-115 901
Satunnaiset erät	-13	29	554
TILIKAUDEN TULOS	35 747	71 620	66 096
Tilinpäätössiirrot	0	0	-276
Tilikauden verot	-3 782	-1 618	-3 288
Laskennalliset verot	-4 079	-820	-2 047
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	-1 256	-352	-233
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	26 629	68 830	60 252

Rahoituslaskelma

INVESTOINTI- MENOT

-100,5

milj. euroa
(2023: -98,1)

LAINAKANNAN MUUTOKSET

-14,7

milj. euroa
(2023: -17,6)

TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA

43,9

milj. euroa
(2023: 42,2)

RAHAVAROJEN MUUTOS

22,2

milj. euroa
(2023: -12,2)

1000 euroa	1.1.-30.9.2024	1.1.-30.9.2023	1.1.-31.12.2023
<u>Toiminnan rahavirta</u>	108 153	128 475	154 523
Vuosikate	120 199	154 162	181 443
Satunnaiset erät	-13	29	554
Tilikauden verot	-3 782	-1 618	-3 288
Tulorahoituksen korjauserät	-8 251	-24 099	-24 185
<u>Investointien rahavirta</u>	-64 198	-86 232	-103 044
Investointimenot	-100 478	-98 128	-133 435
Rahoitusosuudet investointeihin	0	215	680
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	36 280	11 682	29 711
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	43 955	42 242	51 479
Rahoituksen rahavirta			
<u>Antolainauksen muutokset</u>	110	-19	554
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	110	-19	554
<u>Lainakannan muutokset</u>	-14 678	-17 590	-32 171
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 225	6 206	75 506
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	799	-9 048	-106 454
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-20 702	-14 748	-1 223
Oman pääoman muutokset	44	465	9 208
<u>Muut maksuvalmiuden muutokset</u>	-7 195	-37 702	-30 797
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutoks	53	545	593
Vaihto-omaisuuden muutos	1 669	-1 865	-1 990
Saamisten muutos	19 677	20 186	-1 814
Korottomien velkojen muutos	-28 595	-56 569	-27 586
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-21 719	-54 846	-53 206
Rahavarojen muutos	22 236	-12 204	-1 726
Rahavarat 31.12.	319 518	322 215	297 282
Rahavarat 1.1.	297 282	334 419	299 008

EDELLISTEN
TILIKAUSIEN
YLIJÄÄMÄ

435,6

milj. euroa
(2023: 374,7)

OMAVARAISUUS
-ASTE

40,1 %

(2023: 39,1%)

VIERAS PÄÄOMA
PITKÄAIKAINEN

1 137,3

milj. euroa
(2023: 1 158,70)

VIERAS PÄÄOMA
LYHYTAIKAINEN

180,4

milj. euroa
(2023: 181,0)

1000 euroa

1.1.-30.9.2024

1.1.-30.9.2023

1.1.-31.12.2023

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

76 880

81 768

80 995

Aineelliset hyödykkeet

1 637 129

1 634 086

1 651 651

Sijoitukset

132 398

128 534

129 515

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

1 200

2 087

1 913

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

10 371

11 918

12 040

Saamiset

64 550

62 297

84 228

Rahoitusarvopaperit

238 163

239 773

143 408

Rahat ja pankkisaamiset

81 355

82 442

153 873

VASTAAVAA YHTEENSÄ

2 242 047

2 242 904

2 257 624

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma

405 062

405 062

405 062

Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma

13

13

13

Arvonkorotusrahasto

121

383

121

Muut omat rahastot

12 433

12 233

12 433

Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)

435 625

374 726

378 983

Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

26 629

68 830

59 483

VÄHEMMISTÖOSUUDET

17 643

15 172

16 496

PAKOLLISET VARAUKSET

22 563

21 845

23 223

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

4 197

4 984

4 856

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

1 137 313

1 158 684

1 129 127

Lyhytaikainen

180 448

180 972

227 827

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

2 242 047

2 242 904

2 257 624

1 000 euroa	Q3 2024		Q3 2023
Liikevaihto	134 828,31	↑	122 816,85
Tuet ja avustukset	0,00	→	0,00
Tilikauden tulos	11 758,98	↑	1 469,56

Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon

Tavoite

- Oman pääoman tuotto vähintään 10 % Suunnitellusti
- Osingonjakotavoite 2023 vuodelta 1 M€, maksetaan 2024 Suunnitellusti

- Vuoden 2024 osalta kaukolämmön myynti tulee olemaan budjetoidun kaltainen. Kaukolämmön hinta nousee 3,8 prosenttia 1.1.2025. Taustalla on yleisen kustannustason nousu sekä pienempiin tuotannon hiilidioksidipäästöihin tähtäävät investoinnit.
- Investoinnit tulevat kasvamaan edellisvuodesta. Investoinneilla tähdätään kilpailukyvyn säilyttämisen lisäksi myös huoltovarmuuden ylläpitoon ja sähkömarkkinariskien hallintaan.
- Sähkön hintavaihtelun odotetaan jatkuvan, millä on tulosta heikentävä vaikutus.

Omistusosuudet: kaupunki 100 % / konserni 100 %
 - Lahti Energia Sähköverkko Oy: kaupunki 0 % / konserni 100 %

1 000 euroa	Q3 2024		Q3 2023
Liikevaihto	32 689,44	↑	31 549,69
Tuet ja avustukset	15,58	↓	20,30
Tilikauden tulos	6 084,55	↑	4 490,26
Oma pääoma	67 188,28	↑	61 856,36

Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon

Tavoite

- Edellytysten luominen veteen ja vesiosaamiseen sekä ympäristökuormituksen vähentämiseen perustuvien tuote- ja palvelukonseptien muodostumiselle Suunnitellusti
- Kaupungille kuuluvan vastuun kantaminen hulevesien hallinnasta asemakaava-alueella kaupungin puolesta, erikseen sovittavalla tavalla Suunnitellusti
- Oman pääoman tuotto vähintään 10 %. Poikkeama
- Osingonjakotavoite 2023 vuodelta 1,2 M€, maksetaan 2024 Suunnitellusti

- Vesikonsernin tuotteiden ja palveluiden puolen vuoden myynti oli budjetoidun mukainen. Konsernin liikevaihto noin 34,3 M€. Käyttökate 16,6 M€ (51 %) ja liikevoitto 8,1 M€ (25 %) ovat hieman arvioitua suuremmat.
- Vesikonsernin investoinnit ovat toteutuneet investointiohjelman mukaisesti.
- Konsernin riskitasoissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Vesilaitokseen kohdistuvaa häiriötoimintaa ei ole havaittu.
- Konserni jatkaa strategiansa mukaisesti toiminnan kehittämistä.
- Heinolan kaupunki on päättänyt ulkoistaa vesilaitoksen operointipalvelut Lahti Aqua Oy:lle vuoden 2025 alusta lähtien

Omistusosuudet: kaupunki 100 % / konserni 100 %

- Aqua Palvelu Oy: kaupunki 100 % / konserni 100 %

- Aqua Verkko Oy: kaupunki 100 % / konserni 100 %

- LABIO Oy: kaupunki 0 % / konserni 83,43 %

LAHDENTALOT

1 000 euroa	Q3 2024		Q3 2023
Liikevaihto	43 763,10	↓	43 772,31
Tuet ja avustukset	0,00	→	0,00
Tilikauden tulos	225,36	↓	2 630,91
Oma pääoma	128 736,75	↓	128 964,63

Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon

Tavoite

• Oman pääoman tuotto vähintään 10 %.	Poikkeamia
• Osallistuminen MAL-sopimuksen toteuttamiseen.	Suunnitellusti
• Turvallinen, kohuuhintainen ja energiatehokas vuokra-asuminen	Suunnitellusti
• Osingonjakotavoite 2023 vuodelta 550 000 euroa, maksetaan 2024	Suunnitellusti

- Opiskelijoiden tarpeisiin pystyttiin vastaamaan hyvin kesäsesongin aikana. Edullisia asuntoja jalostettiin ketterästi tarpeen mukaan lisää muuttamalla sopivia asuntoja soluasunnoiksi.
- Uudet asunnot toisessa puukerrostalossa Nelon korttelissa Svinhufvudinkadulla kiinnostivat asiakkaita kovasti ja kaikki kodit olivat vuokrattuina muuttopäivänä 13.9.
- Lahden Talot valittiin vuoden 2024 kesätyönantajaksi. Yhtiö voitti ensimmäisen sijan Oikotie Työpaikat ”Vastuullinen kesäduuni” kilpailussa pienten ja keskisuurten yritysten sarjassa.

Omistusosuudet: kaupunki 100 % / konserni 100 %
(Lahden Asunnot Oy, Lahden Palveluasunnot Oy)

- Henkilöstön pulssikysely toteutettiin ja eNPS-arvo oli parantunut edelleen. Arvo Q3 oli 23,8 (Q2: 16,56)
- Uuden toiminnanohjausjärjestelmän (Jamix) ja ICT-palveluntuottajan (Meita) käyttöönotot ovat toteutuneet suunnitelmallisesti.
- Loka-marraskuussa yhtiö kilpailuttaa taloushallinnon järjestelmän sekä palvelut

1 000 euroa	Q3 2024		Q3 2023	
Liikevaihto	13 885,32	↑	10 796,42	
Tuet ja avustukset	6,25	↑	0,32	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Tilikauden tulos	-72,06	↑	-188,61	
Oma pääoma	1 022,48	↑	793,55	

Tavoite

- Oman pääoman tuotto on positiivinen. Suunnitellusti
- Käyttäjä- ja tilaaja-asiakkaiden tyytyväisyyden jatkuva parantaminen. Ei tiedossa

Omistusosuudet: kaupunki 64,36 % / konserni 64,36 %

- Tulos on ennakoitua positiivisempi mm. merkittävän hankinnan sekä kehitysprojektin aikataulun viivästymisen vuoksi. Koko vuoden 2024 budjetoituun tulokseen tullaan pääsemään.
- Yhtiö liittyy 1.1.2025 KT:n yritysjaoston jäseneksi. Ja soveltaa entisiä työehtosopimuksia sopimuskauden loppuun eli 30.4.2025 asti.
- Yhtiö neuvottelee Koulutuskeskus Salpauksen kanssa liikkeenluovutuksesta, jolla Salpauksen keskusta kampuksen palvelujen tuottaminen siirtyisi yhtiölle
- Päijät-Hämeen Hyvinvointialue siirtää 4 keskustan palvelutaloa Laitoshuoltopalvelujen palveluntuotantoon 1.1.2025 alkaen.

1 000 euroa	Q3 2024		Q3 2023	
Liikevaihto	17 665,03	↑	17 082,60	
Tuet ja avustukset	11,19	↓	17,43	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Tilikauden tulos	1 058,71	↑	330,54	
Oma pääoma	1 789,91	↑	887,30	

Tavoite

- Aktiivinen osallistuminen Työllisyyden Kuntakokeiluun Suunnitellusti
- Käyttäjä- ja tilaaja-asiakkaiden tyytyväisyyden jatkuva parantaminen. Suunnitellusti
- Oman pääoman tuotto positiivinen. Suunnitellusti

Omistusosuudet: kaupunki 56,34 % / konserni 56,65 %

- 2024 tulos on budjetoitu tappiolliseksi. Tilivuosi on mennyt suunniteltua paremmin ja Q3 liikevaihto oli noin 1,2 miljoonaa euroa budjettia edellä.
- Liikevaihtoa on parantanut erityisesti vastaanotetun sekajätteen määrän kasvu, myytävistä jätteistä saatavien hintojen nousu sekä bio-, kartonki- ja metallijätteen keräyksen suoritteiden määrän kasvu arvioituihin suoritemääriin verrattuna.
- Q3 perusteella voidaan todeta, että koko vuosi tulisi toteutumaan budjetoitua paremmin.

1 000 euroa	Q3 2024		Q3 2023	
Liikevaihto	15 593,60	↑	13 326,92	
Tuet ja avustukset	0,00	→	0,00	
Tilikauden tulos	1 632,90	↑	16,52	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Oma pääoma	7 884,19	↑	6 756,22	

Tavoite

- Korkea yhdyskuntajätteen kierrätysaste. Tavoitteena edellisvuotta korkeampi kierrätysaste ja kierrätysaste 2035 vuonna 65 %. Suunnitellusti
- Oman pääoman tuotto vähintään 5 %. Suunnitellusti
- Osingonjakotavoite 2023 vuodelta 59 000 euroa, maksetaan 2024 Suunnitellusti

Omistusosuudet: kaupunki 60,15 % / konserni 60,15 %
- Salpamaa Oy: kaupunki 60,15 % / konserni 60,15 %

- Tulokseen vaikuttavat tilikauden aikana tapahtuneet kohteiden myynnit
- Tytäryhtiö Lahden jäähalli Oy:llä viimeistelytyöt käynnissä kesän korjausten osalta
- Yhtiö myi 30.9.2024 FinCap DC Corp Oy:lle kiinteistöt osoitteissa Ilmarisentie 3 ja Väinämöisentie 2 A + B. Tontin koko on n. 99.000 m².
- Yhteistyö LUT:n kanssa alkanut Stark-kiinteistössä ja tilaohjelman suunnittelu käynnissä.
- Kehityskohde Nastolassa Wipakintiellä; vanhan toimistotalon purku tehty ja valmistelut uuden toimistotalon rakentamisen osalta käynnistyneet.
- Kehityskohde Moukarikadulla; Woodion uusi tuotantolaitos Jokimaan teollisuusalueella etenee aikataulussa. Tilat valmistuvat helmikuun lopussa 2025.

1 000 euroa	Q3 2024		Q3 2023	
Liikevaihto	5 068,64	↓	6 763,20	
Tuet ja avustukset	1 100,00	↑	0,00	
Tilikauden tulos	4 437,31	↑	515,32	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Oma pääoma	12 825,85	↑	8 631,83	

Tavoite

- Toimitilojen vuokrausasteen nousu viime vuodesta. Suunnitellusti
- Yhtiön käyttökate-%:n parantaminen viime vuodesta Suunnitellusti

Omistusosuudet: kaupunki 100 % / konserni 100 %
Lahden Jäähalli kaupunki 0 %/konserni 100 %

- Kaikki käyttöönotto projektit etenevät aikataulussa
- Projekteihin liittyvät riskit on tunnistettu ja ymmärrys niiden merkittävyydestä on olemassa. Varautumiskeinoja on mallinnettu.
- Muutos johtoryhmän kokoonpanossa. Essi Alaluukas aloitti asiakkuusjohtajana toukokuussa ja kehitysjohtaja Terhi Saarinen jätti yhtiön elokuussa 2024

1 000 euroa	Q3 2024		Q3 2023	
Liikevaihto	11 817,58	↑	8 744,26	
Tuet ja avustukset	2,01	↓	2,27	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Tilikauden tulos	82,83	↑	-308,94	
Oma pääoma	3 285,37	↑	2 904,20	

Tavoite

- Oman pääoman tuotto positiivinen Suunnitellusti
- Käyttäjä- ja tilaaja-asiakkaiden tyytyväisyyden jatkuva parantuminen. Suunnitellusti
- Järjestelmäuudistus-hankkeen laadukas ja tehokas läpivienti. Suunnitellusti

Omistusosuudet: kaupunki 50,88 % / konserni 52,98 %

- Yhtiön liiketoiminta on päättynyt maaliskuun lopussa. Tämän jälkeen yhtiö asetettiin selvitystilaan ja tavoitteena on saada hallinnolliset selvitystilatoimet hoidettua vuoden 2024 loppuun mennessä.

1 000 euroa	Q3 2024		Q3 2023	
Liikevaihto	1 419,55	↓	5 386,49	
Tuet ja avustukset	0,00	→	0,00	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Tilikauden tulos	-575,67	↓	122,52	
Oma pääoma	1 216,67	↓	1 655,46	

Tavoite

- Kaupungin työnantaja-aseman tukeminen työhyvinvointia ja työssä jaksamista edistävillä
- Käyttäjä- ja tilaaja-asiakkaiden sekä henkilöstötyytyväisyyden jatkuva parantaminen.
- Työterveys Wellamon toiminnan hallittu alasajo toteutetaan vuoden 2024 kesällä

Omistusosuudet: kaupunki 59,60 % / konserni 59,92 %

- Yritysten kehittämis- ja investointihankkeissa sekä yritysten perustamisessa piristymistä näkyvissä
- Strategian toimeenpano jatkunut suunnitellusti
- Liikevaihto ja tulos ennakoidulla tasolla

1 000 euroa	Q3 2024		Q3 2023	
Liikevaihto	2 604,43	↑	2 360,21	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Tuet ja avustukset	0,00	→	0,00	
Tilikauden tulos	8,31	↓	11,90	
Oma pääoma	1 540,36	↑	1 490,39	

Tavoite

- Kehittämispalvelut kasvaville ja kehittyville yrityksille - tavoite: yli 40 yritystä TeamFinland-palvelujen piiriin Poikkeamia
- LADEC:n rooli työvoiman saatavuuden edistämässä ja TE-palvelujen kokonaisuudessa määritelty. Suunnitellusti
- Neuvonta- ja kehittämispalveluissa vuosittain 1 500 Suunnitellusti
- Strategisten kasvukumppanuuksien malli alueella käytössä kasvavien ja investoivien yritysten tueksi. Suunnitellusti
- Toiminta-alueen laajenemisen edistäminen LADEC:n omilla toimilla. Suunnitellusti
- Yrityshankinta/sijoittumispalvelut -tavoite: alueelle sijoittuvissa yrityksissä yli 120 työpaikkaa LADEC:n Suunnitellusti

Omistusosuudet: kaupunki 87 % / konserni 87 %

- Tammi-elokuun aikana Päijät-Hämeessä oli rekisteröityjä majoituksia 424.000 ja rekisteröimättömiä 165.000 yhteensä 590.000 majoitusvuorokautta. Laskua edellisvuoteen tässä on vain 1 % ja huomioitavaa, että edelleen yksi hotelli puuttuu kaupungin majoituskapasiteetista.
- Yhteistyö Lahti Convention Bureau:n kanssa käynnistyy vuoden 2025 alusta. Rahoitus: Lahti 90.000 €, Heinola 10.000 €, yliopistot 25 % ja yksityinen sektori 25 %, työllistää 2 htv. Toimintayksikkö auttaa, tukee ja motivoi tieteentekijöitä kansainvälisissä tiedekongressien hakuprosesseissa.
- Lahti on ehdolla Älykkään Matkailun Pääkaupungiksi

1 000 euroa	Q3 2024		Q3 2023	
Liikevaihto	2 180,34	↓	2 279,72	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Tuet ja avustukset	0,00	→	0,00	
Tilikauden tulos	0,64	↑	0,36	
Oma pääoma	366,60	→	365,04	

Tavoite

- Kansainvälisten majoitusvuorokausien pitkänaikavälin kasvu yli 3 % ja kotimaisten majoitusvuorokausien kasvu yli 4 %. Poikkeamia
- Osallistuminen yhteistyössä elinkeino-yhtiöiden kanssa toimialan investointien houkutteluun seudulle osana matkailun kasvustrategiaa. Suunnitellusti
- Sijoituksen nousu Suomen suosituimpien kongressialueiden joukkossa. Suunnitellusti

Omistusosuudet: kaupunki 52,90 % / konserni 52,90 %

- KOKO Lahti Oy myi 1.5.2024 Eventum Lahti Oy:lle koko liiketoimintansa ja työntekijät siirtyivät Eventum Lahteen vanhoina työntekijöinä. Yhtiössä ei ole ollut enää liiketoiminnallisia tapahtumia kolmannella neljänneksellä.
- KOKO Lahti Oy asetettiin selvitystilaan 8.5.2024
- Yhtiössä on tehty välitilinpäätös ajalle 1.1.2024 – 7.5.2024. ja tilinpäätös tullaan tarkastamaan lokakuussa.
- Yhtiön selvitystila jatkuu toistaiseksi. Velkojen kuulemismenettely päättyi 27.11.2024.

1 000 euroa	Q3 2024		Q3 2023	
Liikevaihto	1 797,67	↓	4 158,59	
Tuet ja avustukset	5,08	↑	3,00	
Tilikauden tulos	-759,14	↑	-2 036,38	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Oma pääoma	-2 911,38	↓	-1 812,99	

- Vuoden 2024 tuloksen ennustetaan olevan budjetin mukainen
- Tilojen asetettu käyttöastetavoite 95 % on saavutettu kolmannen kvartaalin aikana
- Yhtiön aktiivisina hankkeina on kulunvalvonnan saneeraus ja sähköauton latauspisteiden lisäys

1 000 euroa	Q3 2024		Q3 2023	
Liikevaihto	2 314,66	↓	2 332,12	
Tuet ja avustukset	0,00	→	0,00	
Tilikauden tulos	448,45	↓	510,87	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Oma pääoma	15 969,42	↑	15 472,80	

Tavoite

- Merkittävä osallistuminen hiilineutraalin rakentamisen innovaatioverkoston toimintaan. Suunnitellusti
- Rakennuksissa toimivien korkeakoulujen ja yritysten yhteistyön tiivistäminen. Suunnitellusti
- Tilojen täyttöaste vähintään 95 % Suunnitellusti

EVENTUM LAHTI

- Touko-kesäkuussa käytyjen muutosneuvotteluiden myötä neljän työntekijän työsuhde päättyy vuoden loppuun mennessä.
- Toimitilojen vuokraneuvottelut käyty kesän jälkeen. Uusi vuokrasopimus allekirjoitetaan lokakuun aikana.
- Yhtiön hallituksessa aloitti uusi puheenjohtaja 1.8.2024

1 000 euroa	Q3 2024	Q3 2023	
Liikevaihto	2 313,32	0,00	
Tuet ja avustukset	0,00	0,00	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Tilikauden tulos	-14,25	0,00	
Oma pääoma	3 785,75	0,00	

Omistusosuudet: kaupunki 100 % / konserni 100 %

- Päivystys ulkoistettu (Totopro) 1.10. alkaen. Huoltomiehille otettu lauantai työpäiväksi, jotta ei tule päivystystä. Säästö n. 11 000 €/vuosi
- Yhteistyökumppaneille laitettu yrityksen historian ensimmäinen asiakastytyväisyyskysely viikolla 40
- Opiskelijoille on luotu lisää pysäköintivaihtoehtoja maksullisen katupysäköintialueiden laajentuessa
- Kaupungin ja LP:n kadunvarren operointisopimus allekirjoitusvaiheessa.

1 000 euroa	Q3 2024		Q3 2023	
Liikevaihto	2 179,51	↑	1 875,08	Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon
Tuet ja avustukset	1,20	↑	0,00	
Tilikauden tulos	104,68	↑	-17,32	
Oma pääoma	9 565,10	↑	9 416,92	

Tavoite

- Aktiivinen osallistuminen kaupunkitasoiseen pysäköintiratkaisujen suunnitteluun. Suunnitellusti
- Latausinfra kehittäminen ja latauspisteiden vuosittainen lisääminen. Suunnitellusti
- Oman pääoman tuotto positiivinen. Suunnitellusti

Omistusosuudet: kaupunki 100 % / konserni 100 %

Paavolakiinteistöt Oy

- Vuoden 2024 tuloksen ennustetaan olevan reilusti tappiollinen
- Yhtiö on laatinut 5+5 vuoden vuokrasopimuksen Lahden Tilakeskuksen kanssa, yhteensä noin 2000 m2.
- Fellmannian käyttöaste on 1.10.2024 noin 58 % (sis. kokous- ja tapahtumatilat). Arvion mukaan 1.9.2025 käyttöaste voisi olla lähes 80 % (sis. kokous- ja tapahtumatilat).

1 000 euroa	Q3 2024		Q3 2023
Liikevaihto	283,75	↓	1 173,25
Tuet ja avustukset	0,00	→	0,00
Tilikauden tulos	-247,95	↓	554,16
Oma pääoma	8 321,98	↓	8 721,03

Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon

Omistusosuudet: kaupunki 100 % / konserni 100 %

- Yhtiö on asetettu selvitystilaan 27.7.2023 ja on edelleen selvitystilassa odottaen hallinto-oikeuden päätöstä Lahden kaupungin velkojen anteeksiantamisesta, jotta yhtiö voidaan purkaa.

1 000 euroa	Q3 2024		Q3 2023
Liikevaihto	0,00	↓	12,19
Tuet ja avustukset	0,00	→	0,00
Tilikauden tulos	-15,67	↑	-222,29
Oma pääoma	-6 904,37	↓	-6 890,87

Tuet ja avustukset eivät sisälly liikevaihtoon

Omistusosuudet: kaupunki 0 % / konserni 100 %

1 000 euroa	Q3 2024		Q3 2023	
Liikevaihto	33 574,91	↑	32 041,64	
Tuet ja avustukset	700,98	↑	473,77	
Tilikauden tulos	2 293,70	↑	853,50	Tuet ja avustukset eivät sisälly
Oma pääoma	65 730,43	↑	63 513,60	liikevaihtoon

1 000 euroa	Q3 2024		Q3 2023	
Liikevaihto	1 194,43	↑	12,65	
Tuet ja avustukset	72,17	↑	30,06	Tuet ja avustukset eivät sisälly
Tilikauden tulos	-846,92	↓	-300,90	liikevaihtoon
Oma pääoma	-28,49	↓	602,71	

Omistusosuudet: kaupunki 63,86 % / konserni 65,61 %
Kuntayhtymän 100 % luvut

Omistusosuudet: kaupunki 58,08 % / konserni 58,08 %
(Päijät-Hämeen pelastuslaitos)
Kuntayhtymän 100 % luvut

Liitteet

- Lahti-kaupungin liitteet
- Sanastositteet

Kaupungin tuloslaskelma (ulkoinen, ei sisäisiä eriä)

KAUPUNGIN TUOSLASKELMA (1 000€)	1.1.-30.9.2024	1.1.-30.9.2023	1.1.-31.12.2023
Myyntituotot	21 018	16 988	25 785
Maksutuotot	8 629	9 393	12 641
Tuet ja avustukset	9 207	12 173	13 709
Muut toimintatuotot	31 823	50 911	57 081
Toimintatuotot	70 677	89 464	109 216
Valmistus omaan käyttöön	61	8	1 302
Palkat ja palkkiot	-111 041	-107 208	-143 214
Eläkekulut	-24 269	-23 235	-31 332
Muut henkilösivukulut	-2 949	-4 241	-5 400
Henkilöstökulut	-138 260	-134 684	-179 947
Palvelujen ostot	-103 056	-96 146	-137 745
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-12 607	-13 920	-19 885
Avustukset	-25 479	-27 515	-37 628
Muut toimintakulut	-25 296	-26 498	-37 309
Toimintakulut	-304 697	-298 763	-412 513
TOIMINTAKATE	-233 960	-209 291	-301 995
Verotulot	218 558	235 988	304 843
Valtionosuudet	57 455	67 624	90 872
Rahoitustuotot ja -kulut	3 080	5 563	1 044
VUOSIKATE	45 133	99 886	94 764
Poistot ja arvonalentumiset	-40 442	-37 202	-52 478
Satunnaiset erät	0	0	-1 025
TILIKAUDEN TULOS	4 691	62 683	41 261
Tilinpäätössiirrot	0	0	144
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	4 691	62 683	41 404

Kaupungin rahoituslaskelma (ulkoinen, ei sisäisiä eriä)

KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA (1 000€)	1.1.-30.9.2024	1.1.-30.9.2023	1.1.-31.12.2023
<u>Toiminnan rahavirta</u>	41 483	75 843	73 862
Vuosikate	45 133	99 886	94 764
Satunnaiset erät	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-3 650	-24 043	-20 902
<u>Investointien rahavirta</u>	-43 021	-16 414	-42 794
Investointimenot	-47 464	-54 022	-81 671
Rahoitusosuudet investointeihin	0	210	671
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4 443	37 398	38 206
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 538	59 429	31 068
<u>Rahoituksen rahavirta</u>			
<u>Antolainauksen muutokset</u>	54 182	21 183	35 221
Antolainasaamisten lisäykset	0	-8	-8
Antolainasaamisten vähennykset	54 182	21 191	35 229
<u>Lainakannan muutokset</u>	7 132	6 277	-69 303
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-850	-1 750	-76 900
Lyhytaikaisten lainojen muutos	7 982	8 027	7 597
<u>Oman pääoman muutokset</u>	6	308	308
<u>Muut maksuvalmiuden muutokset</u>	-34 361	-63 670	-4 995
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muuto	53	545	575
Vaihto-omaisuuden muutos	-33	40	38
Saamisten muutos	-21 177	-23 971	19 346
Korottomien velkojen muutos	-13 203	-40 284	-24 955
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	26 959	-35 902	-38 770
<u>Rahavarojen muutos</u>	25 421	23 527	-7 702
Rahavarat 31.12.	291 773	297 581	266 352
Rahavarat 1.1.	266 352	274 054	274 054

Kaupungin tase (ulkoinen, ei sisäisiä eriä)

KAUPUNGIN TASE (1 000€)	1.1.-30.9.2024	1.1.-30.9.2023	1.1.-31.12.2023
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	64 744	70 427	69 506
Aineelliset hyödykkeet	677 227	658 032	666 372
Sijoitukset	431 972	498 180	486 110
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	358	521	561
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	122	86	88
Saamiset	56 848	81 613	35 671
Rahoitusarvopaperit	222 631	227 696	132 631
Rahat ja pankkisaamiset	69 142	69 885	133 721
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 523 043	1 606 440	1 524 661
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	405 062	405 062	405 062
Arvonkorotusrahasto	80	80	80
Muut omat rahastot	11 268	11 009	11 268
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	254 678	213 360	213 360
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 691	62 683	41 404
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	30 288	30 691	30 288
PAKOLLISET VARAUKSET	11 416	11 593	11 416
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 946	3 026	3 097
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen	610 020	679 020	610 020
Lyhytaikainen	192 594	189 916	198 665
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 523 043	1 606 440	1 524 661

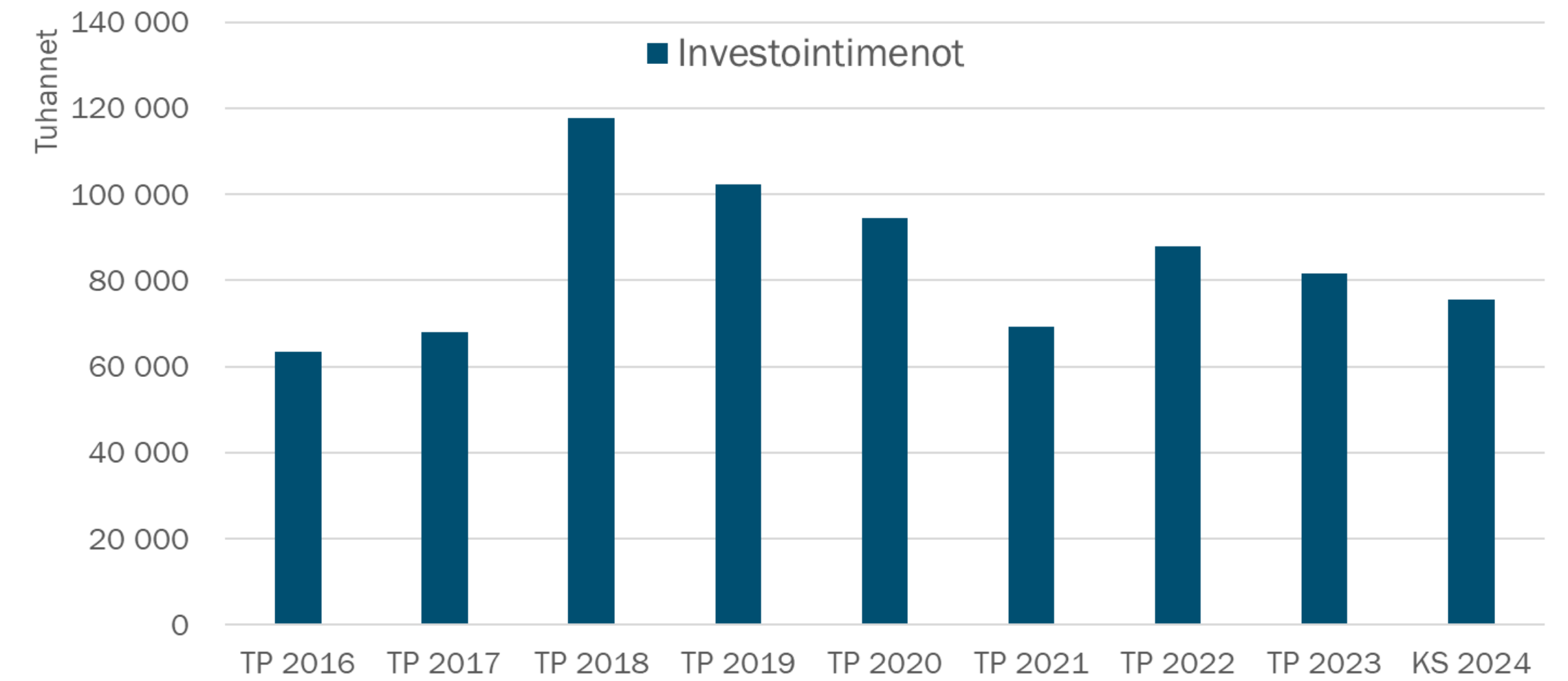
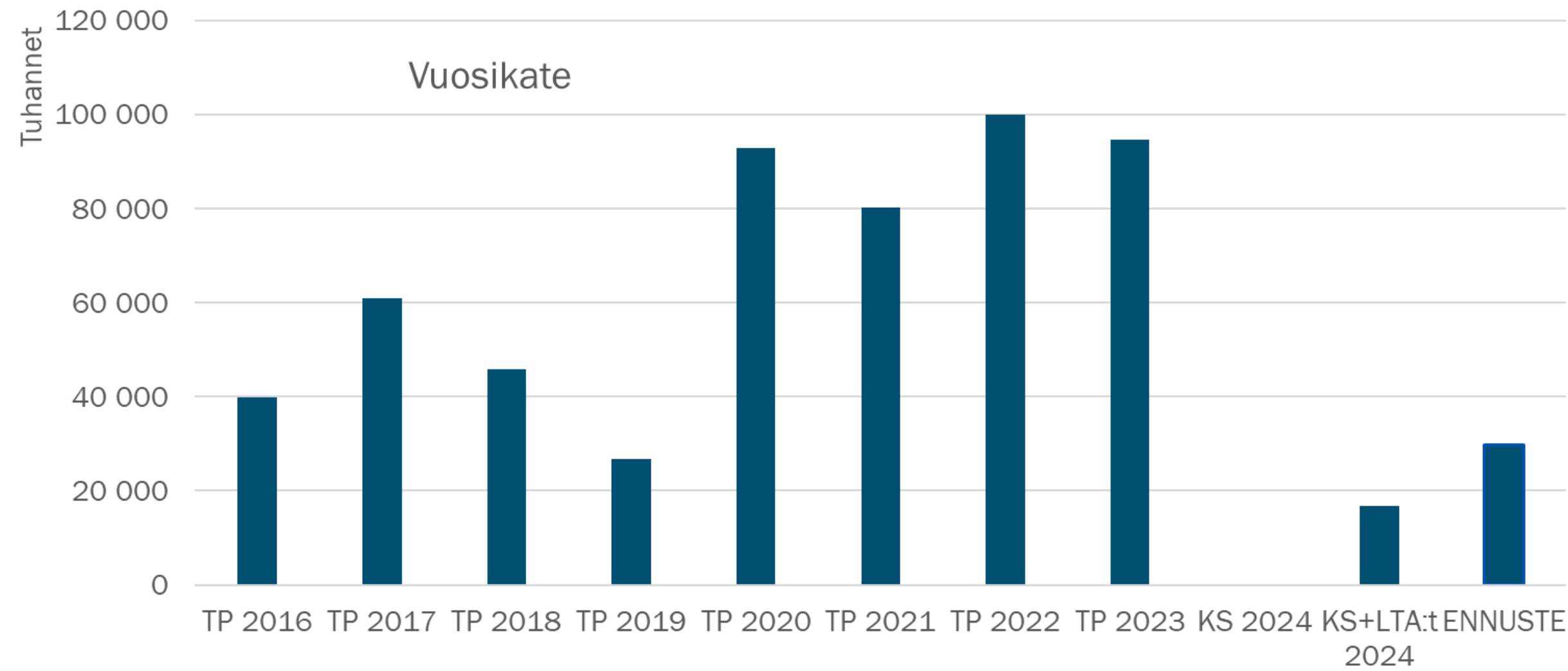
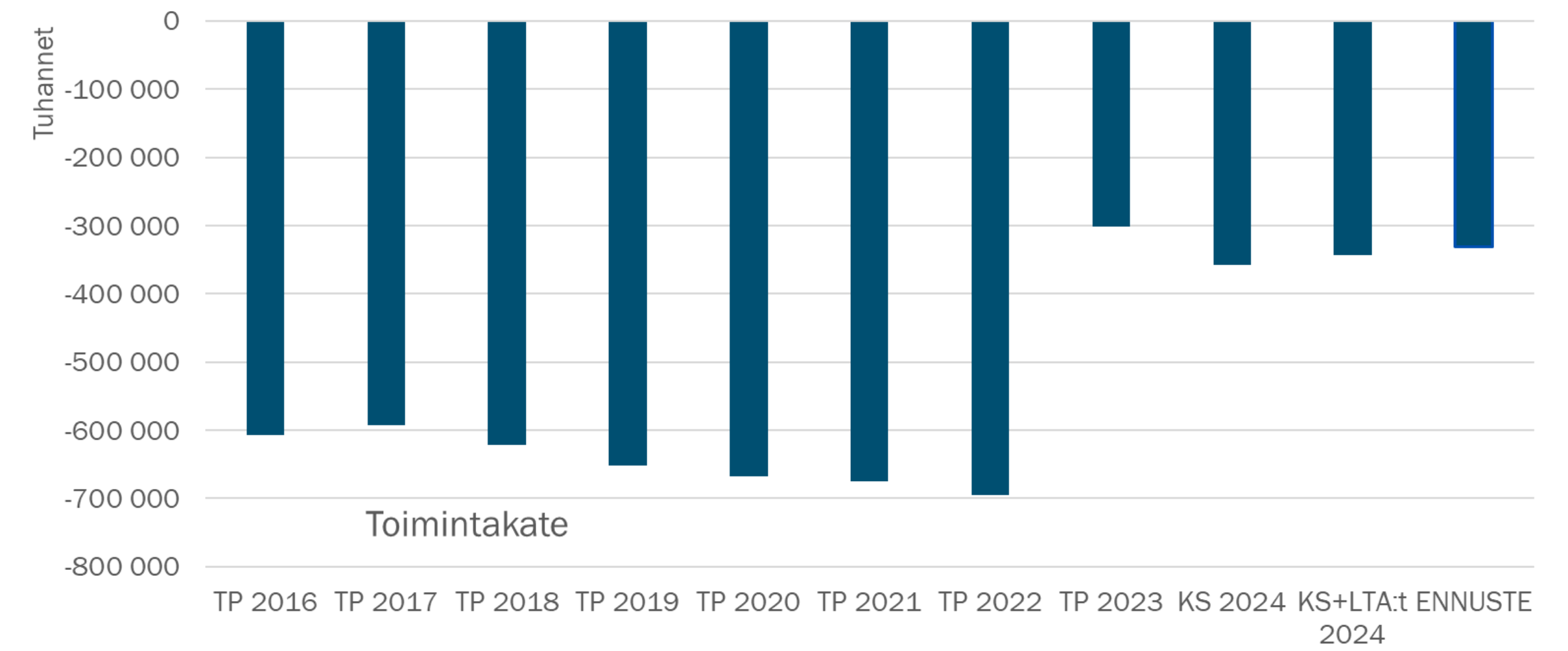
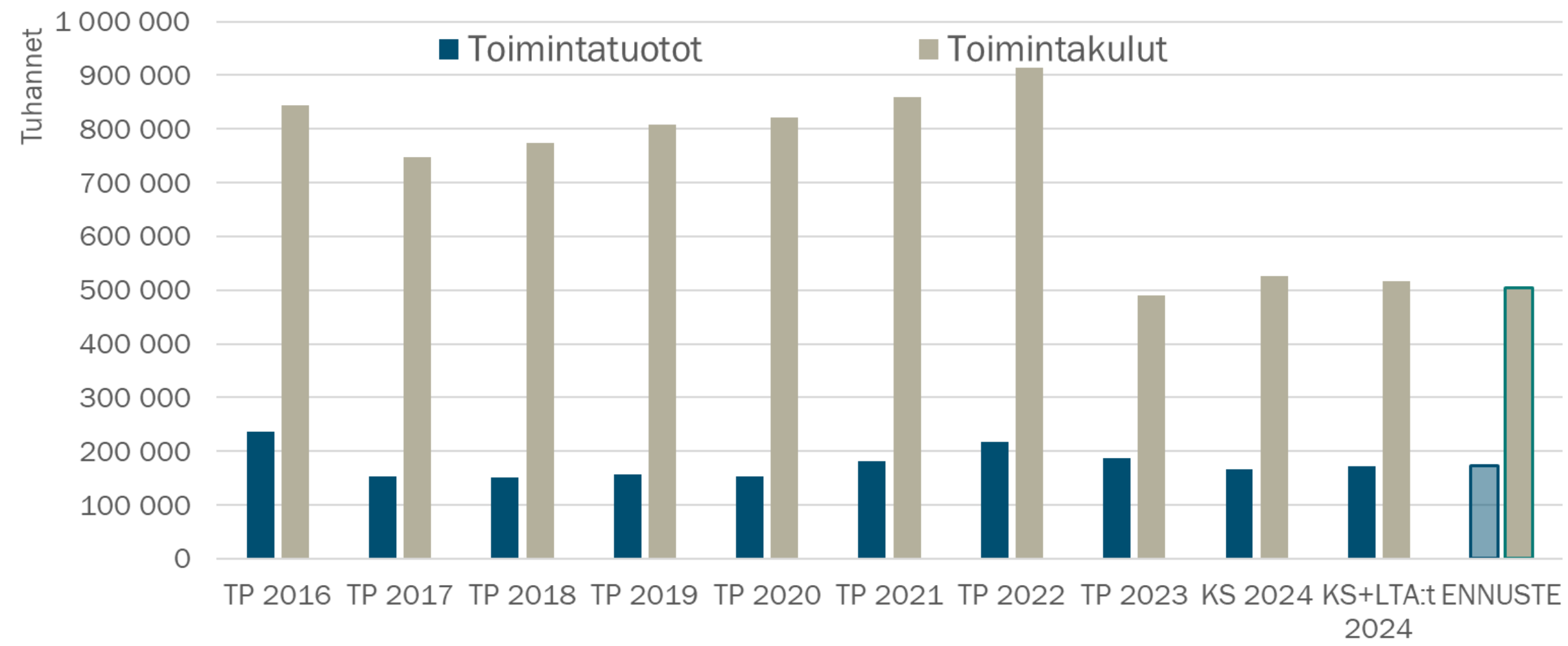
Talouden toteuman seuranta (1 000 euroa)

	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuma ed.vuosi	Toteuman muutos%	Tilinpäätös ed.vuosi	TA/TP muutos%
▲							
Toimintatuotot	171 918	132 928	77,3	147 600	-9,9	187 265	-8,2 %
Valmistus omaan käyttöön	1 114	61	5,5	8	657,0	1 302	-14,4 %
Toimintakulut	-516 489	-366 802	71,0	-356 898	2,8	-490 562	5,3 %
TOIMINTAKATE	-343 457	-233 814	68,1	-209 291	11,7	-301 995	13,7 %
VEROTULOT	283 741	218 558	77,0	235 988	-7,4	304 843	-6,9 %
VALTIONOSUUDET	76 959	57 455	74,7	67 624	-15,0	90 872	-15,3 %
Korkotuotot	19 798	16 414	82,9	16 188	1,4	22 141	-10,6 %
Muut rahoitustuotot	4 923	4 859	98,7	4 828	0,6	4 917	0,1 %
Korkokulut	-24 448	-18 161	74,3	-16 585	9,5	-22 648	7,9 %
Muut rahoituskulut	-643	-32	5,0	1 133	-102,8	-3 366	-80,9 %
RAHOITUSTUOTOT ja -KULUT	-370	3 080	-833,3	5 563	-44,6	1 044	-135,4 %
VUOSIKATE	16 873	45 279	268,3	99 886	-54,7	94 764	-82,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	-54 173	-40 588	74,9	-37 206	9,1	-53 517	1,2 %
TILIKAUDEN TULOS	-37 300	4 691	-12,6	62 679	-92,5	41 247	-190,4 %

Investointien toteuman seuranta (1 000 euroa)

	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuma edv.	TP edv.	Edv%
Arvopaperit ja osuudet						
Tulot		23		3	132	2,3
Menot	-500	-141	28,2	-453	-4 312	10,5
Netto	-500	-118	23,6	-450	-4 181	10,8
Irtain omaisuus						
Menot	-7 523	-2 563	34,1	-4 221	-6 960	60,6
Netto	-7 523	-2 563	34,1	-4 221	-6 960	60,6
Julkinen käyttöomaisuus						
Tulot	657			162	623	26,0
Menot	-24 728	-15 219	61,5	-31 653	-47 056	67,3
Netto	-24 071	-15 219	63,2	-31 491	-46 432	67,8
Kiinteä omaisuus						
Tulot	9 720	3 504	36,0	1 689	2 369	71,3
Menot	-7 000	-1 519	21,7	-934	-1 869	50,0
Netto	2 720	1 985	73,0	755	499	151,2
Talonrakennus						
Tulot	2 023	916	45,3	35 754	35 754	100,0
Menot	-43 735	-28 022	64,1	-16 761	-21 473	78,1
Netto	-41 712	-27 106	65,0	18 993	14 281	133,0
Kokonaistulos						
Tulot	12 400	4 443	35,8	37 608	38 878	96,7
Menot	-83 486	-47 464	56,9	-54 022	-81 671	66,1
Netto	-71 086	-43 021	60,5	-16 414	-42 793	38,4

Talouden toteuman seuranta, vuosivertailut (1 000 euroa)

Rahoitus, lainannostosuunnitelman toteutuminen

Myöntämisvaltuus, 1 000 euroa

	Valtuus	Käytetty	Käyttämättä
Lyhytaikainen luotto (ottolainat)	250 000	0	250 000
Määräysvallassa oleville yhteisöille ja säätiöille (antolainat)*	120 000	0	120 000
Suojautumistoimenpiteet korko- ja valuuttariskeiltä (johdannaissopimukset)	200 000	0	200 000

Määräraha, 1 000 euroa

Ottolainat

Pitkäaikainen, lisäykset	0	0	0
Pitkäaikainen, vähennykset	-64 000	-850	-63 150
Lyhytaikainen, nettomuutos	0	0	0
Netto	-64 000	-850	-63 150

Antolainat, pysyvät vastaavat (pitkäaikainen)

Lisäykset	1 000	0	1 000
Vähennykset	-66 862	-54 182	-12 680
Netto	-65 862	-54 182	-11 680

Luvuissa ei ole otettu huomioon konsernitilien saldoja.

Lyhytaikaisen lainan nettomuutos ilmaisee arvioidun tilanteen talousarviovuoden lopussa ja käytetty määrä voi vaihdella vuoden aikana.

Lyhytaikaisen lainan nostolle on valtuutus maksuvalmiuden turvaamiseksi ja rahoitustarpeen kattamiseksi 250 milj. euroon asti.

*Valtuuden enimmäismäärään ei sisällytetä konvertoinneista johtuvaa luoton myöntämistä (lainan ennenaikainen takaisin maksu ja lainan nosto uusilla ehdoilla).

Rahoitus, vahinkorahasto

		Pääoma 1 000 euroa	Markkina-arvo 1 000 euroa	Tuotto-odotus (netto)	Toteutunut tuotto
Ålandsbanken	Asuntorahasto	3 600	3 673	4-6 %	Salkku, sijoituksen alusta (12/2013) 59,59 %, 12 kk - 4,97 % (tiedot 30.9.2024)
Ålandsbanken	Tonttirahasto	2 000	2 655	4 %	
OP	OP-Metsänomistaja	2 000	3 150	4 %	
Hämeen Osuuspankki (tilivarat)		3 625	3 625		0 %

Ålandsbanken Asuntorahasto Erikoissijoitusrahasto, C-sarja:

Uudet, pienemmät vuokra-asunnot kasvukeskuksissa, pääasiassa pääkaupunkiseudulla, omistusaika enintään 10 vuotta.

Ålandsbanken Tonttirahasto Erikoissijoitusrahasto, B-sarja:

Kasvualueilla rakennusyrityksille ja asunto-osakeyhtiöille vuokralle tarjottavat asuintalotontit. Vuokra-ajat yleensä 25 vuotta.

OP-Metsänomistaja Erikoissijoitusrahasto, B-osuus

Suomessa sijaitsevat maantieteellisesti ja kokoluokittaisesti hajautetut metsäkiinteistöt.

MARKKINA-ARVO

13,1

milj. euroa

SIJOITETTU PÄÄOMA

11,2

milj. euroa

PERUSPÄÄOMA

10,4

milj. euroa

Sanastositteet

Kuvioissa ja strategiataulukoissa käytetyt lyhenteet

- **KS** = alkuperäinen toimielimen vahvistama käyttösuunnitelma
- **KS+LTA:t** = voimassa oleva käyttösuunnitelma
- **ENN** = koko vuoden ennuste toteumasta
- **Poikkeama** = ennusteen poikkeama voimassa olevaan käyttösuunnitelmaan
- **KOHA** = konsernihallinnon palvelualue
- **SIVI** = sivistyksen palvelualue
- **KYMP** = kaupunkiympäristön palvelualue
- **OSBU** = osallistuva budjetointi, asukkaat mukana suunnittelemassa ja päättämässä taloutta koskevista asioista

Talous

- **Toimintatuotot** = toiminnasta saadut myynti-, maksu-, vuokra- ja muut tuotot sekä saadut tuet ja avustukset
- **Toimintakulut** = toiminnasta aiheutuneet henkilöstökulut, palvelujen ostot, aineet ja tarvikkeet, vuokratulot sekä muut toimintakulut
- **Valmistus omaan käyttöön** tuloslaskelmakaavassa = tuloslaskelman oikaisu, jolla omaan käyttöön valmistuksen vaikutus tulokseen eliminoidaan, kun valmistuksen menot sisältyvät tuloslaskelman menoihin
- **Toimintakate** = toimintatuottojen ja -kulujen erotus, toimintakatteeseen lasketaan mukaan valmistus omaan käyttöön -tuloutuserä
- **Vuosikate** = toimintakatteeseen lisätään verorahoitus sekä rahoituserät, tunnusluku kuvaa poistojen kattamiseen käytettävissä olevaa määrärahaa
- **Tilikauden tulos** = kuvaa tilikauden aikaista taloudellista tulosta
- **Ylijäämää taseessa** = aikaisempien vuosien ylijäämä + ennustettu yli-/alijäämä
- **Sitovuustaso** = kaupunginvaltuustoon nähden sitova organisaatiotaso tai muu osakokonaisuus
- **Rahoituskovenantti** = rahoitussopimukseen sisältyvä talouden tunnuslukuihin sidottu erityisehto

Väestö

- **Luonnollinen väestölisäys** = syntyneiden enemmisyys eli elävänä syntyneiden ja kuolleiden erotus
- **Kuntien välinen nettomuutto** = kuntien välisen tulo- ja lähtömuuton erotus
- **Nettomaahanmuutto** = nettosiirtolaisuus eli maahan- ja maastamuuton erotus
- **Väkiluvun korjaus** = väkiluvun rekisterikorjaukset, jotka aiheutuvat pääsääntöisesti muuttotietoihin jälkikäteen tehdyistä korjauksista
- **Kokonaisuutos** = väestölisäys + väkiluvun korjaukset
- **Väestölisäys** = syntyneiden enemmyyden ja kokonaisnettomuuton summa

Työllisyys

- **Työttömyysaste** = työttömien prosenttiosuus työvoimasta
- **Nuorisotyöttömyys** = 15-24-vuotiaiden työttömien prosenttiosuus suhteessa saman ikäiseen väestöön
- **Työhaun kesto** = työhaun kesto vuorokausina
- **Aktivointiaste** = aktiivisten työvoimapolitiittisten palvelujen piirissä olevien prosenttiosuus suhteessa työttömiin työnhakijoihin ja palvelujen piirissä oleviin
- **Työmarkkinatuen kuntaosuus** = kunnan maksuosuus työttömyyden perusteella maksetusta työmarkkinatuesta, jonka osuus on sitä suurempi, mitä kauemmin henkilö on ollut työttömänä

Henkilöstö

- **Henkilötyövuosi (HTV)** = palkallinen henkilöstöresurssi, jossa on vähennetty palkattomat poissaolot ja osa-aikaisuudet
- **Henkilöstömäärä** = palvelussuhteessa olevien yksittäisten henkilöiden määrä kuukauden viimeisenä päivänä
- **Terveysperusteiset poissaolot / HTV** = terveysperusteisten poissaolopäivien määrä henkilötyövuotta kohden
- Liitteissä on kuvattuna henkilöstön tunnusluvut kumulatiivisena kertymänä